

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Stran 18 in 19

MADŽARSKA IN POLJSKA NAS PREHITEVATA PO DESNI

Temeljna banka Gorenjske

70 ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Bohinjske vzporednice

Ko je bila pred desetimi leti, ob 60-letnici komunistične partije oz. zveze komunistov in ob 40-letnici konstituiranja centralnega komiteja KPJ, v novozgrajenem domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici slavnostna seja CK ZKJ, je predsednik Tito (na svoji zadnji "čekajevski" seji) dejal: "Varovati moramo enakost naših narodov in ustvarjati pogoje za nadaljnji socialistični razvoj v miru. Z eno besedo - delati tako, da bo boljše novim generacijam, ki bodo lahko rekli: hvala našim prednikom, ki so nam to ustvarili..."

Danes, deset let pozneje, ob 70-letnici komunistične partije in ob 50-letnici konstituiranja CK KPJ, je v Bohinju spet slovesnost, tokrat skromnejša, na nižji družbeni ravni (gorenjska seja) in tudi v drugačnih družbenih okoliščinah, kot so bile ob koncu sedemdesetih let. Če je bilo jabolko že tedaj znotraj precej gnilo, vendar je vsaj navzven kazalo precej zlahkosti in lepote, je zdaj ne samo doma, ampak že tudi v svetu znano,

da je v "deželi nekaj gnilega" in da bo treba posaditi nova drevesa.

Danes bodo prišli na sejo tudi predstavniki "nove generacije", tistega rodu, ki ga je predsednik Tito omenjal pred desetimi leti na bohinjski slovesnosti. Njegov nasvet, da je treba delati tako, da bo novim generacijam boljše, se je ob številnih preteklih grehah (zadolževanje brez vednosti javnosti) in oblastiželjnosti "vojakov revolucije", razblinil kot milni mehurček; ostala pa je beda in brezperspektivnost, ki jo že nekaj let "tolče" mlada generacija. Mladi sicer spoštujejo vse, kar je iz naše polpretekle zgodovine vredno spoštovanja, vendar pa jih moramo razumeti, da jim besede "hvala, naši predniki, za to, kar ste nam ustvarili..." le ne gredo zlahka z jezika. Ne moremo in ne smemo jim zametati, če v prihodnost ne zrejo skozi očala preteklosti, ampak ocenjujejo svojo perspektivo le s tem, kar (n)imajo in kar se jim (slabega) obeta.

C. Zaplotnik

Včeraj je praznovala mladost. Tako kot zna: ustvarjalno, delavno, živahno, veselo...

- Foto: G. Šinik

Počastitev jubilejev ZKJ

Danes slovesnost v Bohinju

Bohinjska Bistrica, 26. maja - Medobčinski svet ZKS za Gorenjsko in gorenjski občinski komiteji ZKS bodo na skupni seji, ki bo danes ob desetih dopoldne v domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici, počastili pomembna partijska jubileja - 70-letnico ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije oziroma Zveze komunistov Jugoslavije ter 50-letnico Titovega konstituiranja centralnega komiteja KPJ v usnjarni Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici. Slavnostni govornik na današnji seji bo Štefan Korošec, sekretar predsedstva CK ZKJ. Včeraj so v muzeju Tomaža Godca odprli stalno razstavo Julijske Alpe 1915-1917 iz zbirke društva Mali vojni muzej Bohinjska Bistrica, pe v domu Joža Ažmana pa je bila javna tribuna "Gospodarski razvoj v varstvo okolja v posebej varovanih območjih", na kateri so razpravljali predvsem o Triglavskem narodnem parku in Bohinju.

Medobčinsko študijsko središče ZKS za Gorenjsko pa prireja v počastitev jubilejev KPJ oz. ZKJ v ponedeljek, 29. maja, ob pol petih dopoldne v prostorih kranjske občinske skupščine okroglo mizo z naslovom "ZKJ - demokracija - nacionalno vprašanje". Pogovora se bodo udeležili tudi dr. Janko Pleterški, član predsedstva SRS, dr. Lev Kreft, predstojnik Marksističnega centra CK ZKS, Sonja Lokar, izvršna sekretarka CK ZKS, in drugi.

C. Z.

Srečanje tovarniških novinarjev

Gozd Martuljek, 26. maja - Gorenjska je gostiteljica jubilejnega desetega srečanja tovarniških novinarjev, ki danes in jutri poteka v Gozdu Martuljku. Okoli 140 tovarniških novinarjev in organizatorjev obveščanja razpravlja o svoji vlogi v družbenogospodarskem sistemu, izobraževanju, novem zakonu o obveščanju, neso-glasjih z oblastjo (ali nas lahko zapro), na koncu pa si bodo zbrani slovenski tovarniški novinarji ogledali še gradbišče Karavanskega predora.

Na srečanju pričakujejo Marka Bulca, predsednika Gospodarske zbornice Slovenije in pravne strokovnjake s področja javnega obveščanja: dr. Andreja Berdena, dr. Mitjo Deisingerja in dr. Toneta Frantarja.

Slovesnost na Ljubelju

Tržič, 25. maja - Danes dopoldne je bila v karavli Maršala Tita na Ljubelju slovesnost ob pomenovanju karavle. Slovesnosti so se udeležili predstavniki JLA, tržiške občine in družbenopolitičnih organizacij ter šolarji. V kulturnem programu so sodelovali učenci osnovne šole heroja Bračiča in vojaški pihalni orkester.

J. K.

Slovenska skupščina predlaga

Božič dela prost dan

Ljubljana, 24. maja - Slovenska skupščina je v sredo obravnavala osnutek zakona o republiških praznikih in dela prostih dneh. Delegati so soglašali, da se med praznike v Sloveniji uvrsti 8. februar kot kulturni praznik, Božič pa naj bi postal dela prost dan. Treba pa bo še oceniti, ali naj bo ta dan tudi praznik, ker zakonodajci pravi, da je dela prost dan lahko samo praznik.

J. K.

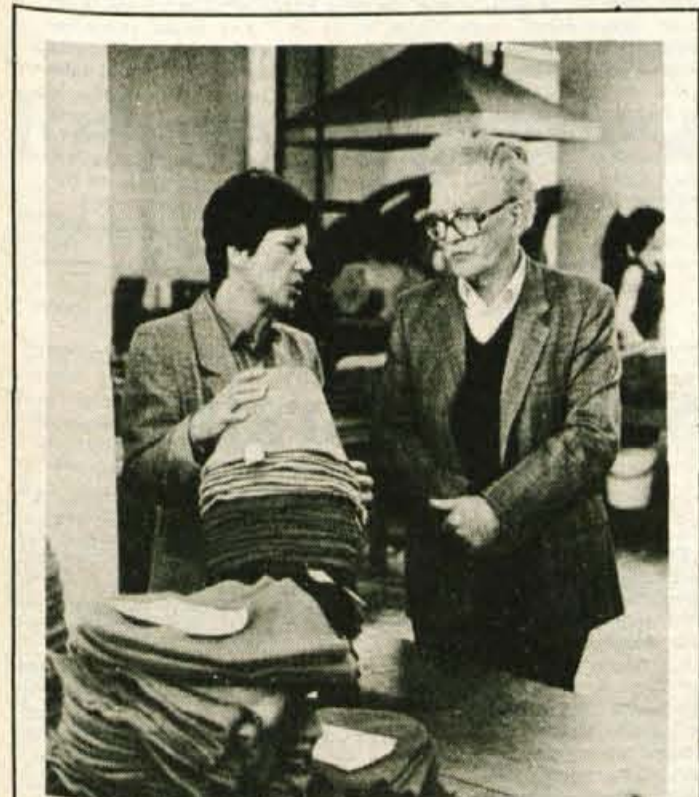
Moramo ustavno razpravo res končati že junija

Zoper hitrico in površnost

Kranj, 25. maja - Večina ljudi pač nima sposobnosti, da bi lahko v nekaj dneh spoznala in razmislila o tako pomembni problematiki, kot so spremembe ustave. Še konec preteklega tedna so organizatorji javne razprave trdili, da je štirinajst dni razprave dovolj za razmislek o predlogih, sedaj pa so se končno postavili na realna tla in javno razpravo podaljšali do srede junija, sicer bi bil izkupiček javne razprave klavrn. Nič napak pa ne bi bilo, če bi razpravo podaljšali do avgusta, vsaj tako meni član slovenske ustavne komisije dr. Ivan Kristan, in bi ljudem omogočili v prvi fazi osnovno seznanjanje z osnutkom dopolnil, ker je mogoče šele potem izreči svoje mnenje. Smisel razprave pa je prav to, ne pa gola seznanitev s predlogi dopolnil. Zato organizatorjem razprav po občinah in strokovnih organizacijah ni treba imeti slabe vesti, če bodo kasnili, saj hitrica in površnost v tem primeru nista dobrodošla. Sploh pa se ustave ne kaže letovati z levo roko. Pred ljudmi je 68 osnutkov ustavnih dopol-

nil, pa še 12 odprtih vprašanj, ki niso vključena v osnutek, niso pa nič manj pomembna. Napak bi bilo, če bi razpravljali samo o osnutku dopolnil, dodatnim odprtim vprašanjem pa bi se izognili z utemeljitvijo, da sedanje spremembe za njihovo vključitev niso zrele in jih je zato treba prihraniti za novo ustavo. Res gre tokrat tudi za oceno, kaj vključiti v dopolnjeno slovensko ustavo sedaj in kaj kasneje, vendar pa so prav v odprtih vprašanjih tudi stvari, ki so že last večine demokratičnih in civilizacijskih družb. To so vprašanja človekovih svobod in državljanjskih pravic, političnega pluralizma, položaja Slovenije in slovenščine v federaciji, v bistvu naši pogledi na koncept avnojske federacije, vprašanja temeljnih ustavnih načel, iz katerih bo treba pometati preživelo terminologijo in poglede na notranjo organizacijo Slovenije ter njen položaj v federalni državi. Za to nam tudi tokrat predvsem gre in tu je kakršnokoli sprenevedanje nevarno in škodljivo.

J. Košnjek

V Škofji Loki imajo lepo navado, da prvoborce iz svoje občine pa tudi tiste, ki žive drugje in so se borili na Škofjeloškem, povabijo medse. Letos so poslali 23 povabil spomeničarjem, prišlo jih je devet. Med drugim so si z zanimanjem ogledali prenovljeno tovarno Sešir na Spodnjem trgu. - Foto: G. Šinik

Od Ljubljane do Jesenic dobre pol ure - Konec minulega tedna je na proge Železniškega gospodarstva Ljubljana na poskusne vožnje pripeljal italijanski potniški elektromotorni vlak Pendolino. Tako med železniškimi strokovnjaki kot potniki je takoj zbudil veliko pozornost, saj je značilnost tega vlaka, da na nerekonstruiranih progah lahko dosega izredno velike hitrosti. To mu omogoča glibljivo obišje, ki so ga razvili v Fiatovi tovarni za izdelavo železniških vozil z namenom, da bi skrajšali železniška potovanja na progah, na katerih hitrost omejujejo ostri zavoji. Na demonstracijski vožnji v sredo je Pendolino od Ljubljane do Jesenic vozil 35 minut, na odseku med Škofjo Loko in Kranjem 151 kilometrov na uro, povprečna hitrost pa je bila 110 kilometrov na uro. V Železniškem gospodarstvu Ljubljana ocenjujejo, da bi z uvedbo teh vlakov lahko bistveno povečali kakovost storitev v medmestnem in mednarodnem prometu. Vendar pa tovrstni vlaki ne bi bili zamenjava za gradnjo hitrih prog, ki jih bomo pri nas najbrž začeli graditi v naslednjem tisočletju. - A. Z.

- Foto: F. Perdan

Stran 7 - 10
Odprite strani
Vsaka politična
organizacija ima pravico
do lastne poti
iz socializma.

GORENJSKI GLAS
GRAFIČNE STORITVE

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Sence nad praznikom

Brez velikega pompa, brez velikih besed, brez veličastnih in dragih ceremonij, brez ponavljanja zmagoslavnih gesel, katerih vsebino postavlja na realna tla čas in spoznanje, da nekdanje vrednote nimajo večne veljave, je minil letošnji dan mladosti, nekaj let nazaj še praznik s skoraj mitološko vsebino. Ne jokam za temi časi, ki so bili predolgo navidezni in predvsem brez haska za prihodnost. Žal pa mi je, da mladosti v najširšem pomenu besede nismo dovolj globoko, vsebinsko razumevali in je postala danes mladost posebej omajanih perspektiv, grozeče nevarnosti brezposelnosti in strahu, kaj bo prinesel mladosti jutrišnji dan, ko naj bo življenje urejano po idejah in meri, moderno rečeno, mladosti, biološke in miselne. Kakšen je letošnji dan mladosti. Na praznični dan sem prelistal časnike in našel bore malo, kar bi bilo v prid mladosti. Vseposlojni jugoslovanski prepir, kam in kakšna naloga Jugoslavija, cincanja v državi, na kateri vlak naj stopimo, ali na naprednega, evropskega, razvojnega ali na onega, ki že predolgo stoji na postaji nazadovanja, dialogi političnih voditeljev in vračanje udarcev, ponavljanje, da pač moramo v demokracijo, pa ne vemo kako, ker se kot pijani plota držimo starih pravil igre in vzdrževanja oblasti na star način, štrajki profesorjev in študentov, pohodi ljudi pred skupščine, ki naj bi v obubožani državi rešile tegobe ljudi, izredno stanje na Kosovu z vedno bolj glasnimi težnjami, da bi postala taka stanja splošna jugoslovanska realnost. V tem se kot curek v pušča vskakuje pesku zgubljata mladost, ki skuša vsaditi in spraviti k rasti drugačnost. To drugačnost znamo tako hitro pomendati, čeprav je prav ta glas glavni zaveznik prizadevanjem za napredek, demokracijo in izraze, ki ponavadi označujejo pota, na katere je stopil razviti svet. Nekateri pravijo, da ta pot ne zagotavlja raja. Končno pa smo Jugoslavlani v RAJ-u že sedaj, če črke te besede pomenijo Romunijo, Albanijo in Jugoslavijo.

Povsem prav ima predsednik jugoslovanske mladine Branko Greganovič, ki sodi, da se je treba dogovoriti za Jugoslavijo na novih osnovah, ker so sedanje očitno preživete in sedanja razhajanja ni mogoče razumno preseči. Napredek in demokracija niso same velike stvari, katerih uresničevanje ponavadi spremlja nasilje, pa naj se to godi v imenu velike Ideje ali Naroda, kot je zapisal Jožef Školc, predsednik slovenske mladine. Napredek in demokracija so tudi majhne stvari, tudi takšne, s katerimi se srečujejo ljudje vsak dan, predvsem pa mladi.

Stane Križnar na letni skupščini občinskega odbora ZZB NOV Jesenice:

Borci smo za pravo, ne za lažno demokracijo

Jesenice, 25. maja - Na redni letni skupščini občinskega odbora Zveze združenih borcev NOV Jesenice so predvsem razpravljali o sedanji družbenopolitični in gospodarski krizi. Borci ne dovolijo žalitev, zavzemajo pa se za demokracijo v okviru SZDL.

Na redni letni skupščini občinskega odbora Zveze združenih borcev NOV Jesenice so nekdanji jeseniški borci in aktivisti spregovorili o svojem delu in ocenili sedanje družbenopolitične in gospodarske razmere.

V uvodu je predsednik občinskega odbora Zveze združenih borcev NOV Jesenice Stane Križnar dejal, da živimo v zapletenih in težkih razmerah, najbolj zaskrbljujoče pa je to, da so se zatrle vse zdrave in koristne pobude. Kriza povzroča vsakršno zmedo, ko, denimo, slovenska politična opozicija odkrito zahteva odcepitev in ko javno poziva k razbijanju bratstva in enotnosti, priča smo spletkam pod firmo boja za demokracijo. Če dogodke pozorno opazujemo, nam je jasno, da gre le za merjenje moči in za nič drugega kot za boj za oblast. Tako se dogaja, da nekateri dobesedno hujskajo slovenski narod... Po mnenju Staneta Križnarja je mesto za usklajevanje interesov v Socialistični zvezi, kjer naj se krepi prava in ne le formalna demokracija. Vrne naj se parola Delu čast in oblast, ne pa da dneвно poslušamo poročila o zlorabah in tatvinah družbenega premoženja.

Stane Križnar je med drugim tudi poudaril, da imajo ljudje dovolj parol in fraz o socializmu, če se zraven ne ponudijo tudi ustrezne rešitve in izhodi. Zato bi borci, ki so vendarle komunisti, morali odločneje sodelovati in se upreti tudi raznim žalitvam na njihov račun. Nesprejemljivi pa so tudi napadi na JNA. Treba se je zavzeti za družbeni mir in odločno braniti vse, kar je naše. Uveljavilo pa se bo le tisto, kar bo sprejel sam narod.

V nadaljevanju se je predsednik občinske konference SZDL Alojz Kalan opozoril na to, da naj prevlada razum in da se mora takoj začeti z vsemi tremi reformami, Ivko Saksida pa je dejal, da 350 borcev Kokrškega odreda podpira vse napredne ideje in se zavzema za demokracijo, svobodo in človekove pravice doma, po Jugoslaviji in po svetu. Jože Gazvoda se je vprašal, kaj je vendarle ostalo od tistega, o čemer so med vojno borci premišljevali in si želeli? Borci bi se razumeli, da se zgodovina pozablja, nikakor pa ne, da se pači in obrekuje. Zveze in stranke rastejo kot gobe po dežju, borci niso proti njim, če kaj ponudijo, moti jih pa, da hočejo vse izničiti. Gazvoda je pozval na razum in na dostojni dialog med vsemi dobromislečimi Slovenci in Jugoslavlani. Franc Konobelj - Slovenko je med drugim dejal, da borci pričakujejo od uradnih institucij, da zaščitijo borbene pridobitve in da preprečijo žalitve, ki so jih vseprek deležni člani borčevskih organizacij.

D.Sedej

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trzinca

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnje (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavri-Zlebir (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Trzinca, turizem), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Prevc in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naročnina za II. trimesečje 52.500 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun pri SDK 51500-903-31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnina 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Včerašnji sindikalisti o sindikatu danes in jutri

Ohraniti, kar je bilo dobrega

Ljubljana, 23. maja - Četrta leta že traja javna razprava o prenovi sindikata, močno obremenjenega z današnjo neučinkovitostjo in hipoteko preteklih obrobne vloge. V republiškem sindikalnem svetu so se kljub slednjemu čutili dolžne povabiti k razpravi o prenovi tudi nekdanje najvišje sindikalne funkcionarje. Resda je Vinko Hafner pol v šali pol prizadeto ugotovil, da jih danes nekateri krogi oslavljajo z »zdravimi silami«, kaj torej pričakujejo od nekdanjih sindikalnih prvakov, je obveljalo prepričanje, da dobrih izkušenj iz preteklosti ne bi smeli zametovati. Koliko je bilo srečanje koristno za prenavo, bi se najbrž dalo razpravljati, brez dvoma pa je pokazalo precejšen razkorak v nazorih zdajšnjih in takratnih sindikalistov.

Nekdanji sindikalni prvaki različno gledajo na sindikat in njegova krčevita prizadevanja za prenavo. Medtem ko se enim sliši tuja zahteva po sindikalni samostojnosti in se še vedno ogrevajo za navezo s partijo in socialistično zvezo, je drugim do tega, da se mora organizacija osvoboditi vseh spon in izgovoriti le za razredne interese. Različna mnenja je bilo slišati tudi o sindikatu bodočega podjetniškega sistema: od tistih, ki ga ukinjeno samoupravljanje (predtem ga je že učinkovito ukinil etatizem), razpolaganje s presežno vrednostjo pa puščeno managerju, do takih, da se mora sindikat v tem sistemu predvsem znajti in iz njega potegniti najboljše za delavca. Tudi sindikalna hierarhija, ki je bila nekdanj sveta, ni več, kar je bila. Sindikat z reformnimi ambicija-

Rajko Lesjak, sekretar RS ZSS:

»Sindikalna prenova je usmerjena v novo, vendar bo dobro iz preteklosti ohranjali. Pomembno je, da prenovljen sindikat opredelimo na mikro in makro ravni. V ustavi mu bomo utrdili vlogo zlasti glede varstva družbeno-ekonomskih pravic, zastopanja materialnega in socialnega položaja delavca v skupščini, zastopanja pred sodiščem ter obveznosti drugih, da odgovorijo sindikatu na vsa za delavca pomembna vprašanja. V podjetju pa ohranjamo delavsko oblast glede politike plač, socialnega položaja in podobnega.«

Vinko Hafner:

»Sindikat je bil ves povojni čas transmisija ZK, slednja pa tega odnosa ni znala prav izkoristiti, da bi se bolj vkoreninila med delavstvom. Pred vojno smo komunisti iskali temeljno bazo prav v sindikatu. Ta zveza ne bi smela prenehati, saj gre za dve razredni organizaciji, le izražati bi se morala drugače, ne kot transmisija.«

mi naj se sicer tudi združuje na višjih ravneh, vendar zgolj zaradi interesa ali solidarnosti. Nekdanji sindikalisti dopuščajo celo možnost (kot pravijo) sindikalnega pluralizma, je pa v zvezi s tem slišati tudi nezaupljive tone. Sindikat se mora začeti zanimati za težave delavstva, malce tudi zaradi tega, da se ne bo prej kdo drug in da delavci ne postanejo lahek plen morebitnih novih organizacij. Ker so bile na mizi republiške in zvezne teze o sindikalni prenovi, med njimi pa je nekaj razhajanj, se govorniki niso postanejo lahek plen morebitnih novih organizacij. Ker so bile na mizi republiške in zvezne teze o sindikalni prenovi, med njimi pa je nekaj razhajanj, se govorniki niso postanejo lahek plen morebitnih novih organizacij. Ker so bile na mizi republiške in zvezne teze o sindikalni prenovi, med njimi pa je nekaj razhajanj, se govorniki niso postanejo lahek plen morebitnih novih organizacij.

Jože Globačnik je denimo pozval k previdnosti pri prenovi in predlagal obnoviti

France Popit: »Družbeni lastniki se ne bi smeli kar tako odreči, pač pa razmisliti, kaj se je z njo dogajalo, ker je država sedla na gospodarjenje. Sindikat pojmujem kot razredno, ne politično organizacijo: naj brani življenjske interese delavcev, ki so povezani z delom, rezultati dela, gospodarjenjem, pa tudi upravljanjem s kapitalom.«

nekatero stare zamisli za sindikalno delovanje - dokaz za to je na primer sindikalna lista, ki jo po desetletju spet vlečemo iz arhivov. Ivo Janžekovič je dejal, da pogreša nacionalno komponento v sindikatu in to utemeljeval z dejstvom, da slovenski delavski razred upravlja s svojo akumulacijo. Sindikat naj ne bo sopotnik, ki ga usmerjajo drugi, pač pa naj se nasloni na sleherni program, ki prinaša napredek. Ni nujno, da je ravno program ZK, ta je pač zdaj najbolj realen. Vinko Hafner je govoril o razmerju sindikata z ZK in socialistično zvezo, o sindikatu Slovenije in Jugoslavije, o dvojnosti sindikata, ki spaja delavca kot samoupravljalca na eni strani in meznega delavca, potrebnega socialne zaščite, na drugi. France Popit je segel v korenine krize, ki jo je zakrivila ekonomska moč državnega aparata. Ta si je prisvojila akumulacijo in odtujila delavcem samoupravljanje. Sindikat mora imeti večje ambicije kot le zaščitniško funkcijo, je sodil Tone Kropušek, temeljiti pa mora na razrednem in nacionalnem bistvu. Sindikat naj obvladuje in organizira trg delovne sile ter deluje v novem podjetniškem sistemu neobremenjen s politiko in ideologijo, je menil Ivo Tavčar. Slavko Grčar pa je dejal, da kriza ni poglavitni razlog, da se sindikat prenavlja, pač pa jo je pospešila. Poudaril je tudi, da bo treba znova opredeliti delavski razred, saj to že davno niso več le ročni delavci v nekdanjem smislu.

D.Z.Žlebir

V Sloveniji bomo spet peli labodji spev?

Protest proti beograjskemu razsipništvu

Škofja Loka, 24. maja - Občinski svet zveze sindikatov v Škofji Loki se je pridružil republiškem ter protestira proti uvozu blaga široke porabe, med katerimi so tudi izdelki prestižnega značaja (petnajst tisoč kosov srebrne posode z jedilnim priborom), ki naj bi jih brez carine uvozili za jesenski vrh neuvršenih v Beogradu, čeprav marsikatero od njih kvalitetno izdelujejo domače tovarne. Sindikat protestira tudi proti napovedanim večjim obremenitvam slovenskega gospodarstva za zvezni proračun (realno za 30 odstotkov, če bi se delež republik in pokrajin s 13,4 povzpela na 17,5 odstotka). Če se bo to res zgodilo, pravi v sindikatu, potem ne bo čudno, če se bo »zgodilo« tudi delavstvo, katerega plače iz leta v leto realno padajo.

O sindikalnem protestu (čudno, da je reagiral sindikat, v podjetjih pa so tiho in očitno čakajo, da jih bodo delavci neslovesno, kot je dejal Primož Pegam) je včeraj razpravljali tudi škofješko izvršni svet in se mu pridružil. V zvezi z dodatnim obremenjevanjem gospodarstva, kar je po mnenju večine članov hušji greh od izkoriščanja vrha neuvršenih za izgradnjo Beograda, bo izvršni svet čimprej preveril informacijo in jo nato komentiral.

Glede uvoza izdelkov za vrh neuvršenih, ki baje že čakajo v carinskih skladiščih, pa je izvršni svet sprejel dva bistvena sklepa: od medobčinske gospodarske zbornice je zahteval spisek izdelkov, ki jih izdelujemo doma in jih ne bi bilo treba uvoziti, prek svojih delegatov v republiški skupščini pa bo terjal tudi odgovor-

nost slovenskih delegatov, ki v zvezi pristajajo na takšne nemožne predloge. Če že smo prireditelji 9. vrha neuvršenih, potem bodimo v okviru razmer in možnosti, ki so nam na voljo. Lahko se je iti prestižne bahavosti, ki bo po končanem vrhu ostala v Beogradu, če ceno plačujejo vsi jugoslovanski delavci. Sploh pa je čudno, da je obširen spisek blaga oproščen carine, podjetje, ki uvozi stroj zato, da bi potem lahko izvažalo izdelke na zahod, pa zanj mora plačati krepke uvozne dajatve.

Sicer pa so dogajanja okrog uvoza izdelkov za vrh neuvršenih čisti »šmorn«, kot je nazorno prikazal direktor Marmorja Brane Selak. Sam je med prvomajskimi prazniki v Zahodni Nemčiji prepričeval ameriške hotelske investitorje, da je njihov kamen tisto, kar iščejo in tudi dobil posel za šest tisoč kvadratnih metrov marmorja. Po vrnitvi s »prvomajskih počitnic« ga je čakalo povabilo na sestanek združenja kamnarjev Jugoslavije v Beogradu, kjer naj bi dali »žegen« za uvoz kamnov za nov beograjski hotel (ameriškega investitorja, ki ga je Brane Selak ravnokar »prepričal«, ker v Jugoslaviji tega pač nihče ne izdeluje. Braneta Selaka je vse skupaj upravičeno pogrelo. Stvar je prignala tako daleč, da je Marmor dobil opremo novega hotela v Beogradu, ki pa je žal v celoti ni mogel sprejeti, ker je ravno nekaj dni prej svoje zmogljivosti prodal v Nemčiji, dela v Beogradu pa bi bilo za dva meseca. Soglasje za uvoz kamnov je tako »prodal« ga je dva tisoč kvadratov. Žal vsi direktorji niso imeli enake sreče in prilžnosti, da bi predsedovali sestanku združenja svoje panoge...

H. Jelovčan

Po spremembah v slovenski ustavi

Odzvanja tudi otroškemu varstvu

Kot je med pogovorom s Tržičani potrdil tudi Geza Bačić, je veliko razburjenja ob spreminjanju slovenske ustave povzročil predlog, da otroško varstvo ni več med izbranimi družbenimi dejavnostmi posebnega pomena, ki se imajo organizirati kot sis.

Je to morda že razlog za preplah, da otroškemu varstvu odrekamo družbeno pomembnost, medtem ko se po drugi strani trudimo med ustavno zajamčene človekove pravice vnesti tudi pravice otrok? Ali to pomeni, da smo začeli racionalizacijo prav na otroških plečih? Poenostavljeno gledano je morda res tako, če pa otroško varstvo seciramo na vsebinsko plat na eni in organizacijsko na drugi strani, stvari niso več videti tako dramatične. Ni namreč nujno, da bi

nilo skupnosti socialnega varstva.

Otroško varstvo je tako ali tako mnogo širše, kot je bilo zastavljeno doslej, začne pa se z zaščito družine, kar smo v našem sistemu doslej zelo zanemarjali. Pri tem ni mišljena socialna ogrožena družina, za katero je bilo z raznimi mehanizmi socialne zaščite za silo poskrbljeno, temveč vsaka družina. V razvitem svetu imajo družinsko politiko skrbneje opredeljeno, zajema pa vse od stanovanjske politike, zaposlovanja, davčne in kreditne politike, skratka vse tisto, brez česar si družina sploh ne more ustvariti eksistence. Izključno družbena skrb za otroke

je premalo, temveč je treba pomagati vsej družini. Na njenih ramenih se namreč danes vse bolj drastično odražajo posledice krize: življenjski stroški so jo docela obremenili, zaradi dodatnega iskanja virov preživetja trpi zdravje, vzgoja, kakovost življenja, zaradi negotovega boja za preživetje ostajajo družine maloštevilne, kar tudi narodovemu preživetju ni ravno v prid. Na vse to naj bi mislili, ko bodo pri skrbi za otroke in družino iskali novo kvaliteto, na vsebinska vprašanja, na večjo prerazdelitev denarja v ta namen, ne pa na takšne ali drugačne organizacijske forme.

D.Z.Žlebir

Ekskluzivni turizem za znane goste

Brdo se odpira za petične goste

Brdo pri Kranju, 24. maja - Kranjski izvršni svet si je ogledal kompleks Brdo in se seznanil z načrti Servisa za protokolarne storitve. Od jeseni ga vodi Ludvik Zvonar, ki je med drugim dejal: "Naše mesto ni v Kompassu ali kjerkoli drugje, Brda tudi ne nameravamo odpreti tako, kot so odprli Brione, pri nas bo selekcija gostov stroga, zato tudi ograje ne nameravamo podreti." Zavrnil je torej govorice, da naj bi Brdo prevzel Kompas, kar bi seveda pomenilo, da bi bil povsem namenjen turizmu, dobili pa smo nove informacije, ki jih na nedavni kranjski problemski konferenci o turizmu še nismo imeli, da se Brdo naposled le odpira, za izjemno petične goste, ki jih tja privablja zlasti lov. Skratka, začenjajo z ekskluzivnim turizmom za znane goste, tri tedne so imeli letos rezidenco že prodano.

Prenočišče z zajtrkom v rezidenci stane 1.200 mark

Začnimo pri ceni, ki veliko pove. Za prenočišče z zajtrkom v rezidenci - gradu Brdu je treba odšteti nič manj kot 1.200 nemških mark. Toliko dandanes pri nas znesejo štiri povprečne mesečne plače, nedvomno pa je to tudi za tuje veliko, saj denimo v apartmaju vile Bled prenočišče z zajtrkom stane od 150 do 200 dolarjev. Na Brdu mora torej biti ponudba resnično ekskluzivna, da si takšno ceno lahko privoščijo. Ustreči morajo praktično vsem željam gosta in po besedah Ludvika Zvonarja imajo za vsak primer dogovorjeno tudi uporabo letala, če si gost zvečer zaželi igranja rulete v italijanski igralnici.

Teden dni se je na Brdu mudil švicarski bankir, ki se zdaj vrača, jeseni bo spet prišel in na Brdu praznoval rojstni dan. Drugi gost pa je bil neki princ (o imenih nočejo govoriti), ki je za junij napovedal ponovni obisk, naslednjega jeseni. Prvi gostje, ki jih na Brdo privablja predvsem lov, se torej že vračajo, Ludvik Zvonar sodi, da bo nove pripeljalo ustno izročilo.

Tako so imeli letos rezidenco prodano tri tedne, prodano imajo še za osem tednov, zanesljivih je torej že 11 tednov, Ludvik Zvonar pa ocenjuje, da se računica izide, če imajo prodano 12 do 14 tednov v letu.

ma, da stvar preizkusite sami. Po Brdu pa se lahko sprehajajo tudi gostje hotela Kokra, kdor je tam več kot tri dni, dobi posebno izkaznico, ki mu odpre sprehod na posestvo.

Delež proračunskih sredstev se bo postopoma manjšal

Brdo se torej počasi le odpira, spremembo je z novim vodstvom vendarle moč zaznati, seveda pa ostaja veliko vprašanje, kako poslovno uspešen bo ta ekskluzivni turizem, saj bi pikro lahko dejali, da bodo ekskluzivni gostje, še najbolj prav pa bi bilo, če bi besedo ekskluzivni dali v navednico in bili tako določeni, tja hodili na lov tudi po zaslugi davkoplačevalcev. Delež proračunskih sredstev v prihodkih Brda naj bi se sicer postopoma zmanjševal, to-

Poleg programa razvoja je v izdelavi tudi posnetek stanja na kompleksu Brdo, ki bo zajel tudi celotno infrastrukturo. Brdo torej ne bo več bela lisa prostorske dokumentacije kranjske občine. Letos naj bi rešili tudi lastninski spor, ki se vleče že nekaj let, polomila pa ga je komisija, ki je kmetu dodelila gozdno zemljišče, ki je predvideno za pozidavo.

da še vedno bo tja do leta 1992 zanesljivo ostal pomembna postavka. V devetih mesecih lanskega leta je bil delež proračunskih sredstev 68 odstoten, v zadnjih treh mesecih lanskega leta 58 odstoten, v letošnjih prvih treh mesecih je bil 42 odstoten, tja do leta 1992 naj bi padel na 40 odstotkov.

Objekti so potrebni obnove

Po reorganizaciji oktobra lani je novoustanovljeni Servis za protokolarne storitve, ki ima sedež na Brdu, dobil v upravljanje pet reprezentativnih objektov: rezidenco oziroma grad Brdo, grad Strmol v Dvorjah pri Cerkljah, vilo Področnik v Ljubljani, vilo Bistrica v Trzinu in vilo Slovenija v Učički ulici v Beogradu. Poleg teh pa ima še nekaj protokolarnih objektov (Tartini, Triglav, Vikrče, grad Snežnik), v vseh objektih ima 25 apartmajev s 40 posteljami.

Na vprašanje, kako bodo razrešili spore zaradi vode, je Ludvik Zvonar odgovoril, da bodo stvari jasne sredi letošnjega leta, ko bo narejen program, ki naj bi dal odgovor, kakšna bo ribogojnica oziroma kakšne ribe bodo gojili v njej. Če se bodo odločili za postrvi, ki potrebujejo več vode, bo bodo zajemali več, če pa se bodo odločili za rabe, ki potrebujejo manj vode, denimo krap, potem bodo iz Belce zajemali manj vode. Skratka, poravnava sporov z okoljskimi kmeti (mlinarjem) je še odprto vprašanje.

Vsi objekti so za trženje problematični, pravi Ludvik Zvonar, saj so vsi potrebni obnove. Tako v gradu Strmol (1520), edinem, ki na

LUDVIK ZVONAR, direktor Servisa protokolarne storitve na Brdu: "Naše mesto ni v Kompassu, niti kjerkoli drugje, Brda ne nameravamo odpreti tako, kot so odprli Brione." Foto: F. Perdan

Slovenskem ni bil izropan in je zato še danes tam oprema povsem originalna, zdaj adaptirajo klet, kjer bodo uredili gostinsko sobo s 35 sedeži, v sosednjem prostoru pa grajsko klet, kjer si bodo gostje lahko vino natočili sami. V objektu, kjer kosilo trenutno stane 700 tisočakov, večerja pa 500 tisočakov, je tudi takšna ponudba potrebna.

Po obnovi pa kličejo tudi drugi objekti, tudi rezidenca na Brdu, kjer je zdaj devet apartmajev, poslojpe pa bi lahko preuredili v 18 apartmajev, saj so zdaj vsi urejeni v smislu družinskih hiš. Prepotreben obnove je tudi hotel Kokra, kjer zdaj iz sob celo telefonirajo ni moč, zato ni čudno, da poslovniki, ki prihajajo tja na predavanja, tam ne prenočujejo radi, temveč odhajajo drugam, nekateri privarčujejo nekaj denarja tako, da jih gostijo prijatelji, ki živijo v sosesčini. V hotel Kokra bi morali po Zvonarjevi oceni vložiti milijon dolarjev, da bi ga preuredili v visoko B kategorijo.

Zlati jelen stane 14 tisoč mark

Brdo je mamljivo za lovce, lovišče je bogato, v njem je denimo 800 jelenov. Lov je seveda drag šport, ki si ga lahko privoščijo le petičneži, odstrel zlatega jelena velja na Brdu denimo 14.000 mark.

Posestvo ima 624 hektarov površin, pretežno gozda, 64 hektarov pa je obdelovalnih površin in travnikov. Tam je tudi 12 ribnikov, v njih pridelajo 150 ton rib letno. Brdo je v zadnjih letih postalo znano tudi po hipodromu in kot rejni center kasaških konj. Zgradili bi radi pokrita in odprta teniška igrišča, uredili šolsko igrišče za golf (šest do devet lukenj), odprli trgovske butike, itd.

Leteče ekipe

V Servisu protokolarne storitve je zdaj zaposlenih 121 ljudi, sistematiziranih pa imajo 160 delovnih mest. Stalno posadko imata je hotel Kokra na Brdu in grad Strmol, vsi ostali imajo leteče ekipe, kakor jih pravijo. Delavci gredo pač tja, kjer jih potrebujejo. V rezidenci bi za denimo potrebovali 35 ljudi in takšne posadke, ki bi imela delo le deset tednov v letu, si ne privoščijo več. Po Zvonarjevih besedah so tudi na Brdu minili časi, ko so nekateri imeli delo le nekaj dni letno. Da pa zadovolje želje ekskluzivnih gostov, so pogodbeno dogovorjeni z najboljšimi kuharji in natakarji, ki pridejo, ko je to potrebno.

M. Volčjak

Pripravnik naj (ne)bo

Kaj ni največja škoda, če mlad, izobražen človek zaman išče delo.

Naša družba je v globoki ekonomski, politični in socialni krizi, v njej pa najslabše ravna z mladimi, izobraženimi ljudmi in s tem sama sebi dela največjo škodo. Ogromno denarja je vložnega v mladega človeka, da zdravo zraste in se izšola, potem pa... on brez cilja hodi po mestu in se ustavi za šankom, ona doma plete, oba pa nenehno starše prosjačita za denar. Pa nikar ne mislite, da tega med nami ni, da je tako le na jugu, kjer mladi šest, sedem in več let čakajo na delo. Celo v Kranju, sredi gospodarske razvite Gorenjske so se stvari tako zasukale, da vsi mladi, izobraženi ljudje ne morejo dobiti dela, čeprav naj bi jira bilo v veliko pomoč pripravništvo. Lani je pripravniško delovno razmerje uspelo skleniti le 61 odstotkov mladih, ki so prišli iz srednjih, višjih ali visokih šol, letos bo morda še slabše.

Mlad človek, ki mu ni uspelo opraviti niti pripravniške dobe, je seveda na slabšem kot brezposelni delavec, saj pravice izhajajo iz minulega dela, drugače povedano, nisi delavec, če nisi bil vsaj en dan uradno zaposlen. Kdor pripravništva ni opravil, ima tudi malo možnosti, da bi uspel na razpisih, saj vsepovsod zahtevajo delovne izkušnje, ponekod za manj zahtevna dela zahtevajo nerazumljivo veliko delovnih izkušenj, celo več let, kar pa ni posledica skrbi, da bi dobili kar najbolj izkušenega delavca, temveč "lova na točke" v pravilnikih. Še ena neumnost torej v kopici traparij, ki jih vse bolj razgalja kriza.

Dodati velja še to, da so ponekod družbeno usmeritev o zaposlovanju pripravnikov spretno izkoriščali in so mlade, ki so prišli iz šol zaposlili za pol ali eno leto in s tem nadomestili bolniške ali porodniške izostanke svojih delavcev, nato pa so jim rekli hvala lepa, zdaj te ne potrebujemo več, ti pa bodi vesel, da si opravil pripravništvo. Kako so jih plačali, se ve, po pripravništvu, kar je seveda manj kot delavca, ki ga je nadomeščal. Kaj ni to izkoriščanje?

Našteli smo le slabe strani pripravništva, nikakor pa nečemo reči, da nima dobrih. Kjer se s kadri resno ukvarjajo, kjer imajo ustrezno štipendijsko politiko in nato tudi dobro mentorstvo med pripravništvom, seveda ima smisel. Toda vse to bi verjetno počeli tudi brez družbeno predpisanega pripravništva.

Bistvo problema tleči drugje, težave s pripravništvom so le njegova pojavna oblika. Delovnih mest je premalo, presežejo pa tovarne rešujejo tako, da so zaprti zaposlitvena vrata in odhodov ne nadomeščajo. Drugače povedano, trg delovne sile ne deluje, zato na cesti ostajajo predvsem mladi ljudje. Polni smo besed o tržnem gospodarstvu, ko pa je treba slabe delavce odpustiti, se vse ustavi, čeprav na vrata trkajo mladi. Kakor vsepovsod, tudi tu ne poznamo konkurenčnosti in zdrave selekcije. Kako smo se izogibali, pojasni zanimiva, praktična izkušnja znamenitih bratje Karič v Peči na Kosovu, ki na vprašanje, zakaj so uvedli devetmesečno poskusno delo odgovorijo, da so trije, tudi šest mesecev premalo, saj se človek toliko časa lahko spreneveda, devet mesecev pa ne zdrži nihče. Takšno prakso bi lahko že zdavnaj vgradili v naše pravilnike, pa je nismo, če jo je kdo predlagal, je bil okrcan, da je kruta. Kam nas je nekonkurenčnost pripeljala, občutimo na svoji koži, najbolj seveda mladi ljudje.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Veliko posojilo za gospodarski preporod

Komisija za gospodarsko reformo pri predsedstvu SR Srbije (Miloševićeva komisija) je sklenila, da naj bi razpisali veliko posojilo za razvoj srbskega gospodarstva in sicer v znesku 1 milijarde dolarjev in 2 milijona dinarjev. Razpis nameravajo uresničiti prek lastne bančne mreže doma in v tujini. Posojilo bodo lahko vpisali vsi Jugoslovani, naši delavci na začasnem delu v tujini in tuji. Z zbranim denarjem bodo financirali izključno razvojne projekte, ki bodo prinašali dobiček, pri tem pa ne bo pomembno, bodo to veliki ali majhni projekti.

V DELOVNI HALJI

Ivan Gantar, vodja proizvodnje v KGZ Sora Žiri

Sušilnico segrevajo lesni odpadki

Žiri, 24. maja - Lansko jesen je kolektiv Kmetijsko gozdarske zadruge Sora Žiri v industrijski coni zgradil sušilnico lesa. Dotlej so les sušili v sušilnicah drugih podjetij, največkrat v Hoji ali Kljuju. V enem polnjenju lahko sušijo 36 kubičnih metrov lesa. To je večina smreka, ki prihaja z lastne žage. O sušilnici je nekaj več povedal vodja proizvodnje v KGZ Sora, inženir lesarstva Ivan Gantar.

"Objekt je v bistvu zgrajen iz dveh delov. Prvi del je kotlovnica, v kateri dan in noč, kolikor časa pač traja sušenje enkratnega polnjenja, gori. Kurimo lastne lesne odpadke. Toplota gre, podobno kot pri vročevodnem krožnem sistemu hišnega centralnega ogrevanja, v sušilnico. Maksimalna temperatura v sušilnici doseže proti koncu sušenja okrog 70 stopinj Celzija."

Postopek sušenja traja od 160 do 260 ur, odvisno od vrste in debeline lesa. Celoten proces vodi in nadzoruje sušilničar polavtomatsko, s komandnega mesta v pisarni. Delo zahteva tri ljudi, v vsaki izmeni po enega, ki hkrati bedi tudi nad ognjem.

Skrb za nemoteno delo v sušilnici je seveda le drobec v delu Ivana Gantarja. V enoti mizarstva, kjer je vodja proizvodnje, izdelujejo stavbno pohištvo za znanega kupca. To pomeni, da ni serijske proizvodnje, ampak je v bistvu vsako okno, vsako vratno krilo drugačno od drugega. Posebnost žirovskih mizarjev so, denimo, okrogla in trikotna okna, ki jih srečujemo na številnih obnovljenih pa tudi novih objektih. Naročil je zaenkrat, kljub precejšnji konkurenci, dovolj, največ prihajajo, iz turističnih krajev Istre.

H. Jelovčan

Tudi za Kemično tovarno Podnart prihajajo težji časi

Rešitev je predvsem kvaliteta

Podnart, 22. maja - Kemična tovarna Podnart sodi med tovarne, ki že vrsto let solidno poslujejo, ob splošnem padanju so lani proizvodnjo povečali za 9 odstotkov, vse večjo skrb pa posvečajo kakovosti izdelkov, saj bodo le tako zdržali konkurenco, predvsem tujo, ki jo poraja sproščanje uvoza in zniževanje uvoznih dajatev.

Minili sta dve leti in Kemična tovarna Podnart bo 30. in 31. maja spet pripravila strokovno posvetovanje za svoje sedanje in morebitne nove kupce iz vse Jugoslavije, že enajsto po vrsti. Tako kot dosedanja bo namenjeno predstavitvi novosti na področju površinske zaščite - galvanotehnike in kemične zaščite. Kemična tovarna Podnart ima 840 kupcev po Jugoslaviji in pokriva 60 odstotkov jugoslovanskih potreb po kemikalijah za površinsko obdelavo in zaščito kovin in plastike. Zanimivo je, da se jim številni kupci v zadnjem letu ni zredilo. Posvetovanja pa se bodo udeležili tudi predstavniki tujih podjetij, s katerimi sodeluje Kemična tovarna, omeniti velja predvsem zahodnonemški Schering in italijanski Proglavano, saj ima z njima kooperantske posle, tuji kupci njihovih kemikalij pa je tudi zahodnonemški Wap. Pro-

daja v Podnartu izdelanih kemikalij, ki jih uporablja kovinsko predelovalna, avtomobilska, elektro in elektronska ter vojna industrija, je namreč specifična, saj svojim kupcem nudijo tudi servis.

Prav zaradi specifičnosti prodaje kemikalij njihov izvoz ni velik, saj si servisa na tujih trgih ne morejo privoščiti. Računajo, da bodo letos izvozili za 800 tisoč dolarjev izdelkov, kakor je povedal direktor Roman

Kolar, bi radi postali ekskluzivni dobavitelj nekaterih kemikalij za firmo Wap, za njihove posebne čistilne aparate. Lani so izvozili 300 ton kemikalij, celotna proizvodnja pa je znašala približno 400 tisoč ton, kar pove, da izvoz res ni velik. Poleg specifične prodaje so poglavitni razlog majhnega izvoza drage domače surovine.

Vendar pa se tudi Kemični tovarni Podnart, ki že vrsto let stabilno in solidno posluje, obetajo težji časi, saj se na domačem trgu pojavljajo novi konkurenti, tuje firme preko naših iščejo pot na jugoslovanski trg. Konkurenco pa krepi tudi sproščanje uvoza in zniževanje uvoznih dajatev.

Obseg proizvodnje je lani v mnogih tovarnah upadel, kemični tovarni Podnart so ga lani povečali za 9 odstotkov. Tudi poslovni rezultat je bil lani tako kot že vrsto let doslej soliden, pri 27 milijardah dinarjev celotnega prihodka so ustvarili 6,75 milijarde dinarjev dohodka, akumulacije pa je bilo 1,75 milijard dinarjev, kar pomeni, da je imela v dohodku kar 27 odstoten delež, povprečje slovenske industrije pa je znašalo dobrih 10 odstotkov. Tudi pri osebnih dohodkih so na prvem mestu v radovljiški občini, povprečna plača za april je znašala približno 3 milijone dinarjev.

M. Volčjak

KRATKE Z GORENJSKE

Teniška dvorana v Kranjski gori - Že lani, še bolj pa letos se na področju poslovne in turistične infrastrukture v Kranjski gori kar precej dogaja. Medtem ko so pred nedavnim začeli graditi poslovno prireditveni center, pa bodo letos zgradili tudi teniško dvorano. Gradnja objekta, v katerem bodo tri pokrita teniška igrišča, restavracija, 50 ležišč, sauna in še nekateri drugi objekti, dobro napreduje. Poleg treh pokritih je predvidenih tudi šest zunanjih teniških igrišč, v programu pa imajo tudi umetno drsalistišče. Ob pospešeni gradnji turistično-poslovne infrastrukture pa v Kranjski gori vedno resneje ugotavljajo, da precej kasneje na področju komunalnega urejanja krajevne skupnosti, predvsem kar zadeva kanalizacijo. - A. Ž.

Asfalt se kruši

Gorje - V zadnjih letih je bilo v krajevni skupnosti Gorje asfaltiranih kar precej krajevskih cest. Za večino so ljudje sami prispevali denar. Vendar pa je na teh asfaltiranih cestnih odsekih asfalt tako tenak, da se marsikje že kruši. Že prihodnje pomlad se lahko zgodi, da bodo po zmrzali nekatere ceste spet zacvetele. Morda ne bi bilo odveč, da bi krajevna skupnost na nekaterih najbolj prometnih cestnih odsekih postavila prometne znake, do kolikšne teže osnoga pritiska je dovoljena vožnja. Sicer pa bodo letos v krajevni skupnosti, kot je na zboru borčevske organizacije v Gorjah povedal predsednik krajevne konference SZDL Janez Varl, asfaltirali cestni odsek zahodno od vasi Poljšice do Krnice, v sami vasi pa od Krnice preko Hotunja do vnožja stare Pokljuke. (ja)

Mesec narcis

Planina pod Golico - Prebivalci Planine pod Golico so v nedeljo, 21. maja, zelo lepo izvedli tradicionalno prireditve mesec narcis. Za začetek so vaščani pripravili zanimivo povorko z okrašenimi lojtrskimi vozi, v katere so vpregli konjičke in osličke. Na enem vozu pa so prikazali, kako se prede domača volna in iz nje potem plete različna oblačila. Sledila je zabava, na kateri je igral ansambel Karavanke, vmes pa so izbrali tudi Miss narcis 1989. To je postala 19-letna Jana Lavtžar iz Radovljice, spremljevalki pa sta bili Melkisa Saratlič in Alenka Čufar, obe z Jesenic. (bb)

Zbori članov TOK

Bled - Od 15. do 23. maja so bili zbori kmetov članov Temeljne organizacije kooperantov gozdnega gospodarstva Bled. Na zborih, ki so bili po krajevni skupnosti, so kmetje razpravljali in sklepali o poslovanju v letu 1988, proizvodnem programu za letos in o dodeljevanju lesa za domačo porabo. Na zboru so imeli tudi referendum o spremembi in dopolnitvi statuta TOK gozdarstva Bled. Ker bo delegat potekel dveletni mandat, so izvolili delegate za naslednji dve letni mandati v svete delovnih enot, centralni svet TOK, svet DO Bled, odbore kmečkih žena in v odbor samoupravne kmečke kontrole. Pomembna sprememba statuta je, da TOK poleg glavne dejavnosti opravlja še stranske, kot so: dajanje gozdnih sortimentov in drugih gozdnih proizvodov v promet, razrez okroglega lesa in izdelava lesa za ostreže, odkup in prodaja žaganega lesa ter lesa za ostreže in kmetijska pospeševalna služba. (cr)

Camel Trophy

Žiri - Skupina, ki skrbi za kulturo v krajevni skupnosti Žiri, pripravlja v nedeljo, 28. maja, zanimivo predavanje. V dvorani DPD Svoboda v Žireh bo ob 20.30 o tistem, kar je doživel na tekmovanju Camel Trophy, pripovedoval Robert Kašca iz Idrije.

Kanu ščuka zlet

Cerkniški taborniki bodo letos že petič priredili zanimiv zlet kanuistov iz cele Slovenije. Zlet, ki ga že vsa leta podpira industrija pohištva Brest Cerknica, bo jutri in v nedeljo (27. in 28. maja) na Cerkniškem jezeru. Prijavljajo se lahko taborniške in netaborniške ekipe. Taborniki bodo tekmovali s tričlanskimi mešanimi ekipami (dva fanta in dekle). V Zadnjem kraju pri Cerkniškem jezeru pa se morajo ekipe zbrati v soboto do 14. ure. Informacije o nalogah in pravilih tekmovanja dobite po telefonu pri Andreju Šparembleku (služba: 061-791-332; doma: 061-791-288).

Jubilej društva invalidov

Jesenice - Društvo invalidov Jesenice letos praznuje 20-letnico delovanja. Jutri (sobota) dopodne bo najprej občni zbor društva, popoldne ob 16. uri pa bo v okviru mednarodnega dneva invalidov in meseca mladosti v Delavskem domu Julke in Albina Pičnik na Javorniku slavnostna akademija. V kulturnem programu bodo nastopile skupine ZKO občine Jesenice in narodno zabavna skupina Mari iz Mojstrane. Pokrovitelj akademije bo občinski sindikalni svet Jesenice.

Uspela otvoritev

Kranj - Čeprav je bilo v sredo, 17. maja, slabo vreme, so pri društvu upokojencev v Kranju vseeno svečano odprli urejen Vrt pod Trto. Številni upokojenci so prišli na otvoritev. Ob tej priložnosti je zapel pevski zbor pod vodstvom Eda Ošabnika, po tem pa je bil na programu srečeval. Člani društva pa so se pogovarjali tudi s predsedstvom in predsednikom društva Jožetom Marjekom. Na vrtu, kjer bodo imeli zdaj tudi različne prireditve, bo jeseni tudi trgatav. (ip)

Komunalno cestna skupnost Tržič

Ogroženo sofinanciranje v krajevnih skupnostih

Tržič, 26. maja - Že lani je bil program komunalno cestne skupnosti občine Tržič v tistih delih, ki se financira na podlagi zbiranja sredstev po prispevni stopnji iz čistega dohodka ogrožen in uresničen komaj z 10 odstotki od načrtovanega (investicije v komunalne naprave in kanalizacijo). Letos pa je stanje še veliko slabše. Dve največji delovni organizaciji v občini BPT in Peko sta namreč po zaključnem računu prikazali izgubo in sta tako refundirali 1,15 milijarde dinarjev. To pa pomeni izpad najmanj dveh mesecev.

Viktor Blagotinšek, strokovni delavec v komunalno cestni skupnosti občine Tržič ugotavlja, da je pred leti začeto in zdaj že dokaj uveljavljeno sofinanciranje obnov objektov skupne rabe v krajevnih skupnostih po načelu, da 50 odstotkov sredstev za posamezna dela zberejo občani oziroma krajevne skupnosti, preostalo polovico pa prispeva skupnost, dalo zelo lepe rezultate.

»Skupnost je lani na ta način namenila 400 milijonov dinarjev, denar pa so v krajevnih skupnostih nekajkrat obogatili. Na ta način je bila obnovljena cesta v zazidalnem kompleksu v Bistrici, asfaltirana cesta v Snakovem, tri manjše ulice na Loki, obnovljena cesta pod Skalco v Kovorju, na Skaljah v Podljublju, urejena javna razsvetljava na Ravnah, dokončana pa je bila tudi cesta Kalinček.«

Kar zadeva obnovo vodovodov, ki se prav tako kot objekti skupne rabe financirajo iz dohodka, ni bilo posebnih zapletov. Največja akcija je bila povezava vodovoda Jabelc-Hofnerca oziroma drugega kraka vodovoda Črni gozjd. Obnovljen pa je bil tudi krajevni vodovod v Lomu. Pri komunalni opremi in kanalizaciji pa je prišlo do precejšnjega izpada in ker letos na tem področju ne kaže nič boljše, že razmišljajo v komunalno cestni skupnosti, da bi denar zagotovili drugače.

Tudi pri cesti v Lomu, ki je v prvi fazi zdaj končana, je bilo precej finančnih zapletov...

»Kar zadeva komunalno opremo bomo sedanjo prispevno stopnjo 0,5 odstotka iz čistega dohodka skušali spraviti v dohodek, kjer je dotok kolikor toliko normalen. Sedanja opredelitev 0,6 odstotka iz čistega dohodka za kanalizacijo pa bomo najbrž morali nadomestiti s ceno kanalsčine. Pri obnovi cest pa kaže, da bomo letos zbrali okrog 4,8 milijarde dinarjev in s tem pokrili urejanje mestne vpadnice in ceste v Lomu, načrtujemo pa tudi začetek obnove ceste v Gozd, ker so na tej cesti zdaj vsi lastniški spori urejeni. Seveda pa bo pri urejanju ceste v Gozd šlo za makadamsko izvedbo. Ena večjih akcij bo tudi preplastitev ceste Bistrica-Kovor in etapno urejanje ceste Križe-Tržič. Na cesti v Leše pa načrtujemo urejanje lastniških zadev.«

Pri urejanju ceste v Grahovše pa je s precejšnjim deležem sodelovala tudi krajevna skupnost Lom...

Pri obnovi vodovodov načrtujejo letos izgradnjo iz Črnega gozda do Hofnerca oziroma od Raven do BPT. Na tem odseku še ni gotovo, da bodo dela lahko končali, kajti gre za finančno precej zahteven odsek, zagotovo pa bodo letos sofinancirali gradnjo krajevnega vodovoda v Lomu in začeli z gradnjo v Jelendolu.

Trenutno potekajo še zadnja dela na že lani začetem urejanju mestne vpadnice...

»Morda letos še najbolje kaže ravno pri cestah,« pravi Viktor Blagotinšek. »Že lani smo program lokalnih cest uresničevali brez posebnih zapletov in težav. Tako smo dokončali načrtovano obnovo ceste v Jelendolu do prve serpentine in hkrati razširili tudi predor v Dolžanovi soteski. Prav tako smo dokončali brežine in urejali odvodnjevanje na Koroški cesti. Obnovljena je bila cesta v Seničnem, ki smo jo na zadnji seji skupščine komunalno cestne skupnosti prekatégorizirali v lokalno cesto. In kot že rečeno, začeli sta se že lani, letos pa dokončali, urejati mestna vpadnica Peko-BPT in cesta v Lomu. Obnovljena pa je bila tudi cesta na Zgornje Veterno.«

Celoten letošnji program komunalno cestne skupnosti Tržič je zato v nekaterih pomembnejših delih pravzaprav nadaljevanje že lani začete. Ob slabem startu na začetku leta pa zadnje čase vendarle kaže nekoliko bolje. Res je, da se bodo zato nekatere stvari premaknile najbrž v drugo polovico leta, vendar če jim bo uspelo zagotoviti delež za krajevne skupnosti, bo na tako imenovanih objektih skupne rabe vseeno še marsikaj narejenega. Še največji problem pa sta ta trenutno komunalna in kanalizacija...

A. Žalar

60 let Planinskega društva Gorje

Najprej Dolič, zdaj depandansa Planike

Gorje pri Bledu, 26. maja - Planinsko društvo Gorje bo jutri (sobota) proslavilo 60-letnico obstoja in uspešnega delovanja. Osrednja proslava, na kateri bodo nastopili godba na pihala Gorje, bratje Zupan in šolarji osnovne šole Bratov Žvan, podelili pa bodo tudi odličja Planinske zveze Jugoslavije in Slovenije ter društvena priznanja, bo ob 19. uri v Domu TVD Partizan v Gorjah.

»Po eni strani bomo proslavljali, po drugi pa prav v teh dneh tudi delamo z vso vnemo,« je pred dnevi pripovedovala Marica Okršlar, ki je že 20 let gospodarica oziroma vodja 15-članskega gospodarskega odbora (v katerem je edina ženska) društva. »Sicer pa smo po vojni nenehno nekaj delali; ali pri Doliču, ali pri Planiki.«

Marica Okršlar

Planiko, ki je včasih imela ime po Mariji Terезiji, pa potem po kralju Aleksandru, je društvo Gorje dobilo 1946. leta. Takrat so celo razmišljali, da bi ji dali novo ime po Titu, vendar so se nazadnje raje odločili za Planiko. Dolič pa je bil po vojni dodeljen najprej slovenskemu planinskemu društvu v Trstu, vendar ga je po letu 1948 prevzelo Planinsko društvo Gorje, ker ga tržaško društvo ni moglo več oskrbovati.

»Pozimi 1950/51 je padlo v hribih veliko snega in plaz je takrat Dolič podrl. Tako smo že leto kasneje začeli graditi nov Dolič, ki je imel 46 ležič. Kmalu pa je postal premajhen in smo ga potem 1973. leta povečali, tako da ima zdaj 160 postelj skupaj z zavetiščem. Pred štirimi leti,« razlaga Marica, »pa smo se lotili sedanje depandanse pri Planiki. To je pomožni objekt, v katerem bo skladišče, prostor za smeti, za embalažo... nad pomožnimi pa bodo spalnici prostori z zimsko sobo. Načrtovali smo, da bomo objekt do strehe naredili že lani, vendar se nam je zavleklo, tako da prav zdaj s helikopterjem vozimo material na gradbišče.«

Dela torej v Planinskem društvu Gorje, ki ima 865 članov iz Gorij, Zasipa, Sela, Bohinjske Bele, ne manjka. Tudi mladinski planinski odsek, ki ga vodi na šoli v Gorjah Francka Jensterle in Jože Kosmarč, je delaven. Marica Okršlar, njeje oče Matija Klinar je bil svoje čase tudi predsednik Planinskega društva Gorje, pa je skupaj z možem vsa predana planinarju in obema kočama PD Gorje. Pravi, da so hribi že od malega rasli z njo...

Koča na Doliču - 2151 m

A. Žalar

Izdatno so pomagali tudi vaščani

Nova dvorana na Breznici

Žirovnica, 25. maja - Dve leti so obnavljali staro in dotrajano kulturno dvorano na Breznici in minuli petek so jo nadvse slovesno odprli. Pomagali so vaščani in obrtniki.

Pred dvema letoma so se člani DPD Svobode France Prešeren iz Žirovnice odločili, da se lotijo preureditve in obnove stare in dotrajane kulturne dvorane na Breznici. Dvorana je bila dolga leta res v obupnem stanju, brez centralne kurjave, s starimi okni in majavim odrom. Ko so z obnovo začeli, se je šele res pokazalo, kako dotrajana je dvorana in električna napeljava, kako vlažne so stene in pod ter neprimerne sanitarije. Med delom bi bili skoraj že kar obupali, saj niso pričakovali, koliko dodatnih del bo treba, da se dvorana temeljito obnovi.

Minuli petek zvečer pa so le doživeli slavnostno otvoritev v prelepi dvorani, na katero so lahko upravičeno ponosni. Vaščani so zasedli vseh 160 sedežev, kolikor jih premore dvorana, da so prisostvovali bogatemu kulturnemu programu ob otvoritvi. Ob tej priložnosti so se vsi zavedali, da brez prizadevanj in sodelovanja ni dosegli takega uspeha.

DPD Svoboda France Prešeren je dve leti vzdržala in nadaljevala s svojo aktivnostjo brez vsakršnih sredstev, saj so vsak dinar namenili obnovitvi. Prispevali pa so seveda številni krajanji, obrtniki in podjetja, ki jih je društvo zaprosilo za pomoč. Poleg jesenjskih delovnih organizacij so po svojih močeh pomagali zasebniki: Franc in Jože Slamnjk, Dušan Blažič, Dani Vindiš, Mitja Mrak, Arifaj Zimer, Stanko Zima, Igor Čarni, Marjan Anderle, Milan Vidmar, Rajko Oman, Mihela Kapus, Darko Mrak, Miha Blagne in Ludvik Leben.

Ob strani pa tudi niso stali izvršni svet, kulturna skupnost in ZKO Jesenice, krajevna skupnost in turistično društvo Žirovnica, župnijski urad Breznica in osnovna šola Gorenjskega odreda Žirovnica. Dela je prevzel jesenjski Gradbinec.

Nova dvorana na Breznici ima dodatne tehnične zmogljivosti, saj bodo v njej lahko tudi kinopredstave. Tako bodo vsem obiskovalcem, ki bodo prihajali po poti kulturne dediščine, prikazovali video posnetke poti in zanimivega arheološkega najdišča na Ajdnu.

Ni dvoma, da ne bi poslej bogato kulturno življenje na Breznici in v okoliških vaseh postalo še bogatejše in še bolj privlačno, saj bodo brez sramu lahko povabili v tako lepo dvorano tudi kulturne skupine in posameznike od drugod.

D. Sedej

Novinarski večer so podprli

Lom pod Storžičem - Na sobotnem Novinarskem večeru v krajevni skupnosti Lom v tržički občini, kjer smo se novinarji z odgovorno urednico Leopoldino Bogataj pogovarjali s krajanji in gosti, direktor in glavni urednik Štefan Žargi pa je podelil priznanje Gorenjskega glasa krajevni skupnosti za dosežene uspehe (manjkalo pa ni na priveditvi tudi glasbe, petja in humorja) smo izžrebali in razdelili tudi kar precej lepih nagrad. Nagrade so prispevali in prireditev v Lomu finančno podprli: TIKO Tržič, Mercator Tržič, Peko Tržič, Zlit Tržič, Triglav Metalka - Pilarna, TRIO Tržič, TOKOS Tržič, Klavnička Tržič, KTL Lepenka Tržič, GG TOK in TOZD, Gorenjska kmetijska zadruga TZO Tržič, Elektrotehna Ljubljana, Termika Ljubljana in Vinko Meglič, Janko in Katarina Markič, Marjana Uzar, Vinko in Marija Perne, Jože Perne, Franc Zupan, Miha Meglič in Ljubo Zaplotnik. Posebne nagrade pa sta prispevala tudi Gorenjski glas in glavni pokrovitelj prireditve - Ljubljanska banka, Temeljna banka Gorenjske Kranj.

A. Ž.

Imeniten uspeh najmlajših gledaliških skupin Gorenjske

»POZLAČENO« MENTORSTVO

Na nedavnem republiškem srečanju pionirskih gledaliških skupin v Tolminu, kjer so se srečale najboljše ali bolje rečeno najbolj zanimive gledališke in tudi lutkovne predstave iz vse Slovenije, so se gorenjske predstavnice imenitno izkazale. Poleg tega, da so mladi gledališčniki s svojim nastopom vzbudili precejšnjo pozornost, pa so njihove mentorice prejele za svoje delo tudi zlato Linhartovo značko, ki jo podeljuje Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Prejele so jo Mira Stušek in Biserka Mertelj z osnovne šole A. T. Linhart Radovljica, Vika Grobovšek z osnovne šole France Prešeren Kranj in Vaska Trobec, samostojna kulturna delavka iz Kranja.

»Kako nastanejo kostumi in scena? Veliko si pač ne moremo privoščiti,« pravi Biserka Mertelj. »Likovnik se pač mora znajti po svoje - to pa pomeni, da sam v pralnem stroju pobarva blago, nariše kostime, potem pa kakšna prijazna mama to zašije. Tudi scena je taka, da lahko vse skupaj zvijemo pod roko in že smo lahko potovali v Tolmin ali pa v goste na druge šole. Za otroško gledališče mora scena biti pač drugačna, da se otroci lažje znajdejo. Scena in kostumi morajo izžarevati likovno čistost, no, to so ocenjevalci tega sestavnega dela predstave opazili. Tako za otroke, za šolo in za naju z Miro je bilo priznanje presenečenje; je pa s tem poplačan dolgoletni trud, ki pa ni samo trud, pač pa tudi zanimivo in ustvarjalno delo.«

Pravi »hit« te sezone je brez dvoma gledališka predstava s kranjske Prešernove šole, ki jo je pripravila dramska skupina Račje z mentorico Viko Grobovškovo. Te dni bodo predstavo Noč, ko je posijalo sonce ponovili že devetnajstič (19!) Linhartovo priznanje je toliko pomembnejše, ker je pravzaprav prišlo že za prvo gledališko predstavo oziroma za gledališki tekst in seveda za mentorsko delo.

»Besedilo je nastalo nekaj iz potrebe, saj primernih tekstov pravzaprav ni; po drugi strani pa je bilo

zanimivo soustvarjati z učenci, polni so idej, tekst je zato naše skupno delo. Imenitno bi bilo, če bi na šoli imeli še mlajšo gledališko skupino, morda bo ta naš uspeh celo spodbudil njen nastanek.

Naslednji mesec gre vsa dramska skupina v Novo mesto na pionirski tabor, kjer bomo v gledališki delavnici morali pokazati, kako nastaja gledališka predstava. To bo vse obenem - učili se bodo gledališča tako učenci kot tudi sama, saj tu šele pride mentorsko delo do izraza. Mislim, da bo to za nas koristna izkušnja,« je povedala Grobovškova.

Lutke čez cesto iz Kranja so bile najmlajša skupina na tolminskem srečanju. Razburjenje zaradi predstave na tej prireditvi in priznanje njihovi mentorici Vaski Trobec je že mimo.

Zdaj imajo mladi lutkarji nov razlog za razburjenje - ZKO Slovenije jih namreč pošilja kot slovenskega predstavnika na lutkovni festival v poljsko mesto Kurów. V tej sezoni so namreč Kranjčani pripravili zanimivo predstavo z naslovom Ne, človek nima

prav, s katero so se dotaknili še kako aktualnega ekološkega problema in seveda to ekološko pravljico povedali na zanimiv lutkovni način.

»Že dlje časa se ukvarjamo s senčnimi lutkami, uporabili smo jih tudi v tej predstavi. Žal jo v Kranju še nismo predstavili, selektor je videl le vajo. Zato bomo ta dolg paravnali jeseni in s to predstavo otvorili sezono,« je obljubila Vaska Trobec. »Naše predstave so zanimive tudi zato, ker so različne od drugih. Nenehno eksperimentiramo, raziskujemo, kaj se vse da narediti z lutkami, kakšne lutke lahko naredimo, kaj lahko naredimo z rokami in senco. Skupina je res imenitna in je bila pravo presenečenje že v Slovenji Gradcu na republiškem srečanju lutkovnih skupin Slovenije. Zdjaj so že pravi mojstri, naredijo lutke, napišejo tekst. Mentor je zraven ne kot organizator in nekakšen razdeljevalec nalog; delovati mora nevsiljivo, tako da le spodbuja ustvarjalnost, jo usmerja. Skupinica je skupaj že osem let, veliko so se naučili na raznih srečanjih, pa na pionirskem taboru v Novem mestu, na gostovanjih, skratka nadaljuje mo delo Vladimira Roossa.«

Besedilo in slike: Lea Mencinger

Ni ravno veliko osnovnih šol, kjer bi ta ugledna Linhartova priznanja prejeli kar dve mentorici naenkrat. Priznanje prav gotovo ni kar tako lahko prislužiti; vendar pa je radovljjska šola, ki nosi ime znamenitega rojaka gledališko dejavnost goji že dolga leta. Zato je tudi zanimanje učencev za gledališče temu primerno veliko. Ni čudnega, če zmorejo kar dve skupini, vsaka s svojo predstavo na sezono, glede na zanimanje, pa bi lahko mimogrede sestavili še dve skupini. Vse to nastaja spontano, nič ni planirano na letošnje obletnico 200-letnico prve uprizoritve Linhartove Zupanove Micke.

»Solske gledališče nastane pravzaprav iz tega, ko si vsi želimo klasične solske proslave in druge prireditve zastaviti drugače. Najprej začneš s krajšim prizorčkom, kasneje pa to že ni več dovolj. Potem je vse bolj zanimivo, morda še kakšen seminar, zame je bil odločilen enotedenski v Radencih, pa se »zastrupiš«. Treba pa je kar nekaj znanja, treba je videti druge otroške predstave, otroke je treba peljati na primer v Cankarjev dom, v Lutkovno gledališče in Mladinovo gledališče v Ljubljano; o vsem tem se je treba z njimi pogovarjati in še pogovarjati, zanima jih izgovorjava, gib,«

pravi Mira Stušek, ki je prejela Linhartovo priznanje za mentorstvo in za režijo Petra Momljača. »Če vse to teče, se rezultati pokažejo, otroci radi igrajo, nekateri vztrajajo do konca osemletke, kasneje poiščejo druge skupine. In še nekaj je - gledališka skupina na šoli vzgaja tudi svoje solsko občinstvo in tudi to je veliko vredno.«

Seveda pa bi mentorji gledaliških skupin obupali, če bi bili brez strokovne pomoči kolegov. Na tej radovljjski šoli že od vsega začetka sodeluje z gledališčniki Biserka Mertelj,

ki je za sceno in kostume v predstavi Medved z vrtnico v režiji Rade Bračić v Tolminu prejela zlato Linhartovo priznanje. Treba pa je reči, da v gledališki team sodi še glasbenica Aleksandra Vremšak, ki vedno poskrbi za živo glasbeno opremo šolskih predstav.

Proslava na srednji šoli

PROSLAVA BREZ NASLOVA

Povojni čas ognjevitih proslav in mitingov je trdo zacementiral datume: nemogoče je bilo, že kar pregrešno, če bi npr. 1. maj ali 29. november minil brez proslave. Še posebno v šoli. Vseeno, če so proslave dolgočasne - samo da »odkljukamo« dolžnost v učnem načrtu.

Mnogo pa je prosvetnih in drugih kulturnih delavcev, ki iščejo nove oblike, vsebine - in uspejo (ali pa ne). Pod »uspeti« menim natančno tisto, kar je bistvo prireditve in proslave: da gledalce pritegnejo, prevzamejo in pustijo v njihovih dušah svetlo sled. Dozorevajoči srednješolci, dovolj razgledani po preteklosti in sedanjosti ter bolesto občutljivi zaradi lastne negotove prihodnosti, sodijo gotovo med najzahtevnejše občinstvo. In prav take je proslava brez naslova - anti-proslava - pred 1. majem (lahko bi bila tudi ob 9. ali 25. maju) dobesedno prikovala na sedeže. (To se je zgodilo na Srednji družboslovno - jezikoslovni šoli Boris Zihelri v Škofji Loki.) Naj vam jo predstavim v bežnih obrih.

V zatemnjeno dvorano mikrofon prenaša enakomerno utripanje srca. Na ekranu se izoblikuje obraz pripovedovalca (na odru sta dva ekrana in še prostor za nastopajoče) in pridružen glasba pospremi med gledalce drobne modrosti (iz knjige »Ptičje pesmi«). Ogenj - morda eksplozija - zasije na drugem ekranu, nakar sledi nekaj prizorov iz bibličnega raja in - izgon. Grozeča sintetična glasba dobesedno pretrese dvorano.

Razsvetli se ves oder in sledijo »žive slike« v zaporedju, kar kršnega nam vsak dan režira in podira vsakdanjost. Nastopajočih je devet; igrajo različne vloge - igrajo sebe. Pesimist trdi: »Otroci, sanje so minile! Vaša je starost. Ni volka in Rdeče kapiče - so hujše stvari...« Optimisti si zanosno podajajo velike fraze, kot svetleče balone in jih mečejo občinstvu: »V slogi je moč! V

bratstvu je čar! Naše meje so najbolj odprte v Evropi...« To ni več mladost. Strta je. Ostane pa velikanska moč - ljubezen. Ptičje žrgolenje trosi srečo na oder in v dvorano. Fant zatrdi dekletu, da sta eno... Nepričakovano buhne iz zvočnikov brutalna glasba. Grobe roke podrejo dekle na tla in jo zvodniško ponujajo zgroženemu fantu: »Vzemijol vroča je. Češ, a?« Med grobimi šalami potolčejo tudi fanta na tla.

Ljubezen je oblatena. Nobene subjektivne človeške moči ni več v mladih. Praznina je pot, po kateri vstopajo v človeka vsakršne ideologije. Oglasijo se zvonovi, eden od nastopajočih zaneseno vzklika: »Prišla je pomlad! Prišel je Veliki brat! Na ekranu zasije profil in zasliši se umirjen, samozavesten glas: »Veliki brat ti stoji vedno ob strani...«

Na odru je improvizirano sodišče: »Priznaj, da si načrtno in organizirano zastrupljal studentce enakosti, čistosti! Glasba: Kosovelovi Bori s prefinjeno tragiko, kot da kličejo smrt. V bolečem trenutku, ko obsojeni kloni, preglašji Bore razigrano srbsko kolo... Mladi obsojenec: »Izbojeval sem bitko s samim seboj - ljubil bom Velikega brata.« Kot v predaji ali zanosu razširi roke in se obrne k sliki na steni. Ostali nastopajoči se odvrtaajo od njega in kličejo gledalcem: »Ne! Ne! Odgovor je vaš! Vest ima vsak sam!« Klavir intonira Zdravljico, zbor povzame pesem, ki preide v Naprej zastava slave - in spet Zdravljico. Zatemnitev.

Misli slavista Vlada Pirca, organizatorja in vodje proslave: »Klasične predstave so preži-

vele. V tej pa so izbrani citati biblije, Marxa, do sodobnih del in pesmi naših avtorjev - predelani v mladih glavah in podani s sodobno naglico. Nastopili so dijaki iz vseh razredov (iz različnih krajev, saj je dosti vozačev). Odločilna pomoč je bil tematik Janez Suštaršič, ki je snemal prizore in vodil oba dijaka - tehniko, da je od glasbe, ki sem jo izbral sam, do prizorov in TV vložkov bilo vse udarno tempirano, pretresljivo. Dosegli smo učinek: v 35 minutah smo tako prevzeli gledalce, da so vse dopoldne razčlenjevali proslavo, razmere na planetu Zemlja in iskali svoje mesto v življenju.

Za mlade je sedanjost težak - mladost hoče naprej. Če ne more, potone v apatijo ali zaijde v upor. Eksistenčno jih trenutno še varujejo starši - toda, kako dolgo? V bistvu gre pri naših prireditvi za podčrtovanje dej-

stev, da mladi sami začitijo malce tragično resnico: Domovina ne mara niti tistih, ki niso sposobni, niti onih, ki so sposobni vsega... Demitizacija idealov in moč, da postaneš in ostaneš človek - to je vodilna nit.

Med dijaki kar vre od idej - samo prislunhiti je treba in jih usmeriti. Pisci so med njimi, kritiki, igralci - dobri in slabi. Vztrajnost, moči in mnogo dela bo treba, da bo zraslo, kar zdaj klije.

Proslava - antiproslava ni tempirana na določen datum. Je pa izrazito naša slovenska. Težko bi šli z njo (gostovat) v drug kraj, ker zahteva mnogo tehničke. Lahko pa bi si jo drugi ogledali, kadar si bodo ogledovali Loko. Kajti tokrat se je - morda po naključju - zgodilo, da antiproslava dobesedno sodi v sklop kulturnopolitičnih prireditev ob slovenski pomladi.

Neža Maurer

PEVSKA REVILJA

Sorica - Zveza kulturnih organizacij Škofja Loka prireja v nedeljo, 28. maja, ob 17. uri v dvorani Zadržnega doma v Sorici drugi del XV. pevskega srečanja. Na prvem delu, ki je bil 13. maja v Škofji Loki, so nastopali moški, ženski in mešani zbori, v Sorici pa se bodo predstavile male vokalne skupine. Nastopajo: nonet Ble-goš, vokalni sekstet Dekleta z Bukovice, septet Do-re-mi, Gorenjevaški oktet, vokalni oktet Jelovica, dekliški decet Kresnice, vokalni kvartet Spev, Škofjeloški oktet, nonet Zadržniki, moški pevski zbor Ratitovec, ženski pevski zbor VVO Škofja Loka.

PRVI SAMOSTOJNI KONCERT

Bled - V sredo, 31. maja, ob 19.30 bo v dvorani Gozdnega gospodarstva Bled prvi samostojni koncert ženskega pevskega zbora Bled, ki ga vodi Slavko Mežek. Zbor je pripravil program narodnih in umetnih pesmi. Koncert bosta povezovala Alenka Bole - Vrabc in Matjaž Konda, na citre bo igrala Cirila Pogačnik.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Mestne hiše odpirajo danes, v petek, ob 19. uri pregledno razstavo likovnih del akad. slikarja Franca Vozla. Razstavljena dela bodo na ogled tudi v Mali galeriji in v Prešernovi hiši.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik odpirajo danes, v petek, ob 18. uri razstavo slik akad. slikarja Kamila Legata.

V Kosovi graščini je na ogled razstava Lutka in ustvarjalnost otrok.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši razstavlja slike iz ciklusa Barjanska zemlja Tone Lapajne.

V fotogaleriji Pasaža radovljjske graščine razstavlja člani Foto - kino kluba Anton Azbe iz Škofje Loke.

ŠKOFJA LOKA - Danes, v petek, ob 20.30 bo ob svoji desetletnici Škofjeloški oktet nastopil na koncertu v osnovni šoli v Podlubniku.

V galeriji Ivana Groharja je odprta razstava slik Jožeta Slaka.

Na Loškem odru bodo jutri, v soboto, ob 20. uri (in ne danes, kot je bilo pomotoma objavljeno) uprizorili G. B. Shawa Pigmalion v režiji Lojzeta Domajnka.

TRŽIČ - V Paviljonu NOB razstavlja Janez Lenassi. V Kurnikovi hiši je na ogled razstava Lendavsko lončarstvo in ličkarstvo.

Naše razmišljanje

DOBER DAN, POLETNA PRIREDITEV

Človeku kar dobro dene, ko mu pod roke pridejo programi za poletne prireditve. Pa ne tiste utečene v ljubljanskih Križankah. Gre za povsem nove za zdaj še previdno sestavljene programe v posameznih gorenjskih mestih. Morda previdnost ni ravno odveč, toda začetni vendarle kaže.

Se posebej zato, ker se je izkazalo, da je kar nekaj glasbenih skupin - če kaj, potem imamo pevcev in manjših in večjih zborov res na pretek - pripravljenih nekaj poletnih večerov zapolniti s pesmijo. Arkade ob gradu Kieselstein je nedavno tega preskusil obrtniški pevski zbor in bil z zvočnostjo zadovoljen. Še bolj naj bi bili Kranjčani, če bodo lahko v poletnem večeru prislunhili lepi pesmi na tako lepem grajskem dvorišču.

Še dlje so v Radovljici, kjer bodo že tradicionalnim sere-nadnim večerom v radovljjski graščini poleti dodali še kaj novega tudi na nekaterih drugih krajih - pred knjižnico na primer in še kje.

Čas, v katerem nekateri razmišljajo o še manjših denarjih za knjižnice in drugačnem varčevanju v kulturi, rojeva tudi kaj novega - zaradi česar bi lahko tudi 'milše zvezde kakor zdaj sijale'.

L. M.

SREČANJE PLESNIH SKUPIN GORENJSKE

Kranj - Danes, v petek, ob 18. uri bo v Prešernovem gledališču pomladno srečanje plesnih skupin Gorenjske. Na prireditvi, ki jo organizira ZKO Gorenjske in ZKO Kranj, nastopa dvanajst najboljših plesnih skupin z Gorenjske. To bo enkratni pregled plesne dejavnosti, obenem pa prijeten večer mladosti.

Plesno dogajanje bo ob 20.15 zaključila še predstava Burkališča Sester Kranjskih, ki bo v svojem »bučnem obhodu« ponovila predstavo Vse, kar ste že vedeli o sebi, pa ste pozabili. Predstava je delo Plesnega studia ZKO Kranj in je na lanski premieri decembra doživela lep sprejem.

GLASBENI POUK V TESNIH UČILNICAH

Jesenice, 22. maja - Na jeseniški glasbeni šoli je vsako leto več kot 216 dijakov in učencev, ki obiskujejo glasbeni pouk na matični šoli, v Kranjski gori, v Mojstrani in v Žirovnici. Stalni kadrovski problemi. Veliko nastopov.

Darinka Korošec

V jeseniško Glasbeno šolo je bilo lani vpisanih 216 slušateljev za instrumentalni pouk, pouk za glasbo pa je obiskovalo šest učencev. Tudi letošnji predpisi kaže, da se mladi Jeseničani in okoličani radi odločajo za glasbeni pouk, sama Glasbena šola pa z gledno skrbjo za vzgojo mladih, čeprav ima nemalo kadrovskih in prostorskih težav.

Z Darinko Korošec, ki poleg tjašnikih poslov že leta in leta vneto skrbi, da bi vse dejavnosti na šoli z gledno potekale, z v. d. direktorjem Alojzom Dolinarjem in soustanoviteljem glasbene šole Radoslavom Klečem smo se pogovarjali o dejavnosti in težavah šole.

»Šola ima oddelka še v Mojstrani, Kranjski gori in v Žirovnici, kjer so zadovoljive prostorske možnosti. Žal pa je kadrovska stiska kljub delni preureditvi prostorov in obnovi največja prav na matični šoli v prostorih gimnazije. Za skupinski pouk nam je odstopila učilnica gimnazija, uredili smo dvoranco za nastope, a še vedno je daleč od tega, da bi bila primerna. Zaključnega koncerta tu nikakor ne moremo imeti, zato vsako leto gostujemo v dvorani Tone Čufar,« pravijo. »Šola se srečuje tudi s stalnimi kadrovskimi težavami, saj nujno potrebujemo violinista in iščemo klarinetista. Zdjaj imamo honorarne sodelavce, študentko in dijakinjo srednje glasbene šole, letos bomo verjetno dobili učitelja za flavto. Kadra ni zato, ker se raje zaposlujejo drugje, kjer so možnosti in zaslužek boljši. Pri nas dobi predavatelj z visoko izobrazbo pač toliko kot učitelj na predmetni stopnji. Čeprav nas boli, da se zaradi pomanjkanja denarja stalno krčijo programi, moramo povedati, da z jeseniško izobraževalno skupnostjo dobro sodelujemo.«

Jeseniška glasbena šola si prizadeva, da bi bolj spodbujali tudi skupinski glasbeni pouk, tako kot v minulih letih, ko je šola imela zelo razvejano šolsko dejavnost; celo simfonični orkester, pihalni orkester, prirejali so operete in operne večere. Zdjaj imajo poleg drugih skupin tudi zelo dober zborček cicibanov. Dijaki in učenci glasbene šole redno sodelujejo na raznih prireditvah v občini in izven nje. Letos so organizirali srečanje gorenjskih glasbenih šol, imeli koncert v gledališču, petnajst nastopov v dvoranci, recital učencev za klavir, koncert treh najmlajših učenc, nastope v Kosovi graščini in ob raznih kulturnih prireditvah v občini.

V trinajstih oddelkih jeseniške glasbene šole kljub prostorski in hudi kadrovski stiski poteka pouk nemoteno; tudi ob veliki prizadevnosti vseh, ki želijo, da bi vzgojili kar največ dobrih glasbenikov in čimveč mladih navdušili za instrumentalno glasbo in glasbeni pouk.

D.Sedej

ODMEVI

UREDNIŠTVU GORENJSKEGA GLASA

Kaj pa je zdaj to? Objavili ste napel anonimno pismo na moj odmev, objavljen 9. maja. Podpis: P. K.? Sicer sem na moje pisanje pričakoval kak odmev, toda tehtnega, resnega in ne nekaj pavšalnega in kar povprek. In ker je tako, gre pisanje P. K. na račun uredništva, natančneje odgovorne urednice, kar je samo en greh več. Tako pisanje je samo v škodo uredništva, Jožeta Košnjeka in ostalih imenovanih, ki jih P. K. hoče hvaliti. Oh, ja, le vzdihnem lahko.

Vprašujem ali je bil P. K. prisoten na obravnavani javni tribuni 18. aprila? Kaže, da ne, ali pa je namerno zadevo zasakal. Ne on, ne urednica nista odgovorila na tisto, kar sem pisal: zakaj ni bil objavljen moj prispevek k intervjuju med V. Beštro in F. Bučarjem, zakaj je urednica samovoljno prenehala objavljati moje prispevke iz NOB, zakaj na večkratna vpraševanja o neobjavljanju usaj nujnih popravkov iz mojih prispevkov odgovorna urednica sploh ni odgovorila ali se oglašila vse do danes, odkod tako poniglavo, nekulturno in ignorantsko obnašanje? Kako je to mogoče?

P. K. je strašno osebno. Ko pohvali celoten Glas in se posebej prikloni "spoštovani tovarišici urednici L. Bogataj", ugotovi tudi, da zdaj "glasovi novinarji pišejo dosti bolj svobodno, kot so vsa leta nazaj, ko so imeli še vso besedo takšni, kot je Ivan Jan in njemu podobni, zato pa smo tudi pristali tam, kjer trenutno smo". To o svobodnosti je v redakciji zelo zanimivo! Da ni tam nekakšna diktatura?

P. K. se je torej legitimiral na svoj, obrekovalni način, kajti jaz nikoli, ponavljam, nikoli v vseh povojnih desetletjih nisem bil na nobeni oblasti ali podobni funkciji, kjer se je odločalo. Nasprotno: že več desetletij je preteklo, ko sem s besedo in pisanjem opozarjal na deformacijo naše družbe, na razkorak med

besedami in dejanji, na brezglavo zadolževanje in podobno. Tako na novinarskih zborovanjih (prav gotovo še marsikak Glasov novinar pomni, kakšen je bil moj nastop na Gorjupovih dnevih, kako sem govoril januarja 1985 v Cankarjevem domu, o čemer je brošura, pisal sem v razne časopise ne le o NOB, temveč tudi o sodobnih stiskah in tudi v Glasu je bilo nekaj intervjujev) pa tudi v samem Glasu. P. K.: glej Glas 8. januarja 1988! Slabo, enostransko, površno spremljaš Glas in v svoji zasoplosti V. Beštru širokogrudno odpuščaš tudi pornografsko pisanje (in fotografije), meni pa očitaš nestrpnost in grehe, ki jih nisem počel. Moč in odločitve imajo v rokah tisti, ki so na oblasti, ki so na vodstvih ali pa tudi odgovorni uredniki! Če bi bil P. K. prisoten na tribuni, bi me tudi slišal, ko sem govoril, da je vsaki, tudi najboljši oblasti treba gledati pod prste, ker se dokaj hitro lahko pokvari! A P. K. nič o čem takem!

Zato pa urednico brez potrebe zagovarja glede objav Bučarjevih ali Klepovih besedovanj, saj so bila vendar objavljena! Če bi bil pošten, pravičen in strokovno podkovan, bi moral v svoje okrilje in obrambo vzeti moja pisanja, ki jih urednica sploh noče objaviti! Pa naj me ima rad ali pa me sovraži! Slabo, slabo, P. K., ki te prav zaradi anonimnosti moram tikati, kar ni moj običaj, če človeka ne poznam.

Ah, da!
Za tisti P. S. spodaj, kjer pravim, da sem Glas odpovedal in urednico prijavil častnemu razsodišču Društva novinarje Slovenije, sem kriv samo zato, ker nisem omenil, da je to namenjeno le urednici Bogatajovi osebno. No, nič zato, ker to drži, s častnim razsodiščem pa ne gozdim, temveč je prijava res poslana tja, kamor sodi, ker je vse podprto z dokazi o uredničnem obnašanju. Tvoja tolažba, P. K., in hrabrenje urednice, katere trud je zanesljivo več kot dobro plačan, je usmerjena napak! Vse do nedavnega nisem mogel verjeti, da je taka privatizacija možna! Mar urednica ne počne prav vsega, kar se ji zahoče?

Zdaj pričakujem kak prispevek resnega udeleženca tribune, seveda s podpisom!

Ivan Jan, Kranj

ODMEV NA PISMO IVANA JANA

V rubriki Odmevi sem 9. maja prebral zapis Ivana Jana v zvezi s poročanjem o javni tribuni, ki je bila v Kranju 18. aprila. Ker sem bil udeleženec tribune, sem se z razmišljanji Ivana Jana strinjal. Pravilno je zapisal, da mora biti poročevalec kot nekak fotograf, pa naj bo potem slika kakršna koli. Prilagojena mora biti utripu večine prisotnih s posebnim poudarkom na to, kar podpira večina prisotnih. O tem, kar je bilo sprejeto s spontanima aplavzoma, nismo brali v Gorenjskem glasu 20. aprila. Profesor Rado Jan je za svojo razpravo požel zares prisrčen in dolgotrajen aplavz od večine navzočih. Še močnejši aplavz je bil aplavz izpod Triglava, ki ga je priporočil vodja tribune predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko Marjan Gantar v podporo slovenskemu (sedanjemu) vodstvu. O tem Glas ni poročal? Res pa je, da je nekaj navzočih, ki so sedeli pred

menoj, ploskalo le navidezno, brez dotikanja dlani, na srečo so bili zelo osamljeni. Zame zelo klavrn pa je bil odmev na pismo Ivana Jana v Gorenjskem glasu 16. maja. Že zaradi tega, ker je bil avtor označen le s P.K., namesto s celim imenom in priimkom, kar je običajno za odmeve in pisma bralcev, se lahko bralcu vsiljuje domneva, da je pisec lahko iz uredništva, pa tudi če bi bil, naj bi se podpisal, saj vsi vemo, da so anonimna pisma navadno polna laži in krivic ter brez vrednosti in jih povsod vržejo v koš. Če je uredništvo prejelo pismo od P.K., je anonimno in ni za objavo, kljub nenehni hvali urednice. Vsak bralec Gorenjskega glasa si zna sam po svoje oceniti uredništvo brez pisca P.K. Vse, kar je pisec P.K. očital Ivanu Janu, ni prav nič primerno, še predvsem zato ne, ker je v Sloveniji poznan in cenjen. Na srečo mu P.K. ne more vzeti dobrega imena.

Ciril Rozman

POJASNILO

Pri objavi pisma našega bralca P.K. (na njegovo željo smo objavili le začetnici) je izpadel tekst v oklepaju: naslov v uredništvu.

Leopoldina Bogataj

PREJELI SMO

Predlog za ustanovitev SVOBODNEGA SINDIKATA DELAVCEV OSNOVNIH ŠOL SLOVENIJE

»Na vse pretege« bi dejal Črt Škodlar, pozdravljam in podpiram izjavo sindikalne konference delavcev osnovnih šol (Prosvetni delavec, št. 4 in Delavska enotnost, št. 7).

Polemizirati želim s stavkom: »Smotno je, da področje osnovnega šolstva čim bolj ureja šolska zakonodaja, in ne nedodelan sistem samoupravnega sporazumevanja, kjer se ob prevla-

di različnih drugih interesov sredstva porazdeljujejo v škodo otrok in učitelja osnovne šole.«

Stavek je čisto popoln in je skratka resničen, vendar...

Šolska zakonodaja se na tem področju ni spremenila že dolgo časa, zakaj ne, ne vem.

Treba pa je prav to stanje preseči. Nujno je DODELATI prav sistem samoupravnega sporazumevanja in nato kreniti dalje. Spremenimo dosedanj način sprejemanja šolske zakonodaje - vsaj glede pedagoške obveznosti učitelja - od zgoraj navzdol - v nasprotno smer. Samoupravno se učitelji dogovorimo za osnovna razmerja učiteljevega dela, te sklepe posredujemo Komiteju za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo v pretes, dopolni naj jih, izdelava šolske zakonodaje in jo ponudi v sprejem skupščini SR Slovenije.

Sredstva naj se potem ne bi porazdeljevala v škodo otrok in učitelja osnovne šole.

Res pa je, da je bilo takih izjav že veliko in da prepočasni premikajo zadeve na tem področju. Zato bi se bilo treba stvari lotiti radikalneje, slovenski učitelji bi morali vsaj del lastne usode vzeti v svoje roke.

UTEMELJITEV: Delavcem osnovnih šol Slovenije zagotavlja Ustava SR Slovenije svobodno menjavo dela na osnovni delovnega programa. Kriteriji, po katerih se nam dodeljuje denar za naše delo, so zastareli. HOČEMO NOVE, da bi imeli resničnejši vpliv na višino teh sredstev.

Metoda: Samoupravno dogovarjanje

IZHODIŠČE PROGRAMA:

— poudarjena vloga pokončne, neobremenjenega učitelja, ki bo vzgajal aktivnega, svobodnega učenca (ne pa učitelj, ki štrajka);

— izdelava skupnih meril za učiteljevo delovno obveznost in družbena potrditev teh meril;

— težnja k enotnejšemu vrednotenju učiteljevega dela v Sloveniji (glej listo zavoda za statistiko);

— ustreznejše vrednotenje dela delavcev z visoko izobrazbo v osnovnih šolah.

SESTAVA IN DELOVANJE:

Organ SVOBODNEGA SINDIKATA DELAVCEV OSNOVNIH ŠOL SLOVENIJE - skrajšano DOŠ, naj bi bil ODBOR.

Odbor DOŠ naj bi sestavljali voljeni člani (učitelji oz. delavci) obstoječih osnovnih organizacij sindikata osnovnih šol (po 1 iz vsake območne enote Zavoda za šolstvo SR Slovenije - skupaj 8).

Strokovna stališča naj bi prispevali predstavniki Komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo (1), Zavoda za šolstvo (1), Izobraževalne skupnosti Slovenije (1) in Pedagoškega inštituta (1).

Po frontni plati naj bi odbor dopolnjeval po 1 predstavnik ZSMS, SZDL, ZS, ZKS, SDZ, SDZS in SKZ.

Odbor naj bi skupno torej štel 19 članov, ki naj bi vsi imeli pravico glasovanja.

Odbor naj ne bi imel predsednika, da bi bili člani popolnoma enakopravni. Vse sklepe bi se sprejemalo s tajnim glasovanjem.

V primeru parne udeležbe članov na seji naj bi glasovi učiteljev veljali dvojno.

Odbor naj bi se po potrebi sestajal v pogodbi komisije za samoupravno sporazumevanje osnovnih šol, za katere delovanje premo vemo.

Seje odbora naj bi bile izključno izven delovnega časa, v začetku nekoliko pogostejše, ko pa bi dosegli soglasje okrog bistvenih vprašanj, pa bi jih lahko bilo manj. Stroški odbora naj bi bili kar najmanjši.

Od tu dalje pa je treba slediti rezultatom, ki bi jih odbor sprejel. Na osnovi dela Jurmanove skupine, meril MIS-a Ljubljana in vseh najboljših dosežkov osnovnih šol Slovenije na tem področju bi bilo treba izdelati osnovni predlog pedagoške obveznosti učitelja, ki bi ga posredovali Komiteju za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo v presoji in nadaljnje ravnanje. Ta naj bi v skladu z ODBOROM pripravil predlog zakona za slovensko skupščino.

ODBOR BI DELOVAL V OKVIRU SZDL in vseh družbeno pravnih norm SR Slovenije in SFRJ! K morebitnim sklepom odbora izven šolske zakonodaje naj bi osnovne šole svobodno pristopale - na osnovi 51 % večine glasov delavcev, izraženih na referendumu.

V nadaljevanju naj navedem še dva stavka Vlada Klemenčiča, ki sta bila objavljena v DE-LU 7. 3. 1989:

»Samoupravni tržni socializem zahteva specifičen trg delovne sile, kajti delavec je samoupravljalec in ponudnik delovne sile hkrati. Trg delovne sile ne pomeni ukinitve samoupravljanja, pač pa le dogovorne ekonomije, tako da postajajo osebni dohodki predmet tržnega in ne samoupravnega pogajanja.«

V teh ugotovitvah vidim velik prostor delovanja SVOBODNEGA SINDIKATA DELAVCEV OSNOVNIH ŠOL SLOVENIJE.

Predlog je podan tudi na osnovi osnutka za razpravo o prenovi ZKS.

Sicer pa ves cirkus okrog ustanovitve tega sindikata moram sploh ni potreben, če bi delovala KOMISIJA ZA SAMOUPRAVNO SPORAZUMEVANJE OSNOVNIH ŠOL (morda tudi v smeri tega predloga?).

TODA, KDO IN KAKO NAJ JO ZDRAMIM?

Jože Šmid

4000 IMETNIKOV
TEKOČEGA RAČUNA NA
GORENJSKEM SI ŽELI, DA
BI JIM BANKA ČEKOVNE
BLANKETE POŠILJALA NA
DOM

V LJUBLJANSKI BANKI
TEMELJNI BANKI
GORENJSKE SMO SE
POTRUDILI

IZOGNITE SE
VRSTAM!!!

Temelina banka Gorenjske

Na vseh bančnih okencih, kjer izdajamo čekovne blankete, boste prejeli pismo zaupanja, na katerem označite:

- število čekovnih blanketov,
- število vašega tekočega računa
- in naslov, na katerega želite prejeti blankete.

Izpolnjeno pismo zaupanja vložite v ovojnico in jo oddajte v najbližji poštni nabiralnik brez plačila poštnine, saj bo le-to poravnala banka.

V NEKAJ DNEH VAM BO VAŠ
PISMOŃOŠA DOSTAVIL ŽELENE
ČEKOVNE BLANKETE

Sergej Nikitič Hruščov

UPOKOJENEC ZVEZNEGA RAZREDA

18

Prevedla S. P. in E. T.

Samo še s Čelomejem se pozdravim in potem grem na pot. Vladimir Nikolajevič me je takoj sprejel. Bil je poln vtisov z zadnjih srečanj na poligonu in zelo ga je prizadel neuspeh, ki se nam je zgodil. Zanj je najbolj krivil Dimitrija Fedoroviča Ustinova, na račun katerega ni štedil s pridevki. Strasti so se polagoma utišale in pogovor se je presusmeril na vsakdanje posle.

»Moral mi boš bolj pomagati,« je nepričakovano izpustil Vladimir Nikolajevič.

To me je osupnilo, začel sem se pogovarjati o najinem delu o možnih rešitvah, o svojih zamislih. Čelomej me je prekinil.

»Ne, hotel sem nekaj drugega. Že zadosti časa si bil pri Samojlovu kot namestnik načelnika konstrukcijskega oddelka. Temu oddelku bi lahko načeloval sam. To bo boljše za naše posle, pa tudi meni bi lahko več pomagal. Treba se je razvijati.«

Tako kot vsakomur, je bil tudi meni tak predlog všeč. Pohvale vsakomur prijajo.

Nisem bil pripravljen za odgovor. Zadovoljen sem bil s svojim delovnim mestom in nisem razmišljal o napredovanju v službi, še zlasti zato ne, ker sem svoje predpostavljene imel za vredne in izkušene ljudi.

Vprašal sem: »A kam nameravate premestiti Samojlova?«

»Bomo že kaj poiskali,« je odmahnil Čelomej, »naj te to ne skrbi.«

Tako kot vsakomur, je bil tudi meni tak predlog všeč. Pohvale vsakomur prijajo.

Nisem bil pripravljen za odgovor. Zadovoljen sem bil s svojim delovnim mestom in nisem razmišljal o napredovanju v službi, še zlasti zato ne, ker sem svoje predpostavljene imel za vredne in izkušene ljudi.

Vprašal sem: »A kam nameravate premestiti Samojlova?«

»Bomo že kaj poiskali,« je odmahnil Čelomej, »naj te to ne skrbi.«

A sem vztrajal dalje. Čutili je bilo, da Vladimir Nikolajevič še nima rešitve, in je začel improvizirati:

»Postavili ga bomo za načelnika proizvodnje orodja. Uresničeval bo tvoja dognanja. A zakaj se ti sploh vznemirjaš zaradi njega? Nisem zadovoljen z njegovim delom, prišel je ča: za zamenjavo. Ti si veliko bolj primeren za to mesto.«

Nisem se mogel strinjati s takšnim položajem. Samojlov je veliko let delal kot načelnik konstrukcijskega oddelka, dela ni opravljal slabše od drugih, razen tega pa mi je bil prijatelj. Nisem hotel zasesti njegovega mesta.

Seveda o tem nisem razpravljal. O čemerkoli sem govoril, karkoli sem delal, v podzavesti so me kot ostre iveri zbadali pogovori z Goljukovom, njegova opozorila.

In tudi tedaj sem pomislil: »Zanimivo bi bilo, kaj bi rekel Čelomej, če bi vedel to, kar vem jaz? Bi nadaljeval to svoje govorjenje? Zdrava pamet in praksa medsebojnih odnosov v našem konstrukcijskem biroju sta odgovarjali: ne.«

»Vladimir Nikolajevič, kakšen smisel ima sploh razpravljati o tem pred dopustom? Vrnil se bom, in če se ne boste premislili, se bova pogovarjala potem,« sem odgovoril.

»Vse sem se premislil in odločitev je padla. Računaj na to. Ko se boš vrnil z dopusta, bom izdal odločbo.«

K temu pogovoru se nikoli več nisva povrnili...

Torej, na dopustu sem.

Za menoj je kratek polet, in glej, avto se že zaustavlja pred znanimi zelenimi vrati in Picundi. V hiši vse poteka po že zdavnaj utečenem sporedu. Oče se po kosilu ukvarja s pošto.

Na hitro se pozdraviva.

»Pojej kosilo, medtem bom končal z branjem. Potem se bova sprehodila,« reče in se vrne s tankimi listki z rdečim tipografskim naslovom - dešifriranimi poročili poslanikov.

Vse je kot ponavadi.

Poldruge uro zatem so posli končani in že sva na stezi, ki se vijuga ob plaži. A najprej greva v sosednjo hišo po Mikojana.

Komaj čakam, da zvem, kaj se dogaja, a vprašanje ne zastavljam. Če bo potrebno, bosta že sama spregovorila.

A nisem se mogel premagati, da ne bi vpadel v njun pogovor.

»Prinesel sem zapisnik, Anastas Ivanovič. Kaj naj napravim z njim?«

Ko se vrnem, ga boš izročil Anastasu,« je odgovoril oče namesto Mikojana. »Včeraj je prišel Vorobjev, sekretar Krasnodarskega rajkoma,« je nadaljeval. »Povprašala sva ga o teh pogovorih z Ignjatovom. Vse je odločno zanikal. Očitno je, da ni bilo ničesar takega. Prepričal naju je, da je informacija tega človeka, pozabil sem njegov imek, plod domišljije. Ves dan je bil pri naju. Celo

par puranov nama je poklonil, zelo lepih. Pojdi na gospodarsko dvorišče in ju poglej.«

Po očetovem mnenju je bila ta tema izčrpana in se je vrnil k tekočim zadevam.

Osupnil sem. Tako, ali to pomeni, da onadva v vseh teh dneh ne samo, da nista nič ukrenila, pač pa se celo potrudila nista, da bi raziskala, če dobljena informacija ustreza resnici?!

»Se pogovarjala z Vorobjevom - a če se je on zares o čem dogovarjal z Ignjatovom, če kaj ve, potem jima brez dvoma ne bo nič povedal. Zanimivo, kaj sta pričakovala: priznanje o pripravah na odstranitev Hruščova? Kaj je to? Navinosti? Kako je mogoče pokazati takšno lahkomišelnost?«

Sele veliko kasneje sem razumel vzroke očetovega obnašanja. On ni verjel, ni hotel verjeti v možnost takšnega razpleta dogodkov. Ker so bili ljudje, na katerih račun so bile uperjene obtožbe, desetletja njegovi prijatelji! Če ne bo verjel njim, komu pa naj verjame? Poleg tega je bil že sedemdesetletni oče utrujen, neizmerno utrujen moralno in fizično. Ni imel niti moči niti želje, da se udeleži borbe za oblast. Naj gre vse po svoji poti, jaz se ne bom vmešaval, se je očitno odločil.

Steza je bila ozka, zato nismo mogli hoditi vsi trije vzporedno. Malo sem zaostal in se prepustil svojim neveselim mislim. Mračilo se je. Začel je pršeti droben dež.

Vrnili smo se k dači. Mikojan je rekel, da bo šel v svojo dačo in da se bo po večerji vrnil. Oče ga je povabil, da bi si zvečer ogledala nov film, poslan iz Moskve.

Medtem ko sta se pogovarjala, sem stekel v svojo sobo in prinesel mapo z zapisom pogovora. V resnici mi ni bilo jasno, ali je sploh še komu potrebna tukaj v Picundi.

Anastas Ivanovič jo je, ne da bi jo odprl, stisnil pod pazduho in odšel v svojo dačo.

Torej sem svojo vlogo odigral do konca in zdaj mi je potrebno samo čakati na nadaljnji razvoj dogodkov, če bo do tega seveda prišlo.

Odperte strani

Urednikova beseda

Današnje Odperte strani so pripravili v republiški konferenci ZSMS, vanje so zapisali sporočilo ob dnevu mladih. Mnenje o vsebini prepuščamo vam, veseli pa bomo, če nam boste o tem pisali.

Prihodnji teden bodo na Odprtih straneh izšli prispevki slovenske alternative (zadnjič bo Demokracija v okviru Gorenjskega glasa, sredi junija naj bi izšla že kot samostojen časopis).

Leopoldina Bogataj

VSAKA POLITIČNA ORGANIZACIJA IMA PRAVICO DO LASTNE POTI IZ SOCIALIZMA

V socializmu smo se drenjali po enosmerni poti, v enotni vrsti po dva. Ker so državni kamioni in vojaške kolone imele prednost, je prihajalo do nivoze in splošne slabe volje, v kateri jih je preveč povozilo. Ni nobene potrebe, da bi na poti iz socializma prihajalo do podobne panike. Cest je veliko, dovolj so široke za vse in vsak gre lahko ugodno po svoji. Vsem se nam mudi, zato se je treba že kar med potjo dogovoriti za pravila. To je edini dogovor, ki ga rabimo.

KAM SMO PADLI?

Od kar vemo zase, so nam govorili, kako smo tik pred tem, da vstopimo v popolno družbo, v kateri bosta vladala harmonija in bogastvo. Vsa protislovja bodo odpravljena, družbeni red bo pravičen, vsi bomo enakopravno srečni in brez problemov. O tem, kako bomo tja prišli, se ni nikoli izgubljalo besed. Le še nekaj »trenutnih težav« je bilo treba premostiti in že je s političnih odrov odzvanjalo opisovanje te krasote. Le še nekaj malih lepotnih napak je treba odpraviti in družbena katastrofa, ki nam raste pred očmi, se bo spremenila v paradiz. O odpravi katastrofičnosti vsakdanjega življenja se ni izgubljalo besed. Zato pa so bili opisi harmonije prihodnosti toliko bolj natančni in podrobni.

Za 1. maj so nam obljubljali prihodnost, v kateri bo odpravljeno odtujeno delo in bo strokovnjak le nekaj malega od svojega časa posvetil nadzoru strojev, ves ostali čas pa bo porabil za vznemirljivo intelektualno delo. Na dan samoupravljalcev so nam slikali idealne medčloveške odnose med razumnimi samoupravljalci, ki učinkovito razpolagajo z rezultati svojega dela. Za Dan mladosti so nam govorili, kako bo lepo, ko bodo mladi vzeli svet v svoje roke, takoj zatem, ko ga bodo starci izpustili iz rok. Za devetindvajseti november smo praznovali demokracijo, ki bo vladala, ko bodo okostenele oblastne strukture razpuščene in jbo vsak državljan odločal o stvareh, ki so pomembne za njegovo življenje. Za Dan JLA so nam slikali svet brez vojn, v katerem bo vojska skrbela le še za rožice okrog kasarn. Za Dan varnosti so nam obljubljali policijo, ki ne bo nikoli prekoračila svojih pooblastil in bo v glavnem pomagala starim gospem čez cesto. Vsak drugi dan so nas pošiljali v čase, ko bodo narodi živeli v sožitju in medsebojnem spoštovanju.

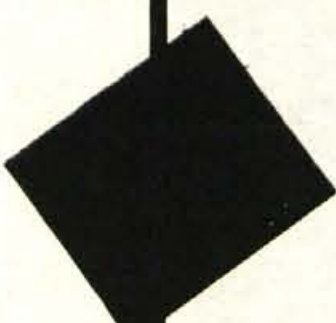
Živimo pa v družbi, kjer politični oblastniki za zaprtimi vrati svojih tajnih krožkov odločajo o vsem pomembnem in reprezentativnim ustanovam dopuščajo, da kdaj pa kdaj o čem povedo svoje mnenje. Sredi umirajočih gozdov in zastrupljenih voda policija z njihovim privoljenjem odpira pisma, prisluškuje telefonom in vozi ljudi na »izolacijo«. Vojska noče priznati, da je izgubila hladno vojno in odpira vedno nove fronte proti civilistom. Narodi, ki so jih tako vztrajno tlačili pod pokrovko ekonomlonca bratstva in enotnosti, so zavreli, od bratstva in enotnosti pa je ostal le še počen lonec. Od dela ni mogoče živeti, za življenje brez dela pa ni pogojev.

Morda politična elita sredi svojih protokolarnih rezidenc in kraljevskih vil še vedno sanja o družbi, kjer bo vse tako lepo urejeno kot na Brionih. Tam je morda mogoče halucinirati o »resničnem samoupravljanju«, o »pravem bratstvu in enotnosti«, »nestranskem pluralizmu« in in »dolgoročnih načrtih«. V zavetju pred sedanostjo je morda še prijetno načrtovati družbo prihodnosti.

Nesreča pa je hotela, da so se vizijam prihodnosti vedno zoperstavile ovire sedanosti, ki so idilično sliko motile. Zato je bilo treba v imenu družbene harmonije onemogočiti, pozapreti ali pobiti vse, ki jim vizija ni ustrezala. Narode, ki hočejo drugačno identiteto, je bilo treba z vojsko, policijo in intrigami prisiliti k enotnosti. Ekonomijo, ki hoče v svet, pa zapreti v kletko meja in predpisov.

Sedanja klima obupa in samopomilovanja, ki je zajela generacije, ki so nam vladale štirideset let, nas ne zanima več. Čas je, da se zamenjajo vloge: ostarele politične organizacije, naj prihodnost, ki so jo tako radodarno prepuščale mladim, vzamejo v svoje roke, mi hočemo sedanost.

Hočemo živeti v državi, ki ne bo nič posebnega, izjemnega, novega ali briljantnega, hočemo normalno državo, v kateri bo mogoče živeti.

PRAVILA IGRE

KAKO VEN?

Pot v socializem je bila tlakovana z odločnimi sklepi in trdnimi stališči. Med idilično družbo prihodnosti, ki nas čaka za vogalom in nami, se je kopičilo vedno več vse odločnejših sklepov in gore vse bolj trdnih stališč. Nebesa, v katera so nas peljali, pa so postajala vse bolj meglena, pred očmi smo imeli le še kup papirja.

Sanjati o družbi prihodnosti se nam ne da več. Priobčujemo seznam pogojev za sedanjost, ki nam dajejo upanje, da je kakšna prihodnost sploh še mogoča. To niso niti sklepi, niti stališča, ampak seznam zahtev, ki jih je mogoče strniti v program na eni tipkani strani standardnega formata A4. Zaradi preglednosti jih ne objavljamo po pomembnosti, ampak po abecednem redu. Ko bodo vsa odključana, ne bo treba kupovati »vstopnic za demokracijo« ali »enaindvajseto stoletje« ali »družbo prihodnosti«. Odkrili ne bomo nič novega. Prišli bomo tja, kjer polovica človeštva že udobno živi, druga polovica pa si na vse kriplje trudi tja priti.

Če hočemo demokracijo, rabimo:

brezplačno zdravljenje
brezplačne šole
državo, ki temelji na pravu, ne pa na pravljičah
fantastično komunistično partijo v opoziciji
finančno policijo namesto SDK
izpustitev političnih zapornikov
javno kontrolo tajnih služb
neposredne volitve parlamentarnih poslancev in predsednika države
nižje cene
okolje, v katerem je mogoče svobodno dihati
pluralizem policij, ki nadzorujejo ena drugo
pokojujnsko zavarovanje
pravno urejeno privatno lastnino proizvajalnih sredstev
profesionalno apolitično armado
programe za prekvalifikacijo nezaposlenih
racionalno vodenje državnih podjetij
realne obresti
revizijo procesa proti Janši, Borštnerju, Zavrlu in Tasiću
samoodločbo vseh narodov, ki živijo v državi
sindikate, ki ščitijo delavce, ne pa delodajalce
uglajeno diplomacijo, ki zna jezike in nosi metuljčke, namesto neuvrčenosti s pištolami in kovčki denarja
ugodne kredite
učinkovito državno birokracijo namesto političnih lopovov
višje plače
vladno koalicijo demokratskih strank

PRAVILA IGRE

ORGANIZIRAJMO SEDANJOST! KAKŠNA BO DRUŽBA PRIHODNOSTI, JE STVAR ZNANSTVENE FANTASTIKE, NE PA RESNIH POLITIČNIH ORGANIZACIJ ZSMS

Evropska dimenzija projekta ZSMS Za demokracijo je v tem, da vzpostavitev demokracije v Sloveniji (in Jugoslaviji) pomeni adaptacijo na evropske standarde in kriterije kvalitete političnega, ekonomskega in pravnega sistema. Pomeni doseči minimalni skupni imenovalac, ki velja v vseh sistemih razvite Evrope, ob vseh posebnostih posameznih držav. Skupni temelji, ki tem družbam

omogočajo, da so uspešne, so odprt, pluralističen politični sistem, pluralizem lastnin in svoboda podjetništva v ekonomskem sistemu ter varstvo človekovih pravic in svoboščin v pravnem sistemu. Reforme, ki gredo v tej smeri, pomenijo »iti se evropsko politiko«. Odpiranje in povezovanje z Evropo sta impulza reformiranja države. Zato podpiramo samostojno organiziranje vseh političnih interesnih formacij, ki imajo za cilj združeno Evropo.

Zahodna demokracija večstrankarskega tipa je najslabši od vseh možnih političnih sistemov, toda žal ne poznamo nobenega boljšega.

Winston Churchill

"Demokracija" formalne, t. j. Zahodne demokracije, je prav v njeni formalnosti; v tem, da ne služi ničemu, da je sama sebi namen. Čim skušamo odpraviti njene slabosti, jo narediti za "vsebinsko", odpravimo tudi demokracijo samo.

Slavoj Žižek

Volilni rezultat prinaša poleg določitve števila sedežev v skupščini po posameznih političnih organizacijah, ki so se udeležile volitev, tudi določitev višine finančnih sredstev, ki jih bo posamezna politična organizacija dobivala iz ustreznih proračunov. Siceršnje financiranje teh organizacij je sicer prepuščeno njim samim, pri čemer morajo biti viri definirani, podatki o njih in sploh o finančnem poslovanju pa javni.

iz dokumenta ZSMS "Za demokracijo"

Mandat delegatov tako na občinski kot republiški ravni traja štiri leta z možnostjo formalno neomejenega števila ponovitev mandata. Delegatska funkcija je profesionalna in financirana iz ustreznih proračunov. Če naj politiki vrnemo njeno izgubljeno dostojanstvo in strokovnost, potem je profesionalizacija skupščine nujna.

iz dokumenta ZSMS "Za demokracijo"

Ne pristajamo na poenotenje ekonomskih interesov v okviru razredov. V skladu s tem se zavzemamo za vzpostavitev načelno individualistične, namesto kolektivistične ekonomske kulture. Tudi ne pristajamo na delitev dela na produktivno in neproduktivno in posledično na t. i. svobodno menjavo dela. Zavzemamo se za tržno delitev in ne delitev po delu. Rezultat dela je vreden toliko, kolikor kdo zanj na trgu plača.

iz Ekonomske doktrine ZSMS

Pred delovanjem trga so zaščite potrebni tisti, ki v osnovi nimajo enakih startnih možnosti. To so: bolni in prizadeti ter zasvojeni, nepreskrbljeni ostareli, mlade matere, šolska mladina in brezposelni, ki morajo imeti možnost za prešolanje. Njihovo neenakost v startu rešuje socialna politika izključno z denarno podporo. Za enake startne možnosti pa je potrebno tudi: brezplačno šolstvo, osnovno zdravstvo in pomoč pri kulturni potrošnji. Socialna politika mora biti korektiv tržnega gospodarstva in ne motiv ekonomskega sistema. Socialna služba je dolžnost države v regionalni pristojnosti in ne podjetij oz. gospodarskih subjektov, kot je to v veliki meri danes. Zavzememo se za socialno politiko, ki bo usmerjena neposredno k potrošniku in ne k producentom, da bi le-ti nudili cenejše proizvode in storitve.

iz Ekonomske doktrine ZSMS

Nestranski politični pluralizem ni nekaj, kar naj bi šele s trdom vzpostavili, projekt, ki bi ga bilo potrebno šele realizirati "v praksi". Politični pluralizem nestranskega tipa je že realiziran, je tisto obupno stanje, ki smo mu priča danes v Sloveniji. Obstoječe stanje je najhujši argument, ki ga je mogoče navesti proti tej sprenevedavi ideji.

Gregor Golobič, seja RK ZSMS o političnem pluralizmu, 26. aprila 1989

Strategija, ki iz vsakogar, ki se postavi na lastne noge in izraža nezadovoljstvo, naredi Žida, je topoumna, nevarna in smrtonosna. Danes so v jugoslovanski družbi Albanci Židje. Ne moremo si več zapirati oči pred dejstvom, da ne gre zgolj za uredniško politiko ene časopisne hiše in dveh televizijskih postaj, ki nanje kot na narod zlivajo gnojnico izmišljenih obtožb, ampak da gre za politiko, ki je albanski narod postavila v položaj drugorazrednega naroda brez pravih političnih pravic. Danes so Albanci izključeni iz družbe kot narod lenuhov, posiljevalcev in mošilcev. Toda že jutri se to isto lahko zgodi Slovincem, Hrvatom ali Črnogorcem, da jih bodo kot narod obkladali z vsemi mogočimi pridevniki in z njimi ravnali kot z neljudmi. Srbom se to zaradi nerazumnih potez njihovih voditeljev dogaja že danes. Izrednih razmer se bojimo, ker so preddverje koncentracijskih taborišč za "nenormalne" državljane.

Jože Školč, 27. februarja 1989, v Cankarjevem domu

Poleg monetarne politike oz. sistema je v Jugoslaviji le še davčni sistem polje, na katerem so politiki najbolj izživiljali svojo ekonomsko nepismeno vsemočnost. Za nas so davki legitimno sredstvo samo za financiranje dobrin, ki jih na trgu samostojnih gospodarskih subjektov ne moremo učinkovito zagotoviti in za eksistenčno nujno porazdeljevanje bogastva od bogatih k revežem. Ne pristajamo na ekonomsko funkcijo davkov, ki se je pokazala z velikim številom posebnih ureditev, kar blokira trg z enakimi možnostmi in kuje le politični dobiček. V moderni državi je lahko skupen vsemu sistemu le davek na dodano vrednost in način financiranja socialnega zavarovanja. Neposredni davki so instrument regionalne ekonomske politike, bili pa naj bi v funkciji spodbujanja produktivnosti, podjetništva in izboljševanja človekovega okolja. Priznavamo pa ekonomsko funkcijo davkov za netipski sektor gospodarstva, ki ga v našem industrijsko-storitvenem sistemu predstavlja kmetijstvo.

Iz Ekonomske doktrine ZSMS

Evropska dimenzija projekta ZSMS Za demokracijo je v tem, da vzpostavitev demokracije v Sloveniji (in Jugoslaviji) pomeni adaptacijo na evropske standarde in kriterije kvalitete političnega, ekonomskega in pravnega sistema. Pomeni doseči minimalni skupni imenovalac, ki velja v vseh sistemih razvite Evrope, ob vseh posebnostih posameznih držav. Skupni temelji, ki tem družbam omogočajo, da so uspešne, so odprt, pluralističen politični sistem, pluralizem lastnin in svoboda podjetništva v ekonomskem sistemu ter varstvo človekovih pravic in svoboščin v pravnem sistemu. Reforme, ki gredo v tej smeri, pomenijo »iti se evropsko politiko«. Odpiranje in povezovanje z Evropo sta impulza reformiranja države. Zato podpiramo samostojno organiziranje vseh političnih in interesnih formacij, ki imajo za cilj združeno Evropo.

iz dokumenta ZSMS "Za demokracijo"

Izobraževalni sistem mora imeti lastnosti, ki šolajočim se omogočajo kar najbolj izkoristiti svoje sposobnosti, družbi pa daje pregled nad rezultati izobraževanja in njihovo korakcijo: izobraževalni sistem mora biti RACIONALEN; rezultati izobraževanja morajo vsaj približno ustrezati količini vloženih sredstev.

Družba mora v izobraževanje vlagati ustrezna finančna sredstva (tako v pedagoški kader kot opremo). Kapacitete morajo ustrezati številu in strukturi tistih, ki se želijo izobraževati. Financiranje mora biti ločeno od samega pedagoškega procesa in mora temeljiti na kvalitativnih kriterijih.

Država mora zagotoviti brezplačno šolanje vsem do najvišjih stopenj izobraževanja, če seveda izpolnjujejo kvalitativne kriterije (če dokažejo ustrezno znanje).

Država mora zagotoviti brezplačno šolanje, hkrati pa ne sme omejevati tistih, ki imajo sredstva in so jih pripravljene vlagati v svoje znanje in znanje svojih otrok.

iz programskih tez sveta za vzgojo in izobraževanje pri RK ZSMS

Jože Školč, predsednik slovenske mladine

Gosposko je biti brez vozniškega izpita

Ljubljana, maja — Bil je še v vojski, ko je bil Jože Školč izvoljen za predsednika slovenske mladinske organizacije. Njegov mandat spremlja vroča politična scena in vrsta gospodarskih polomov v naši deželi. Pa vendar, prizadeva si graditi svojo domovino, še preden se bo porušila. Njegovo življenje se je v tem trenutku povežalo s politikom.

Iz katerega konca Primorske prihaja, kateri letnik si, izobražba...?

Doma sem iz Breginje, kraja blizu italijanske meje, ki je bolj znan po svoji arhitekturi in po potresu v letu šestdesetdeset. Takrat je bila to ena najbolj prizadetih vasi v tolminski občini. Rojen sem leta 1960, v osnovno šolo sem hodil v Breginju in Kobaridu, obiskoval sem gimnazijo v Tolminu, v Ljubljani pa sem potem študiral politologijo mednarodno smer, iz česar sem tudi diplomiral.

O Breginju?

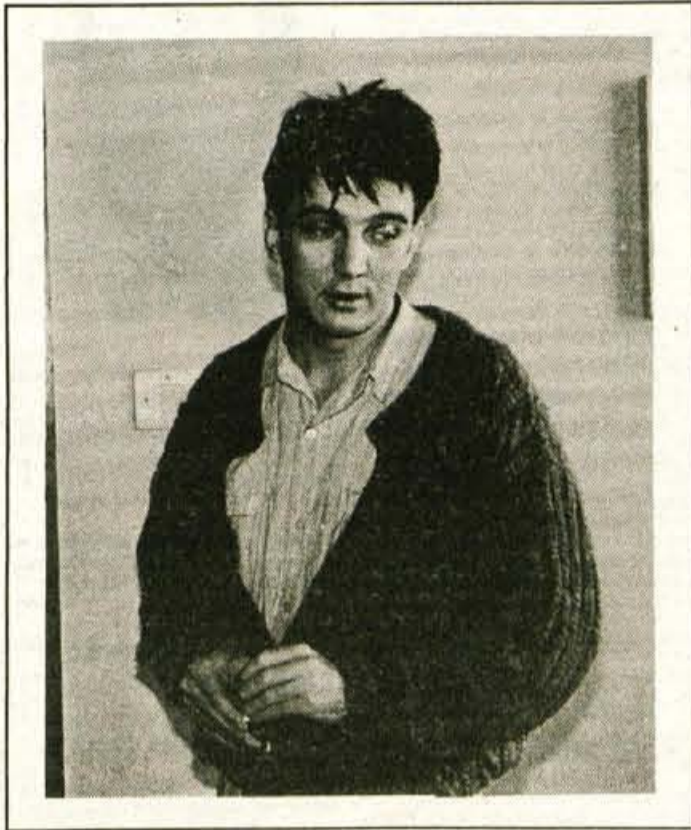
Kaj naj rečem? Sila odročni kraji so to. Pa vendar v zadnjem času se je Breginje nekako povezal s svetom. Čeprav je neka infrastruktura obstajala že iz časov, ko so tam uradovali Francozi, pa pozneje Avstrijci in Italijani, kasneje pa je bil Breginje po vojni pod zavezniško upravo. Ljudje tam pravijo, da so doživeli sto cesarjev, zato so tudi skeptični do vsake oblasti, pravijo, da nobena ni večna. To so kraji, ki so doživljali konstanten padec prebivalstva tja do začetka osemdesetih let, potem pa se je to nekako uredilo. Kljub vsemu pa so tamkajšnji kraji odmaknjeni, pa ne samo Breginje, ampak cela Tolminska je nekakšno slepo črevo v Sloveniji in zelo težko je priti ven, še bolj težko pa je kakšne stvari pripeljati noter.

Tebi je uspelo priti ven, postal si poklicni politik. Si si kdaj predstavljal, da boš postal to, kar si?

Težko si je predstavljati, kaj boš nekoč počel, lahko pa rečem, da sem afiniteto do, kot se je rekel, družbenopolitičnega dela imel že od vsega začetka. Tako sem bil zaven pri določenih stvareh, ki se tičejo mladinske organizacije že v Breginju, pa potem v Tolminu in pozneje, ko sem bil na fakulteti. V bistvu sem bil aktivist. Ko sem konec decembra 1984 dobil na republiški konferenci profesionalno zaposlitev, sem konec koncev imel za seboj že precej dela v mladinski organizaciji. Res je, da sem se vmes tako rekoč že dvakrat premislil in se odločil, da bo treba v življenju delati še kaj drugega, a me je neki splet okoliščin pripeljal do tega, da sem 1984 kandidiral, naprej pa so stvari že bolj znane. Ponavljal sem en mandat v predsedstvu RK ZSMS, potem odšel v vojsko in bil v trenutku, ko sem bil še v kasarni na Vrhniki, kandidiran za predsednika.

Ko si bil izvoljen za predsednika slovenske mladine, je bila politična klima v Sloveniji precej ostra. Janša je bil eden od kandidatov. So te ta dejstva obremenjevala?

Zelo težko se odločam, preden se podam v določeno stvar. Ponašam poskušam, še preden se odločim, preigrati vse možne variante in tako sem tehtal tudi, preden sem pristal na kandidaturu. Treba pa je vedeti, da takrat, ko smo bili evidentirani in kasneje kandidati, Janez še ni bil zaprt. Pozicija, ko je bil Janez 1. junija aretiran in je pozneje bil v zaporu, je vse postavljala v drugačno situacijo, tako njega, ki je bil noter kot nas tri, ki smo bili zunaj. Bile so seveda ideje, da naj v korist Janeza vsi odstopimo od kandidature, ampak razvidno iz vsega, kar se je takrat dogajalo in tudi iz kasnejših dogodkov, bi to imelo nekakšen smisel le, če bi bil Janez zaprt zgolj zato, ker je bil evidentiran za predsednika oziroma, če bi naš odstop pripomogel k razrešitvi teh stvari. Mogoče je to neke vrste racionalno razmišljanje, ki verjetno ne odtehta vsake odločitve, ampak pokazalo se je, da naš odstop verjetno ne bi imel kakšnega posebnega učinka. Takrat se je skupaj s predsednikom republiške konference tehtalo, kaj storiti in na koncu je bila soglasna odločitev, da je s samimi volitvami treba nadaljevati, kot da se ni nič zgodilo, in da se tudi Janez uvrsti na kandidatsko listo. Sicer tega tovrstne procedure ne prenesajo, da je nekdo v preiskovalnem postop-

ku in na kandidatski listi hkrati, ampak ZSMS tega takrat ni hotela vzeti za relevantno dejstvo in je Janez kljub temu uvrstila na listo. Mislim, da je bilo to povsem pravilno, še posebej iz današnjega gledišča, ko je vse dosti bolj jasno kot takrat. Tako so volitve pozneje bile in rezultat je znan. Pozneje smo govorili tudi z Janezom, ki je zadevo jemal, kot samo po sebi umevno in je rekel, da se ima še vedno za člana ZSMS. Moram pa priznati, da so bile to velike obremenitve tako za sam postopek kot za nas, ki smo sodelovali v njem, pa tudi za ZSMS kot organizacijo.

V zadnjih nekaj letih je ZSMS veliko pridobila na ugledu. Problemi, ki ste jih odpirali, so skoraj po pravilu postajali tudi politični problemi. Kljub temu pa ni neke politične moči?

V političnih igrah je vedno treba računati na več možnih izhodov in v tem smislu se mi ne zdi problematično, če vse stvari ne gredo gladko. Pri nas še vedno vlada neki pravilniški koncept pravičnosti, če ima nekdo prav, potem je normalno, da mora tudi uspeli. Nam gre pri demokraciji predvsem za možnost, da so poti odločanja kodificirane, da je možno z določenimi predlogi sploh prodreti. V tem smislu se mi zdi najbolj pomembno, da se vzpostavljajo pravila igre na dolgi rok, čeprav kakšna dobra iniciativa na začetku propade. Dobre iniciative so slej ko prej zmogovite, kar se vidi iz stvari, ki so bile na začetku zavirane, kasneje pa so o njih vsi govorili kot o samo po sebi umevnih. Druga nevarnost, ki ji ni imuna tudi ZSMS, je ta, da vsaka garnitura, ki nastopi nanovo, poskuša stvari usmerjati tako, kot da so se šele z njo začele. Zame je lahko kompliment, če kdo reče, da ima mladinska organizacija taka, kot je sedaj, toliko ugleda, kot ga nikoli še ni imela. Treba pa je vedeti, če se ne bi nekaj dogajalo tudi v prejšnjih letih, sedaj ne bi imeli na kaj stopiti, mi pač stojimo na tistem, kar se je leta gradilo. Mogoče je ena od ločnih kongres, ki je bil v Novem mestu, kjer se je, seveda znotraj neke druge paradigme, kot je ta, o kateri danes govorimo, malo bolj silovito izrazila zahteva po neke vrste avtonomni samostojnosti. Od takrat naprej je bilo kar nekaj garnitur, ki so precej gradile. Ko so bili predsedniki Darja Colarič, Andrej Brvar, Robert Černe pa Tony Aderlič. Podobne tendence kot v Novem mestu so bile tudi že v začetku sedemdesetih let, ki so se pač končale s kadrovskimi prenovami v mladinski organizaciji. To, kar se dogaja od nekako leta osemdeset naprej, je potrebno gledati v kontekstu neizživete v sedemdesetih letih. Pomembno je poiskati korenine določenih pobud in če so le-te zasidrane v določenih preteklih

obdobjih, le tako lahko imajo neko moč in niso le muha dnevnica.

V zadnjem času, odkar je Greganovič predsednik, so se odnosi med ZSMS in ZSMJ nekoliko umirili. Ni več polemik in vročih dialogov med slovensko mladino in Beogradom. Je Greganovič uspel doseči nekakšen kompromis ali pa ustvarja nekakšno umetno zatišje?

Da se je ZSMJ začela zanimati za slovensko mladino, je precejšnja zasluga ravno prejšnje ekipe in Toneta Anderliča, seveda pa tudi spleta okoliščin okrog štafete, vprašanja gibanj, okrog civilnega služenja... Ker je prihajalo do totalne blokade takih iniciativ in ker so bile te zadeve potem na neki način dovolj medijsko eksploatirane, se je pač tudi na relaciji z ZSMJ marsikaj dogajalo. Anderlič je moral kar naprej nekaj pojasnjevati in braniti. Tukaj pa se pojavi vprašanje, koliko je tak način dialoga produktiven. V prejšnjem mandatu so vse te diskusije pokazale, da sta predsedstvo in pa konferenca ZSMJ neke vrste slepo črevo. Tam so si ljudje vedno delali utvaro, da je mogoče narediti neke vrste zvezno jugoslovansko politiko mimo republiških in pokrajinskih mladinskih organizacij pa tudi mladinske organizacije v vojski. Vse te peripetije med Anderličem in ZSMJ so bile najbrž potrebne zato, da so dokazale, da v Beogradu preprosto ni mogoče reševati nekaterih stvari, da je ZSMS kvečjemu lahko prostor za informiranje in srečevanje različnih pogledov, saj ZSMJ sploh nima izhoda v politični sistem. Dejansko je potrebno vse akcije, kj bi jih hoteli izvesti kot vsejugoslovanske, peljati nazaj preko republiške skupščine v zvezno skupščino. Greganovič se je določenim stvarim izognil tudi tako, da je uveljavil metodo, da je potrebno vsako diskusijo optimalno pripraviti, da ni mogoče o vsem in vsakič diskutirati. Zvezna konferenca si je pripravila, kot mi to posmehljivo imenujemo, »stoletni koledar« vsega, o čemer se bo razpravljalo. Tako se že v začetku leta ve, o čem se bo govorilo konec leta, na neki način se govori le o tistem, kar je na dnevnem redu. Tako dobiš občutek, da je nespozumov med zvezno in republiško mladino manj. Kadar je potrebno reagirati, reagira le posameznik ali pa samo predsednik. Slednji sicer dovolj odmevno; vendar je vprašanje, kako učinkovito. Tako ni mogoče peljati nekih aktualnih diskusij. Mi smo recimo nekajkrat poskusili, naprimer ob četrtici, da bi dejansko dan po javni seji poskušali za določene zahteve, ki se nam zdijo pomembne, pridobiti tudi predsedstvo ZSMJ. Seveda je to metoda »stoletnega koledarja« blokiral, zadeve se pač ni dalo uvrstiti na dnevni red. O

tem se je govorilo šele naslednji teden.

Omenil si javno sejo na Trgu osvoboditve. Za ZSMS in Odborom za zaščito človekovih pravic so v precej drugačnem tonu nastopile tudi novoustanovljene zveze. Se je s tem razblinila »koalicija«, ki je nastala v Cankarjevem domu, ko so tako uradna politika kot druge oblike združevanja podpisale dokument proti uvedbi izrednega stanja na Kosovu?

Ko je prišlo do tiste točke, da so Janeza odpeljali v Dob, ni mogel nihče ostati tiho, tukaj pa so se pokazale tudi razlike med različnimi političnimi subjekti v Sloveniji. »Koalicija« se je razblinila že na samem začetku, mogoče sploh nikoli ni resnično zaživela, saj so v Cankarjevem domu dejansko nastopile vse DPO, vse neke zveze in asociacije, ki posegajo v politično življenje, ne glede na to, da med seboj niso enakopravni sklicatelji, ne glede na njihovo specifično težo, ki je nedvomno različna med neko drugo iniciativo ali pa neko veliko DPO in zvezami. Tukaj na javni seji se je spet pokazal neki nov razcep. Na eni strani smo skupaj nastopili mi (RK ZSMS), pa predsedstvo mestne konference ZSMS Ljubljana, na predsedstvo UK ZSMS, pa Zveza slovenske kmečke mladine in Slovenska kmečka zveza ter Odbor za zaščito človekovih pravic in to znotraj forme seje predstava RK ZSMS, ki se je dotikala predvsem vprašanj okrog četverice, na drugi strani pa ostalo, kar se je zgodilo za nami. Zelo jasen razloček je med sejo in tistem, kar se je potem zgodilo, hkrati pa si mladinska organizacija, ne glede na to, kako bi pozneje ocenjevali vse te nastope, ne more privoščiti, da bi komurkoli jemala besedo, sploh če ta govori s polno oziroma lastno odgovornostjo. Sedaj je pomembno analizirati vse, kar se je zgodilo v dobro možnost za podobne prireditve v naprej. Nastale so najmanj tri grupacije, ena je tisti del politike, ki ni šel na Trg osvoboditve, pa bi lahko prišel, glede na svoja stališča, ki govorijo, da je mogoče za četverico nastopiti skupaj, razlog za nesodelovanje je verjetno strah, da bi morali polemizirati tudi o drugih stvareh, v drugo skupino spadamo vsi, ki smo se držali forme dovoljenega in najavljene, v tretjo skupino pa sodi ti-

Kar pa se Slobe tiče, je recijo zelo majhna verjetnost, da bi on telefoniral, saj v Jugoslaviji še vedno veljajo stare navade. Če njega karkoli skrbi v zvezi z mladinsko organizacijo v Sloveniji, verjetno predvideva, da so to stvari, ki jih lahko Kučan uredi in tako komunikacija med različnimi stopnjami odpade.

Če sklepam po telefonskem pogovoru, vlagiš sredstva v opremo stanovanja?

Ja. Pred kratkim sem dobil službeno stanovanje. Trenutno se ukvarjam z omarami.

Tvoj OD, če ni skrivnost?

Seveda ni skrivnost. Po družbenem dogovoru, ki velja za vse DPO in skupnosti, je moje delovno mesto točkovano z 850 točkami. To je sedaj nekje med šestimi in sedmimi milijoni.

Kakšen je tvoj povprečni delovni dan?

Posel je tak, da je delovni dan sestavljen iz tega, kar si človek lahko nekako naprej planira, to so razne seje, različna srečanja, pa različne poti po Sloveniji, Jugoslaviji in malenkost tudi čez mejo, na drugi strani pa so tudi

razni javni nastopi, vključno s takimi intervjuji. Včasih je treba vse to kombinirati. Tako se večkrat ureja po več stvari nankrat, tako je možnost, da kakšno stvar narediš narobe, večja. Dobro je, da imam kar naprej opravka z ljudmi in to sila različnimi. Službo začnem ob pol osmih, osmih zjutraj in delam najmanj do štirih, petih popoldne, to je enkrat na teden, drugače pa delam tudi do enajstih, polnoči. Ne pomnim, kdaj sem imel dva vikenda na mesec izobra. Navadno si vsaj enega izbirim.

di dvakrat na Gorenjskem. Ti to ni nikoli odveč?

To je pač sestavni del posla, lahko je utrujajoče, ne samo zato, ker ti jemlje čas, marsikatera zadeva se tudi ponavlja in nemogoče je imeti ambicijo, da bi vedno kaj novega povedal. Največ seveda zaležejo veliki mediji, posebej kadar se plasira kakšna nova ideja, hkrati pa je pomemben tudi živ kontakt, zato da se dobi dober feedback. Danes zvečer ob sedmih sem vabljn v Idrjio.

Če bo letošnje poletje bolj mirno kot lansko, si boš privoščil mesec dopusta?

Cel mesec zagotovo ne. Ne glede na to, kaj se bo poleti dogajalo, si je vsekakor potrebno narediti malo oddiha, pa ne samo zato, ker noben ni nepogrešljiv, dejstvo je, da se človek enostavno enkrat iztroši in ne more več. Za letošnje poletje je težko reči, kaj se bo dogajalo, lani je bilo zelo napeto, letos pa se bo potrebno pripraviti na jesenski 13. kongres ZSMS, tako da tudi, če bo poletje vladalo neko zatišje, moramo mi določene stvari pripraviti, da potem lahko maksimalno dobro startamo na jesen. ZSMS pa ima poleti tudi različne tabore in akcije, vsekakor razlogov, da ni dopusta, je dovolj.

Si kdaj potoval s spalno in »ruzakom«?

Ogromno. Veliko sem potoval »na štop« in s poceni železniškimi linijami. Potoval sem po Jugoslaviji, precej po vzhodni Evropi, po Turčiji, pa tudi po zahodu sem hodil. Razen v skandinavskih državah in v Franciji, sem bil skoraj povsod v Evropi. Ne po službeni dolžnosti, ampak v lastni režiji.

Bi v kateri od teh dežel živel stalno?

Da bi se kam za stalno preselil, nisem nikoli razmišljal. Mislim pa, da je nujno, da človek vsake toliko časa menja okolje, za kak mesec, dva, mogoče leto. Jaz bi vsekakor iskal tako državo, kjer se nekaj dogaja.

Menda nimaš vozniškega izpita. Kako potem prihajaš v službo? Imaš šoferja?

Službenega šoferja nimamo. Kadar gremo kam dalj in bolj zgodaj, pride kdo od sodelavcev pome. Po Ljubljani pa mestni promet.

Imaš namen postati voznik osebnega avtomobila?

Ne. V mojem poslu je gosposko biti brez vozniškega izpita, moram pa reči, da tudi nimam posebnega veselja do vožnje, drugače bi gotovo že vozil.

Je čas za kulturo, umetnost?

Vsekakor je manj časa biti potrošnik kulture in umetnosti, kot je to bilo v študentskih letih, ko smo imeli abonmaje v gledališču in v filharmoniji. Zdej nekaj malega hodim v kino, v gledališče žal bolj poredko, udeležim se stvari, ki jih že dalj časa spremljam, kakšen koncert mogoče, drugače pa ostanejo knjige.

Galerije?

Spotoma, kolikor čas dopušča. Otvoritve.

Po končanem mandatu boš najbrž iskal novo službo. Diplomirani imaš. Anderliču ni šlo nabolje. Te skrbi njegova usoda?

Anderlič niti ni tako zle usode. Ves čas opravlja kakšne posle. Pri nas je sekretar odbora za pripravo kongresa in težko bi dobili boljšega človeka, kot je on. Ko je bil na mandatu, je začel študirati, sedaj pa bo končal drugi letnik VEKS-a v Mariboru. Jaz se zaenkrat še ne ukvarjam z mislijo, kaj bom počel pozneje, prvič, ker nimam časa za to, in drugič, če se preveč živim v to, kaj boš delal potem, kaj lahko svoj sedanji posel opravljaš prav s te pozicije.

Hvala ti za pogovor
Prosim

Igor Kavčič
Foto: Gorazd Šinik

sto, kar je nastalo pozneje, znotraj katerega smo priča sila različnim stališčem in kulturam nastopanja.

Malo prej si imel telefonski pogovor. Če bi te tajnica obvestila, da je na telefonski zvezi Sloba, kaj bi storil?

Nič, normalno bi govoril z njim, če že ima kak razlog, da me kliče. Sicer pa tu pride v poštev cela ekipa tu na RK, če kdo kliče zaradi določene stvari, mu potem odgovarja tisti, ki se na dotično stvar najbolj spozna.

Kje si bil včeraj (nedelja, 14.5.)

Včeraj sem bil na taboru Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine v Goriških brdih. Tam sem tudi govoril z ljudmi z one strani meje, s predstavniki Slovenske skupnosti v Italiji. Tako sem opravil tudi nekaj dogovorov, ki jih drugače ne bi. Tam sem bil cel dan od devetih zjutraj pa do sedmih zvečer.

Veliko potuješ po Sloveniji in predavaš. Pred kratkim si bil tu-

Trideset let ŠSD Tabor Žiri

Žirovski šolarji radi telovadijo

Žiri, 23. maja - S sobotno svečano akademijo, na kateri so domiselno prikazali športne aktivnosti, ki jih negujejo pri urah redne telesne vzgoje ter v športnih krožkih in selekcijah, so Žirovci praznovali 30-letni jubilej šolskega športnega društva Tabor, katerega pobudnik za ustanovitev in prvi mentor je bil Darij Eržnožnik. O delu društva, zlasti o nekaterih pomembnejših prelomnicah, smo se pogovarjali z Janezom Bizjakom, ki skrbi za vodenje telesnovzgojnega kartona in testiranje, za šolo v naravi in športno značko.

»Prva prelomnica v tridesetletnem delu društva Tabor je bila 1963. leta, ko je tudi ugledno jugoslovansko priznanje, kip kurirja Jovice, potrdilo, da so ustanovitelji društva Tabor naredili pravo potezo,« pravi Janez Bizjak.

V tisti čas sodi tudi gradnja prvih igrišč; najprej so zgradili peščno rokometno igrišče, nato košarkarsko in odbojkarško, skakališče v daljavo in višino, prostor za suvanje krogle. V današnjem času se kot posebna zanimivost sliši ustanovitev delovne brigade Sora; brigadirji so zabetonirali košarkarsko igrišče, ki je bilo tedaj edino solidno igrišče v Žireh.

»Leta 1971 so v Pristini naše učenke prvič osvojile naslov državnih prvakinja v košarki,« se Janez Bizjak dotakne druge prelomnice v tridesetletnem življenju šolskega društva Tabor. »Isto leto je društvo osvojilo prvo mesto v Sloveniji v tekmovalstvu za najboljšo in najbolj marljivo šolsko športno društvo. Dekleta, starejše pionirke, so bile kasneje še devetkrat republiške prvakinje v košarki.«

Na vprašanje, kako je z društvom danes in kakšna prihodnost se mu obeta, je Janez Bizjak odgovoril takole: »Prostorski pogoji so dobri. Imamo veliko športno dvorano in dve manjši telovadnici, šolski hodnik je usposobljen za pomožno košarkarsko igrišče, zunanaj je lepo urejen športni park. Športne krožke in selekcije vodijo deloma učitelji telesne vzgoje in deloma zunanji sodelavci. V okviru društva gojimo košarko, ritmiko, odbojko, judo, nogomet in šah, doslej pa smo organizirali še smučarske tečaje, tek na smučeh, poletno šolo v naravi, letne priprave košarkarjev in košarkaric pa imamo pri Sv. treh kraljih nad Rovtami in v Javorjah nad Poljanami. Zagnanosti nam vsem skupaj, niti učenecem niti vaditeljem, ne manjka, kako bo s športnimi dejavnostmi v prihodnosti, pa je, žal, odvisno tudi od denarja. Če jih bo občinska zveza telesnokulturnih organizacij še naprej financirala v enakem obsegu oziroma če inflacija ne bo pojedla preveč denarja. V nasprotnem primeru bomo morali krciti dejavnosti. Če, na primer, uklenemo šolo v naravi, bi bil to ogromen korak nazaj in novih deset let bi minilo, preden bi jo spet postavili na noge.«

»Z nekaj let ni učenca v žirovski šoli Padli prvoborci, ki ne bi potrdil članstva v društvu s plačilom simbolične članarine. Denar gre v glavnem za športno značko, za katero tekmujejo vsi učenci.«

H. Jelovčan

Ko se dopolnjujeta šport in kmečko delo

Plača za copate

Železniki, 24. maja - Roman Kežar iz Spodnjih Danj blizu Sorice, 23-letni mizar v Alpesu iz Železnikov, se je že nekajkrat izkazal na raznih krosih in drugih tekaških tekmovaljih, lani pa ga je na teku v Avstriji trener srednje in dolgoproglašev Žaka iz Ljubljane Svjetlan Vujašin prepričal, naj pride k njemu v klub in se resno loti atletike.

Dosegel si dober čas, mu je dejal, in Roman sedaj sedem mesecev trenira redno po njegovih navodilih. Prej je tekkel, kot je sam znal oceniti, kolikor mu je dopuščal čas, niti ne vsak dan, sedaj pa je vsakodnevni trening njegova obveza. Za vadbo vsak dan izbere pozne popoldanske ali zgodnje večerne ure, ko pa je krajši dan, se trening zavleče v noč. Ob torkih gre v Ljubljano, večkrat pa še v sobotah.

Pred vključitvijo v klub sem tekkel krose, maratone, skratka proge od 10 do 30 kilometrov. Sedaj so me presedlali na 1500, 5000 in 10.000 metrov. Moral bi sicer trenirati dvakrat dnevno, pa za zdaj to ni mogoče. Dopoldne sem v službi in sedaj smo proslili vodstvo Alpese, da bi mi omogočilo trening tudi dopoldne, vsaj poldruge uro. Odgovora za zdaj še ni. Tudi vožnje v Ljubljano sam plačujem. Tja hodi na trening tudi Tone Egart in skupaj se peljeva. Premišljeval sem že, da bi zapustil sedanji klub in si izbral takega, na primer IBL Olimpijo, kjer bi mi plačali vsaj potne stroške, če z opreme ne, vendar sem zelo navezan na trenerja Vujašina,« pripoveduje Roman. Sotekmovalci so ga v klubu prijateljsko sprejeli, nekateri so presenečeni, da je v kratkem času tako napredoval, trener pa ga spodbuja in mu pravi, da je priden, da je talent in da lahko veliko doseže.

Kako zdržiš ta tempo, saj ti že služba vzame veliko časa. Zgodaj zjutraj vstajaš, sredi popoldneva se vračaš, sprašujem Romana. »15 kilometrov je do službe na eno stran. Vstanem malo čez četrto zjutraj, pretečem ali prehodim 3 kilometre do avtobusa, doma sem pa malo pred tretjo uro popoldne. Človek se tega navadi, posebej, če ima rad atletiko. Če ne tečem, mi kar nekaj manjka, čeprav imam slabe pogoje in se vzdržujem sam. Zaslužim okrog 170 starih milijonov in toliko stanejo dobri tekaški copati. Za te, ki jih uporabljam, sem dal celo plačo. Potem je tu še druga oprema, sprinterice. K sreči se kmečko delo, doma imamo namreč nekaj kmetije, in vadba za moč dopolnjujeta in ni potrebno delati posebnih vaj. Sedaj me čaka slovensko prvenstvo. Mislim sem, da bom tekkel na 1500 in 5000 metrov, pa je bilo s prijavo nekaj narobe, tako da bom šel na disciplino 10 kilometrov, na kateri mi gre tudi dobro.«

Kako gledajo na tvoje tekanje v Sorici, v Danjah? »Spočetka so mi rekli, da se bom pretegnil, da se ukvarjam s traperijo in bi bilo koristneje prijati za kakšno delo, sedaj pa me mnogi med treningom že spodbujajo.«

J. Košnjek, slika F. Perdan

Vrh Stola vas pričakuje

Jesenice, 23. maja - Štiriindvajseti spominski pohod na Stol, na najvišji vrh Karavank, bo v soboto in nedeljo, 27. in 28. maja. Tokratni vzpon na vrh bo varnejši, vendar gorski reševalci kljub temu opozarjajo na previdnost in primerno opremljenost, saj je vreme na Stolu muhasto in se hitro pojavita sneg in mraz. V dneh pohoda bodo vsa prenočišča v Valvasorjevem domu in v Prešernovi koči na Stolu zasedena. Novost letošnje prireditve ni le spremeni datum, ampak tudi orientacijski pohod jeseniških in radovljiških šolarjev, ki bo na sporedu v petek, 26. maja. V soboto in nedeljo bo opoldne pred Valvasorjevim domom proslava s podelitvijo plaketa za desetkratno udeležbo na pohodu. Vpis v evidenco pohodnikov bo pri Prešernovi koči na Stolu. Stol vas pričakuje. Za vrh se odločite, če se čutite za tak vzpon sposobne in primerno opremljene, sicer se raje zadovoljite z obiskom Valvasorja ali planin pod Stolum. - J. K.

Kako gledajo na tvoje tekanje v Sorici, v Danjah? »Spočetka so mi rekli, da se bom pretegnil, da se ukvarjam s traperijo in bi bilo koristneje prijati za kakšno delo, sedaj pa me mnogi med treningom že spodbujajo.«

J. Košnjek, slika F. Perdan

ureja JOŽE KOŠNJEK

Dobitnik treh kolajn s svetovnega mladinskega prvenstva v kegljanju Boris Benedik

Dvorana Golovec je bila navdušena

Kranj, 24. maja - Teden dni je bilo novo kegljišče v dvorani Golovec v Celju prizorišče letošnjega že četrtega svetovnega prvenstva v kegljanju za mladince. Gledalci so bili navdušeni nad tekmovalci in tekmovalkami, ki so postavljali nove svetovne rekorde. Naši reprezentantje so v obeh konkurencah osvojili kar deset kolajn. Štiri zlate, štiri srebrne in dve bronasti. Med njimi je bil tudi član kegljaškega kluba Triglav iz Kranja Boris Benedik. Triindvajsetletni elektrotehnik, zaposlen v Iskri Kibernetiki, se je iz Celja vrnil z dvema zlatima in eno srebrno kolajno. 3. in 4. junija člansko vrsto Triglava v Zagrebu čakajo kvalifikacije za vstop v prvo zvezno moško kegljaško ligo.

Za vedno nam bo ostalo v spominu letošnje že četrto mladinsko svetovno prvenstvo v kegljanju. Kako tudi ne? Jugoslovanski reprezentantje so v konkurenci mladink in mladincev osvojili kar deset odličij. Osvojili so štiri zlate, štiri srebrne in dve bronasti odličji in pri tem postavili tudi nove svetovne rekorde. Še večje zadovoljstvo pri tem je to, da je bil med jugoslovanskimi reprezentanti tudi član KK Triglav Boris Benedik. V Celju je osvojil kar dve zlati odličji in eno srebrno. Še enkrat iskrene čestitke.

»Keglji sem začel pri kegljaškem klubu Sava v Stražišču leta 1983 pri mladincih. Leta 1986 sem prišel h kegljaškemu klubu Triglav Prvič sem igral na turnirju z reprezentancama ZRN in Madžarsko. V Celju je bila dvorana Golovec enkratna. Takih gledalcev si

želimo tudi doma na domačih kegljiščih. To je bilo pravo športno navijanje, kar je bila tudi spodbuda za nas, da smo napeli vse sile in osvojili deset kolajn. Dvorana je sicer visoka in visoke so bile tudi temperature v dvorani. Pred tem sem osvojil še mladinski državni naslov med posamezniki in v dvojicah in bil tudi član moške vrste Triglava, ki je osvojila ekipni republiški naslov.

V ekipnem delu smo bili svetovni prvaki. Sam sem dobro začel in le v zadnjih stotih lučajih nisem podrl toliko kegljev, kot sem si zamislil. Podrl sem jih 915, kasnejši svetovni prvak Dundič pa 950, kar je bil tudi svetovni rekord. Skupaj z Dundičem sva nato postala svetovna prvaka v dvojicah. Tu sem podrl 932, Dundič 915 kegljev. Zadnji dan prvenstva sem metal zadnji. Podrl sem 945 ke-

gljev, Dundič pa 930. Za prvaka mi je torej primanjkovalo le enajst kegljev. A zame je tudi srebro in drugo mesto enako vredno kot zlato. Pred tem prvenstvom sva s trenerjem Beljicijanom mesec dni res dobro trenirala in pokazalo se je, da so bili ti treningi dovolj učinkoviti.«

Sedaj vas čakajo kvalifikacije za vstop v prvo zvezno ligo. Kaj pričakujete od teh kvalifikacij?

»Te bodo 3. in 4. junija na no-

vozrajenem kegljišču Rade Končar v Zagrebu. Za dve mesti bo tekmovalo šest republiških ligašev. Mi smo en zastavljeni cilj že dosegli. Smo republiški ekipni prvaki. Sedaj je to v Zagrebu drugi izziv. Želimo si prvega ali drugega mesta. Ti dve mesti pa nas v sezoni 1989-90 pripeljeta v prvo zvezno moško kegljaško ligo. Najhujša konkurenta nam bosta Poštar iz Splita in Crvena zvezda iz Beograda.«

Ker so seže pojavile govorice, da ekipa KK Triglava ne bo odšla na kvalifikacije, smo poiskali odgovor pri predsedniku kluba Edgarju Vončini.

Ali na kvalifikacije ali ne? »Naš plan pred začetkom republiške moške in ženske lige je bil, da bi bili v obeh konkurencah prvaki. To je moška vrsta dosegla, ženske pa so bile tretje. Za uvrstitev v prvo zvezno ligo bodo kvalifikacije v Zagrebu 3. in 4. junija. Dve moštvi gresta naprej. Naš izvršni odbor se je odločil, da gremo na kvalifikacije in tam dostojno reprezentiramo gorenjski in slovenski kegljaški šport. Vse govorice, da ne gremo, so plod domišljije nekaterih drugih. Mi igramo v Zagrebu.«

D. Humer

Avto moto šport

Pintar uspešno začel sezono

Kranj, 23. maja - Z novo tekmovalno sezono so začeli tudi v avto moto športu. Za nami je že nekaj dirk v motokrosu in cestnohitrostnih dirkah. Janez Pintar iz Kranja, sicer član AMD Domžale, je uspešno začel sezono, saj je že osvojil točke za evropsko prvenstvo, za las pa so mu ušle tudi točke za svetovno prvenstvo. Tekmoval je v Missanu za Veliko nagrado Italije in bil v kategoriji do 80 cm sedemnajsti. Pred tem je tekmoval, v isti kategoriji, na dirkališču Jerez v Španiji. Nekaj krogov pred koncem je bil dvanajsti, nato pa se mu je pokvaril motor in točke svetovnega pokala so šle po vodi. Janez je dirkal tudi v Novem Sadu, kjer je bila dirka za državno prvenstvo. V kategoriji do 80 cm je Pintar zmagal, v kategoriji do 125 pa je bil drugi za lanskim prvkom Gregom Gorecom. Prvič je startal tudi motokrosist Brane Lipnik iz Most pri Žirovnici v formuli TT1 na motorju Kawasaki in bil sedmi. Tudi Brane vozi za AMD Domžale.

S tekmovalni nadaljujejo tudi motokrosisti. Aleš Rozman iz Trziča je na dirki najmlajših slovenskih motokrosistov v Slovenskih Konjicah zmagal. Vozi v kategoriji do 60 cm z menjalnikom. Na prvi Jastrebarsko pri Zagrebu pa je

bilo državno ekipno prvenstvo v motokrosu. Tekmovalo je 11 tričlanskih ekip, AMD Kranj pa je bilo odlično peto. Za Kranj so vozili Rendulič, Ahačič in Perčič. Zmagal je Samobor.

M. Jenkole

V nedeljo v Škofji Loki

Nastop italijanskih kotalkarjev

Škofja Loka, 23. maja - Pobrateni občini Sovodnje ob Soči iz Italije in Škofja Loka gojita tradicionalno dobre odnose. V okviru tega sodelovanja organizira škofjeloška mladinska organizacija v nedeljo, 28. maja, ob 16. uri v športni dvorani na Podnu kotalkarsko prireditev, na kateri bodo sodelovali kotalkarji iz pobratene italijanske občine, ki osvajajo pomembne uvrstitve v italijanskem državnem prvenstvu. Ločani in drugi ljubitelji kotalkanja, vabljeni! J. K.

Visok poraz Triglava

Kranj, 25. maja - Končnica letošnjega državnega prvenstva v vaterpolu Triglav : Kotor 6 : 20 (2 : 3, 2 : 7, 1 : 2, 1 : 8), letni bazen, gledalcev 700, sodnika Džordžević (Beograd), Klemenčič (Split).

Strelici za Triglav - Brinovec, Sirk, Čadež, Grabeč, Marinič, Kodrič vsi po enega; za Kotor - Uskoković 5, Čirković in Kostić po 4, Perović 3, Vičević 2, Kikindžani in Milinić po 1.

Triglavani niso bili dovolj petouvrščeni iz prve A lige, v katero so se uvrstili tudi v letošnji sezoni. Čeprav so bili gostje res boljši, pa tako visok poraz vendarle ni povsem realen odraz igre v bazenu. Domačini so dobili le preveč golov na precej lahek način, pa tudi sami niso bili preveč natančni pri streljih na gol gostujočega vratarja. V soboto igra Triglav v drugi tekmi te končnice v Kotorju s Kotorjem.

D. H.

Kolesarski maraton Ob pomnikih borcev in talcev NOV

Kranj, 24. maja - Športno društvo Jakob Štucin Hrastje-Prebačevo bo to nedeljo že osmič organizator kolesarskega maratona Ob pomnikih borcev in talcev NOV.

Start nedeljskega kolesarskega maratona bo ob 8.30 - 9.00 pred gasilskim domom Prebačevo. Startna je minimalni prispevek. Proga je nekoliko spremenjena, potekala bo v celoti po asfaltiranem cestišču. To je proga Prebačevo, Čirče, Škofja Loka, Senica, Slnednik, Vodice, Moste, Komenda, Cerklje, Senčur in nazaj Prebačevo. Na 40 km dolgi progi pa bodo organizirali tudi trim kolesarjenje.

D. H.

Tesno sodelovanje med HK Jesenice in MIP

Nova Gorica, 22. maja - Jeseniški hokejisti se že pripravljajo za novo hokejsko sezono 1989-90. Lani so bili Jeseničani drugi v državnem prvenstvu, prvak pa je bil Medveščak Gortan iz Zagreba. Tudi v novi sezoni čaka Jeseničane trdo delo, saj bodo skušali spet osvojiti naslov državnega prvaka.

K vojakom odhajajo šest mladih dobrih jeseniških hokejistov, vendar so se okrepili z domačimi tekmovalci. Tako bodo v novi sezoni v članskem moštvu HK Jesenice spet igrali Mlinarec, Pajčič, Kozar, ki so se iz Zagreba vrnil v staro moštvo. In še ena novost je v tem klubu. V novi sezoni na Jesenicah v moštvo ne bo več tujeve. Tako je bila odločitev celotne uprave in igralcev, igrali bodo namreč samo z domačimi igralci.

V ponedeljek so jih v goste povabili delavci Mesne industrije Primorske. Bili so njihovi gostje v prštarni Kobja glava. To je resnično dobro sodelovanje, saj je del navijačev HK Jesenice prav s Primorske.

Vodja prodaje TOZD Komerciala Marjan Velišek MIP: »Del navijačev Jesenice je s Primorske. Pred dvema letoma se je začelo sodelovanje med MIP in HK Jesenice. Pri tem smo med manjšimi pokrovitelji pri HK Jesenice. Na posameznih tekmah imamo na drsališču reklamne panoje za naše proizvode. Želimo le, da bomo še naprej tako sodelovali.«

D. Humer

Nogomet

V nedeljo Sava : Jesenice

Kranj, 24. maja - V 18. kolu II. slovenske nogometne lige je Naklo doma premagalo vodilno Jadran Lamo z 2 : 0, Sava je v gosteh z 1 : 0 premagala Adrio, Jesenice so z 2 : 1 premagale Slavijo, Triglav pa v 1 : 0 izgubil v Ajdovščini. Štiri kola pred koncem ima Jadran Lamo 26 točk, Elan 24, Triglav 23, Slavija 21, Naklo 20, B. Krajina 18, Jesenice 16, Adria 14, Bilje 14, Primorje 13, Sava 13 in Postojna 12 točk. Mladinci Save so igrali neodločeno, Britof pa je s 3 : 1 premagal Svobodo Kisovce. Sava je v sredini lestvice, Britof pa vodi v območju ligi. V gorenjski ligi so bili doseženi naslednji izidi: Alpina : Visoko 3 : 1, Mavčiče : Primskovo 3 : 1, Polet : Britof 2 : 2, Lesce : Tržič 3 : 1, LTH : Kokrica 5 : 0, Zarica : Bitnje 0 : 1. Britof ima 34 točk, Alpina 29, LTH 26, Tržič 23, Visoko 22 itd.

V prihodnjem kolu bodo v II. slovenski ligi igrali Sava v nedeljo ob 17. uri v Kranju z Jesenicami, Naklo gostuje pri Slaviji, Triglav pa v Biljah. Mladinci Save igrajo v gosteh z Dravinjo, mladinci Britofa pa v nedeljo ob 17. uri doma s Primorjem. V gorenjski ligi bodo v soboto ob 18. uri igrali Zarica : Alpina, Bitnje : LTH, Tržič : Polet, Britof : Mavčiče in Primskovo : Visoko. Kadeti igrajo v soboto ob 10. uri, pionirji popoldne ob 16. uri, mladinci pa v nedeljo dopoldne. V Naklu pa se bo v soboto ob 9. uri začel turnir mlajših pionirjev.

D. Jošt

Jutri v Žiganji vasi

Veliki kros

Sebenje - Športno društvo Sebenje, ki deluje že tretje leto v okviru krajevne konference SZDL, prireja jutri, 27. maja, ob 16. uri za Sebenjani 10. kros Žiganje vasi. Tekači bodo razdeljeni v 18 starostnih skupin, proge pa bodo dolge od 300 metrov za predšolske otroke do 8000 metrov za člane in veterane. Prijave bodo sprejemali od 14. ure dalje na startu v Sebenjah. Startnine ni, bodo pa priznanja in praktične nagrade za

najboljše. Za najboljše. Tekmo bodo popestrile spremljajoče prireditve, med njimi tekmovalje v streljanju z zračno puško za smučič Elan in svinjsko glavo. Po tekmi bo zabava s plesom, na kateri bo igral ansambel Gorenjski nagelj. Kot je povedal predsednik SD Sebenje, bo izkupiček prireditve, ki so jo organizirali brezplačno, namenjen ureditvi rekreacijskih površin in otroškega igrišča v krajevni skupnosti. J. Kikel

Vabila, obvestila

Enodneveni izlet na Primorsko - Športno društvo Vodovodni stolp iz Kranja organizira 10. junija enodneveni izlet na Primorsko. Avtobus bo odpeljal izpred osnovne šole Simona Jenka pri Vodovodnem stolpu ob pol šestih zjutraj. Izletniki bodo obiskali mesno industrijo MIP v Novi Gorici, kjer bo mogoče diskontni nakup suhomesnatih izdelkov, po želji obiskali Gorico v Italiji, se udeležili praznika češenj v Goriških Brdih ter se ustavili na turistični kmetiji v Šempasu. Prijave sprejemajo v pisarni Športnega društva vsak ponedeljek od 16. do 18. ure ali po telefonu 23 - 004 in 23 - 718 do zasedbe avtobusa. - J. K.

Po Bilgorski transverzali - Planinsko društvo Kranj in sekcija Iskra organizirata v soboto in nedeljo, 17. in 18. junija izlet na srečanje pobratenih planinskih društev Jugoslavije. Udeležba na srečanju je priložnost za prehoditev Bilgorske transverzale in pridobitev posebnega priznanja. Pot ni zahtevna, je pa zanimiva, z najvišjih točk pa je mogoče razgled po Panonski nižini, na Papuk, Bjelovar. Kdor ne bo šel po transverzali, bo lahko ostal v domu, kjer bo srečanje planincev Jugoslavije. Odhod posebnega avtobusa iz Kranja bo 17. junija ob 6. uri zjutraj izpred hotela Creina v Kranju. Prijave sprejemata do konca maja Planinsko društvo Kranj (telefon 22 - 823) in Iskra ERO (telefon 28 - 22). - J. K.

Abrahami na Kokrici - Včeraj se je začelo na Kokrici s kolesarstvom, streljanjem in kegljanjem tekmovalne rekreacije in rekreativk, ki so bili ali še bodo letos stari 50 let oziroma so rojeni leta 1939. Danes ob 16. uri bosta na sporedu še gozdni tek in skok v daljino. Jutri opoldne pa se bo začelo v Dežmanovem parku družabno srečanje Abrahamov in drugih prijateljev prijetele družbe s plesom, družabnimi igrami, podelitvijo priznanj in bogatim srečelovom. To je prva tovrstna prireditev, idejo zanjo pa je dal navdušen športnik rekreativec Lojze Dežman s Kokrice. - J. K.

Nogometni maraton v Trziču - Športno društvo Loka pripravlja atraktivno nogometno predstavo: 24 ur malega nogometa na igrišču osnovne šole heroja Bračiča v Bistrici pri Trziču. Začela se bo v petek, 26. maja, ob 20. uri. Igrali bosta moštvi Loke in Škofje Loke. V soboto, 27. maja, ob 20. uri bo zaključek maratona. - J. Kikel

Zaključni piknik trziških smučarjev - Že nekaj let je navada, da se člani Smučarskega kluba Tržič, sodelavci in tekmovalci zberejo na zaključni družabni prireditvi ob koncu sezone. Letošnje srečanje bo v nedeljo, 28. maja, od 10. ure dalje v avtokampu v Podlublju. - J. Kikel

Šahovski turnir na Dobrči - Športno društvo Brezje pripravlja hitropotezni šahovski turnir za Pokal Dobrče. Turnir bo v soboto, 27. maja, ob desetih dopoldne v planinski koči na Dobrči. - J. Kikel

TV SPORED

PETEK 26. maja

10.00 Video strani
10.10 TV mozaik
11.00 E. Drzeszkowa: Ob Njemnu, poljska nadaljevanka
11.55 Video strani
12.30 Video strani
13.30 TV dnevnik 1
16.45 Tednik, ponovitev
17.35 Balet Giselle
18.05 Propagandna oddaja, Video strani, Spored za otroke in mlade
18.30 Nevarni zaliv, angleško-avstrijska nadaljevanka
19.00 Risanka
19.10 TV okno
19.14 Naše akcije
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 V hribih se dela dan... Uršija gora in Robanov kot, dokumentarna serija
20.35 Propagandna oddaja
20.40 Druga godba
20.45 Ansambel Susu Bilibi
21.00 Detektiva iz Miamijske, ameriška nanizanka
22.05 TV dnevnik 3
22.15 Oddaljenost, kubanski film
23.35 Video strani
II. program TV Ljubljana
17.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.00 Beograjski TV program
19.00 Videomeh, ponovitev
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Žarišče
20.35 Virtuoz: Nathan Milstein v Stockholmu, ponovitev 3. oddaja
21.30 Skupščinska kronika
21.50 En avtor, en film, oddaja TV Novi Sad
22.10 Satelitski programi - poskusni prenosi
TV Zagreb I. program
8.20 TV koledar
8.30 Oddaja za otroke
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila
12.40 Prezri ste - pogledite
15.15 Nočni program, ponovitev
17.15 TV dnevnik 1
17.35 Oddaja za otroke
18.05 Številke in črke: Kviz
18.25 Narodna glasba
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Detektiva iz Miamijske,

ameriška nanizanka
20.55 Rock Teatron
21.30 TV dnevnik 3
21.50 Na samem z vsemi, oddaja o kulturi
22.50 Nočni program
0.50 Poročila

SOBOTA 27. maja:

8.00 Video strani
8.10 Otroška matineja
8.25 M. Čanak: Čirule-čarule
8.30 B. Jurca: Miško Poleno
10.30 Majske igre, 4. del oddaja TV Sarajevo
11.00 Izbor tedenske programske tvornosti
13.00 Video strani
15.35 Video strani
15.45 »Tigra« Rockovska nagrada 88 v ZRN, ponovitev 4. oddaja
16.25 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 B. Jurca: Babičina resnična pravilica, ponovitev oddaje za otroke
17.00 Vražja brata, ameriški film
18.25 Video strani
18.39 Naš edini svet: Ljudje iz Pušave, angleška dokumentarna serija
19.05 Risanka
19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Zrebanje 3 x 3
20.30 J. Susann: Dolina lutk, ameriška nadaljevanka
21.15 Propagandna oddaja
21.20 Križ krač
22.50 TV dnevnik 3
23.00 Happy ending, ameriški film
0.50 Video strani
II. program TV Ljubljana
16.30 Jugoslavija, dober dan, oddaja TV Zagreb
17.00 Glasbeno popoldne
18.55 Bruselj: prijateljska nogometna tekma - Belgija: Jugoslavija, prenos
20.45 Brioni: Slovenski zaključek X festivala TV športnih programov, prenos
22.05 Poročila
22.10 Oddaja o kulturi
22.40 Športna sobota
23.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
I. program TV Zagreb
8.50 TV koledar
9.00 Izobraževalni program
9.15 Iz življenja malih živali

9.30 V iskanju glasbe
10.30 Prezri ste - pogledite
14.25 Zdravoteka
14.30 Videopis
15.00 Sedem TV dni
15.45 TV dnevnik 1
16.00 Narodna glasba
16.30 Novi Sad: Majske otroške igre, prenos otvoritve
18.30 Dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.15 Vreme
19.30 TV dnevnik 2
20.15 Tom Jones, ameriški film
22.00 TV dnevnik
23.15 Nočni program
1.15 Poročila

NEDELJA 28. maja:

8.50 Video strani; Otroška matineja
9.25 Živ žav
10.15 J. Susann: Dolina lutk, ponovitev
11.00 Mladinski pevski festival Celje '89
12.00 Kmetijska oddaja TV Zagreb
13.00 Alpski večer '89
13.30 Video strani
14.15 Kdo DoBi prijatelje, ameriški film
15.45 Prislunhno tišini, ponovitev
16.25 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Ognjena krogla, ameriški film
18.35 Dolenjski splet, otroška folklor
18.45 Risanka
18.55 EP, video strani
19.00 TV mernik
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.15 Propagandna oddaja
20.20 I. Brešan: Ptice pod nebom, nanizanka TV Zagreb
21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo
23.05 Video strani
II. program TV Ljubljana
10.00 Danes za jutri, oddaja TV Zagreb
13.00 Športno popoldne
16.30 Dortmund: Super pokal v košarki, finale, prenos
18.00 Motodirke
18.30 Nadaljevanje športnega popoldneva
19.00 Da ne bi bolelo
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.45 Rally Saturnus, reportaža
21.15 Mexico: Formula 1, vključitev v prenos
TV Zagreb I. program
9.20 Poročila
9.30 Otroška matineja

11.00 Kmetijska oddaja
12.00 Govorimo o zdravju, izobraževalna oddaja
12.30 Izobraževalni program
13.00 J. Dietl: Veliko sedlo, češkoslovaška nadaljevanka
14.10 Nedeljsko popoldne
16.30 Morje, ljudje, obale, reportaža
17.05 Pismo za tri žene, ameriški film
18.45 He-man in gospodarji vesolja, risanka
19.10 TV sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Tovarišica ministrica, TV nadaljevanka
21.00 Matilda Mering, nemški film
22.20 TV dnevnik
22.40 Nočni program
0.40 Poročila

PONEDELJEK 29. maja:

10.00 Video strani
10.10 Utrip
10.25 Zrcalo tedna
10.40 TV mernik
10.55 Da ne bi bolelo
11.15 Oči kritike
11.45 Pred izrekom kazni, ameriški film
13.15 Video strani
15.35 Video strani
15.45 Spored za otroke in mlade
16.25 Propagandna oddaja, video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Utrip
17.00 Zrcalo tedna
17.35 Oči kritike
18.05 Video strani
18.10 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 H. Robbins: Trgovci s sanjami, ameriška nadaljevanka
21.00 Mednarodna obzorja
21.40 Otroci iz epruvete
21.50 TV dnevnik 3
22.00 Pesem je... Tomaž Pengov
22.35 Video strani
II. program TV Ljubljana
16.30 Satelitski programi - poskusni prenosi
17.45 Po brezkončnosti sveta: Afrika, izobraževalna oddaja TV Zagreb
18.15 Svet športa
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Žarišče
20.35 Po sledih napredka
21.05 Videogodba
21.50 Veter in sonce kot vira energije, izobraževalna oddaja
22.20 Satelitski programi

TV Zagreb I. program
8.20 TV koledar
8.30 Pravljica o carju Saltanu, serija za otroke TV Ljubljana
8.45 Miti in legende, serija za otroke
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila
12.40 Prezri ste - pogledite
15.15 Nočni program, ponovitev
17.15 TV dnevnik 1
17.35 Do Baške, potopis
18.00 Številke in črke, kviz
18.05 Dokumentarna oddaja
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Takšno si me zapomnite, sovjetski TV film
21.00 Včeraj, danes, jutri... Srdjan Barić, resna glasba
21.50 TV dnevnik 3
22.10 Nočni program
0.10 Poročila

TOREK 30. maja:

10.00 Video strani
10.10 TV mozaik
10.10 Šolska TV
10.35 Žuželke, prijatelji in sovražniki gozdov
10.30 Angleščina, 12. lekcija
11.30 Video strani
19.30 TV dnevnik 1
16.45 TV Mozaik, šolska TV, ponovitev
17.50 Video strani, Spored za otroke in mlade
18.00 Ex libris: Kabaret
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 H. Robbins: Trgovci s sanjami, ameriška nadaljevanka
21.00 Mednarodna obzorja
21.40 Otroci iz epruvete
21.50 TV dnevnik 3
22.00 Pesem je... Tomaž Pengov
22.35 Video strani
II. program TV Ljubljana
17.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.00 Beograjski TV program
19.00 Naša pesem
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 Zrebanje lota
20.05 Žarišče
20.35 Umetniški večer
21.30 Satelitski programi - poskusni prenosi
TV Zagreb I. program
8.20 TV koledar
8.30 Oddaja za otroke
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli

12.30 Poročila
12.40 Prezri ste - pogledite
16.45 Pogovori s psihiatrom, izobraževalna oddaja
17.15 TV dnevnik 1
17.35 Veliki in mali, oddaja za otroke
18.05 Številke in črke, kviz
18.25 Arehološko nahajališče Gradina v Rakovcu, izobraževalna oddaja
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Zrebanje lota
20.05 Kate Morris, podpredsednica, kanadski TV film
21.50 TV dnevnik 3
23.20 Kontaktni magazin
23.250 Poročila
23.30 Satelitski program

SREDA 31. maja:

10.00 Video strani
10.10 TV mozaik
11.30 Video strani
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 TV mozaik
17.55 Video strani
18.00 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Orzeszkowa: Ob Njemnu, poljska nadaljevanka
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Tednik
21.55 TV dnevnik 3
22.05 Retrospektiva jugoslovskega filma Ciklus filmov Krste Papiča: Rešitelj
23.25 Video strani
II. program TV Ljubljana
17.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.30 Regionalni program TV Ljubljana - studio Maribor
19.00 Sirija: Zgodovina in umetnost, izobraževalna oddaja
19.30 TV dnevnik
20.05 Žarišče, aktualna oddaja
20.35 G. Strniša: Ljudožerci, posnetek predstave PDG Nova Gorica
22.35 Festival športne rekreacije
23.30 Izredni športni pregled
0.00 Kronika Sterijinega pozoria
TV Zagreb I. program
8.25 TV koledar
8.35 Madi, belgijska TV drama
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila
12.40 Prezri ste - pogledite
15.45 Hoover proti Kennedyjem, ameriška nadaljevanka

16.45 Nekoč in danes, izobraževalna oddaja
17.35 Madi, belgijska TV drama za otroke
18.05 Številke in črke, kviz
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Gijblive slike: Cannes '89
22.30 TV dnevnik 3
22.55 Nočni program
0.55 Poročila

ČETRTEK 1. junija:

10.00 Video strani
10.10 TV mozaik: Šolska TV
11.20 Po sledih napredka
11.50 Video strani
16.20 Video strani, propagandna oddaja
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Šolska TV
16.45 Restavracija in konzervatorstvo
17.25 Arhitektura slovenskih pokrajin
18.00 Propagandna oddaja, video strani
18.15 Slovenski ljudski plesi
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Orzeszkowa: Ob Njemnu, poljska nadaljevanka
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Tednik
21.55 TV dnevnik 3
22.05 Retrospektiva jugoslovskega filma Ciklus filmov Krste Papiča: Rešitelj
23.25 Video strani
II. program TV Ljubljana
17.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.00 Beograjski TV program
18.55 Čas, ki živi
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Žarišče, aktualna oddaja
20.35 Mali koncert
20.45 Mostovi
21.15 Oči kritike
21.45 Satelitski programi - poskusni prenosi
TV Zagreb I. program
15.10 Nočni program, ponovitev
17.10 TV dnevnik 1
17.30 Serija za otroke
18.00 Številke in črke, kviz
18.20 Zapeljivec, angleška nadaljevanka
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Politični magazin
21.05 Budva, zabavna oddaja
22.15 TV dnevnik 3
22.25 Nočni program

RADIO

PETEK, 26. maja:
Prvi program
4.30-8.00 Jutrarnji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 11.05 Za starejšo občano - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Gremo v kino - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.30 Slovenecem po svetu - 23.05 Literarni nokturno 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 27. maja:
Prvi program
4.30-8.00 Jutrarnji program, glasba - 5.00 Poročila in Dnevni koledar - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Prizma optimizma - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.00 Poročila - 14.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo

zdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in pri- ljubljeno - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Koncert iz naših krajev - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Večeri slovenskih skladateljev zabavne glasbe - naši postvarjalci - 23.05 Literarni nokturno 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 28. maja:
Prvi program
5.00-8.00 Jutrarnji program, glasba - 8.00 Poročila - 8.05 Radijska igra za otroke 9.05 Se pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 10.35 Nedeljska reportaža - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.00 Poročila - 17.30 Humoreska tega tedna 18.05 Prijubljene opere melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 29. maja:
Prvi program
4.30-8.00 Jutrarnji program, glasba - 6.00 Poročila - 7.00 Druge jutranja kronika - 8.05 Glasbena lepiljenka - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... Händla, Poulenca in Sibeliusa 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.10 Minute z instrumentalnimi ansambli 12.30 Kmetijski nasveti - 14.02 Za mlade radovednežev - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Poročila - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 18.25 Zvočni signali - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nokturno - Mare Cestnik: Kaj pomenijo palme? 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 30. maja:
Prvi program
4.30-8.00 Jutrarnji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in godelmo - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in be-

sedi - 20.35 Odsokočna deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - John Collier: Razlaga sanj 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 31. maja:
Prvi program
4.30-8.00 Jutrarnji program, glasba - 8.05 Za knjižne molje - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Oddaja o SLO - 12.10 Pojemo in godelmo - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Poročila - 18.05 Minute za jazz - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 20.35 Z našimi interpreti - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nokturno - Vesna Biga: Dve ženski 23.15-4.30 Nočni program - glasba

ČETRTEK, 1. junija:
Prvi program
4.30-8.00 Jutrarnji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Jezikovna oddaja - 14.25 iz glasbene tradicije jugoslovske narodov in narodnosti - 15.15 Radio danes, radio jutri -

15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana 18.30 Zborovska glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - Jovan Jovanović Zmaj 22.20 iz naših sporedov - 23.05 Literarni nokturno - D. H. Lawrence: Pesmi 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 31. maj:
16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 17.00 Aktualno - 18.00 Čestitke poslušalcev in obvestila in EP - 19.55 Zaključek programa

NEDELJA, 28. maj:
11.00 Mi pa nismo se uklonili: Jubilej ZKJ v Bohinju - 11.30 Obvestila - 12.00 Nedeljsko popoldne - vmes čestitke poslušalcev, Minuta za varčevanje z energijo in EP

PONEDELJEK, 29. maja:
16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 17.00 Aktualno - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP -

radio triglav jesenice

PETEK, 26. maja:
16.00 Pričetek programa - 16.05 Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna - 16.30 Domače novice - 17.00 Kamen spotike: Kakšne so možnosti za razvoj Bohinja - 17.45 Obvestila - 18.00 Čestitke poslušalcev in obvestila in EP - 19.55 Zaključek programa

SOBOTA, 27. maj:
16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.47 Moja je lepša kot tvoja z lestvico narodnozabavne glasbe - 17.45 Obvestila - 18.00 Čestitke poslušalcev in obvestila in EP - 19.55 Zaključek programa

NEDELJA, 28. maj:
11.00 Mi pa nismo se uklonili: Jubilej ZKJ v Bohinju - 11.30 Obvestila - 12.00 Nedeljsko popoldne - vmes čestitke poslušalcev, Minuta za varčevanje z energijo in EP

PONEDELJEK, 29. maja:
16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 17.00 Aktualno - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP -

KINO

KRANJ CENTER
26. maja: amer. barv. akcij. film GROM NA KOLESIH ob 16. uri, amer. barv. film RAIN MAN ob 18. in 20.15. uri 27. maja: amer. barv. akcij. film GROM NA KOLESIH ob 16. in 18. uri, amer. barv. trda erotika POPER IZ MIAMIJA, mladini do 18. leta starosti ne dovolimo ogleda filma 28. maja: amer. akcij. barv. film GROM NA KOLESIH ob 15.17. in 19. uri, amer. barv. trda erotika POPER IZ MIAMIJA II ob 21. uri, mladini do 18. leta starosti ne dovolimo ogleda filma 29. maja: amer. akcij. barv. film GROM NA KOLESIH ob 16. in 18. uri, amer. barv. trda erotika POPER IZ MIAMIJA II ob 20. uri, mladini do 18. leta starosti ne dovolimo ogleda filma 30. maja: amer. akcij. barv. film SFX MAŠČEVALEC ob 16. in 18. uri, amer. barv. trda erotika POPER IZ MIAMIJA II ob 20. uri, mladini do 18. leta starosti ne dovolimo ogleda filma 31. maja: amer. akcij. barv. film SFX MAŠČEVALEC ob 16. in 18. uri, amer. barv. trda erotika POPER IZ MIAMIJA II ob 20. uri, mladini do 18. leta starosti ne dovolimo ogleda filma

ogleda filma 1. junija: amer. akcij. film SFX MAŠČEVALEC ob 16. in 18. uri, filmski četrtak: premiera angleš. thriller filma BURNI PONEDELJEK ob 20. uri

STORŽIČ
26. maja: amer. barv. thriller film UJETNICE BETONSKE DŽUNGLE ob 16. uri, amer. barv. film VROČA SRCA ob 18. in 20. uri 27. maja: amer. barv. film VROČA SRCA ob 16. in 20. uri, amer. barv. politični thriller KOBILICA ob 16. uri, 28. maja: amer. barv. akcij. film SMRTONOSNI PLES ob 16. uri, amer. barv. film VROČA SRCA ob 18. uri, premiera šved. barv. erotičnega filma LJUBEZENSKE SANJE ob 20. uri, film ni primeren za otroke 29. maja: NI KINOPREDSTAVI 30. maja: amer. akcij. barv. glasbeni film OGNJEVITE ULICE ob 16. in 20. uri 31. maja: amer. barv. komedija ZADNJA AMERIŠKA DEVIČA ob 16. in 20. uri 1. junija: amer. barv. akcij. film SMRTONOSNA MISIJA ob 16. in 18. uri, amer. barv. trda erotika POPER IZ MIAMIJA ob 20. uri, mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma

ZELEZAR
26. maja: amer. barv. karate film 9 SMRTI NINJE ob 18. uri, amer. barv. akcijski film SFX MAŠČEVALEC ob 20. uri 27. maja: premiera amer. barv. film RAIN

MAN ob 16.30, 18.45, in 21. uri 28. maja: amer. barv. film RAIN MAN ob 16.30, 18.45, in 21. uri 29. maja: amer. barv. film RAIN MAN ob 17.45, in 20. uri 31. maja: amer. barv. film RAIN MAN ob 17.45, in 20. uri 1. junija: amer. barv. film RAIN MAN ob 17.45, in 20. uri

DOM KAMNIK
26. maja: NI KINOPREDSTAVI 27. maja: amer. barv. akcij. film RAMBO III ob 17. in 19. uri, premiera angl. akcij. thriller filma BURNI PONEDELJEK ob 21. uri 29. maja: amer. akcij. barv. film SMRTONOSNI PLEN ob 18. uri, premiera amer. barv. krim. komedije POLICIJSKA ZASEDA ob 20. uri 30. maja: amer. barv. krim. komedija POLICIJSKA ZASEDA ob 18. in 20. uri 31. maja: NI KINOPREDSTAVI 1. junija: amer. barv. film VROČA SRCA ob 18. in 20. uri

TRŽIČ
26. maja: amer. barv. akcij. film RAMBO III ob 18. in 20. uri 27. maja: amer. akcij. barv. film SFX MAŠČEVALEC ob 17. in 19. uri, amer. barvna trda erotika DEKLETA IZ TAKSIJA ob 21. uri, mladini do 18. leta starosti ne dovolimo ogleda filma 28. maja: hongkon. akcij. film VELIKA ZMEDA V HONGKONGU ob 17. in 20. uri

KOMENDA
26. maja: amer. mlad. komedija VOZNIŠKO DOVOLJENJE ob 20. uri

ČEŠNJICA
26. maja: amer. barv. akcij. film SMRTONOSNI PLEN ob 20. uri

LAZE
26. maja: amer. akcij. krim. film NAJETI POLICAJ ob 19. uri,

uri, mladini do 18. leta starosti ne dovolimo ogleda filma 29. maja: premiera amer. barv. filma VROČA SRCA ob 18. in 20. uri 30. maja: šved. barv. erotični film LJUBEZENSKE SANJE ob 18. in 20. uri, film ni primeren za otroke 31. maja: NI KINOPREDSTAVI 1. junija: amer. barv. karate film 9 SMRTI NINJE ob 18. uri, amer. akcij. barv. glas. film OGNJEVITE ULICE ob 20. uri

DUPLICA
27. maja: amer. barv. krim. film NAJETI POLICAJ ob 20. uri 28. maja: amer. barv. mlad. komedija VOZNIŠKO DOVOLJENJE ob 18. in 20. uri 31. maja: hongkon. akcij. film VELIKA ZMEDA V HONGKONGU ob 20. uri 1. junija: amer. barv. krim. film USPEŠNICA (BESTSELLER) ob 20. uri

KRANJSKA GORA
26. maja: hong. barv. akcij. film VELIKA ZMEDA V HONGKONGU ob 17. in 20. uri

KOMENDA
26. maja: amer. mlad. komedija VOZNIŠKO DOVOLJENJE ob 20. uri

ČEŠNJICA
26. maja: amer. barv. akcij. film SMRTONOSNI PLEN ob 20. uri

LAZE
26. maja: amer. akcij. krim. film NAJETI POLICAJ ob 19. uri,

amer. trda erotika POPER IZ MIAMIJA II, mladini do 18. leta starosti ne dovolimo ogleda filma

MEDVODE
27. maja: amer. barv. akcij. komedija POLICIJSKA ZASEDA ob 20. uri 28. maja: amer. akcij. barv. film SMRTONOSNA MISIJA ob 17. uri

DOVJE
28. maja: amer. akcij. barv. film CIVILNA PATRULJA ob 19. uri

KINO RADOVLJICA
26. maja: amer. barv. akcij. film KRVAVI VISKI ob 20. uri 27. maja: amer. barv. film NEUMNI BOLNIČARJI ob 18. uri 28. maja: hongkon. barv. film GUSARSKA PATRULJA ob 18. uri, amer. barv. akcij. film KRVAVI VISKI ob 20. uri 29. maja: amer. barv. film NEUMNI BOLNIČARJI ob 20. uri 30. maja: amer. barv. akcij. film KRVAVI VISKI ob 20. uri 31. maja: amer. barv. film NEUMNI BOLNIČARJI ob 20. uri 1. junija: amer. barvni erotični film ZDRAV SEKS V ZDRAVEM TELESU ob 20. uri

hongkon. barvni pust. film LEGENDA O ZLATEM BISERU ob 18. uri, avstral. barv. film VROČE NOČI NA VLAKU ob 20. uri 29. maja: hongkon. barv. film GUSARSKA PATRULJA ob 20. uri 30. maja: hongkon. barv. film GUSARSKA PATRULJA ob 20. uri 31. maja: amer. akcij. barv. film KRVAVI VISKI ob 20. uri 1. junija: amer. barv. film NEUMNI BOLNIČARJI ob 20. uri

KINO BOHINJ - BOHINJSKA BISTRICA
27. maja: hongkon. barv. pust. film LEGENDA O ZLATEM BISERU ob 20. uri 28. maja: amer. barv. film NEVARNA MAMA ob 18. in 20. uri 1. junija: hongkon. barvni film GUSARSKA PATRULJA ob 20. uri

KINO SORA ŠKOFJA LOKA
25. maja: amer. mlad. film DEKLE IZ KITAJSKE ČETRTE ob 20. uri 26. maja: amer. barv. film DEKLE IZ KITAJSKE ČETRTE ob 18. in 20. uri 27. maja: amer. znanst. fant. film ELIMINATOR ob 18. uri 27. maja: amer. barv. porno. film VOYAGER ob 20. uri 28. maja: amer. barv. mlad. film ANGELI IZ POBOLJŠEVALNICE ob 20. uri 31. maja: amer. barv. mlad. film ANGELI IZ POBOLJŠEVALNICE ob 20. uri 1. junija: amer. barv. film MANIJAK ob 18. in 20. uri 2. junija: amer. barv. film MANIJAK ob 20. uri

horror film MANIJAK ob 18. in 20. uri 3. junija: amer. akc. film TERMINATOR ob 18. uri, amer. porno. film SVILA, SATEN IN SEKS ob 20. uri 4. junija: amer. barv. film TERMINATOR ob 18. uri, amer. porno. film SVILA

CESTNO PODJETJE KRANJ p. o.
KRANJ, Jezerska c. 20

Cestno podjetje Kranj obvešča, da bo cesta KRANJ - BESNICA na odseku v RAKOVICI zaprta za ves promet od 31. 5. 1989 do 15. 6. 1989 zaradi izvajanja gradbenih del pri obnovi vozišča.

Avtobusni promet bo urejen s prestopanjem. Obvoz za osebni in tovorni promet pa je določen na relaciji KRANJ - KROPA - BESNICA in obratno.

Udeležence v prometu opozarjamo, da se ravnajo po cestno-prometni signalizaciji in z razumevanjem upoštevajo, da navedenih del CESTNO PODJETJE KRANJ iz tehničnih in varnostnih razlogov ne more izvajati med prometom.

DO GORENJSKA BOLNIŠNICA
TOZD PSIHIATRIČNA BOLNICA
BEGUNJE NA GORENJSKEM

Delavski svet Psihiatrične bolnice Begunje objavlja

NATEČAJ ZA ODDAJO V NAJEM POSLOVNE ZGRADBE

Poslovna zgradba je velikosti 14 m x 6 m z neto površino prostorov 67,90 m² in 26 m² vrta. Nahaja se ob cesti Begunje - Radovljica v vrtu bolnice. Zgradba je potrebna adaptacije. Najem je mogoč za opravljanje mirne dejavnosti. Interesente vabimo, da se zgledajo v bolnici do 15. 6. 1989.

TELESNA OCENA ČISTOPASEMSKIH PSOV

V soboto, 27. maja 1989, bo na prostorih PPC Gorenjski sejem v Kranju zopet telesna ocena čistopasemskih lovskih in športnih psov. Tako kot vsako leto konec meseca maja, se bodo tu zbrali številni lastniki mladih rodovniških psov, ki bodo svoje ljubljence pripeljali na telesno ocenjevanje, kjer bodo sodniki po pasemskih skupinah ocenjevali njihovo kvaliteto.

To že tradicionalno kinološko prireditev obišče vsako leto veliko število gledalcev, predvsem mladine, ki se zanimajo za kinologijo in kjer imajo priložnost videti skoraj vse pasme lovskih in nelovskih psov.

Prireditelj LKD Gorenjske, in LD Bled, sta tudi tokrat poskrbeli za prost vstop. Začetek prireditve je ob 8. uri zjutraj ob nastopu Gorenjskih lovskih registrov. Zato na ogled vabimo vse ljubitelje lovske in športne kinologije!

TURISTIČNA AGENCIJA

PONOVNO NUDI UGODNO LETOVANJE:

FIESA - VRSAR - ROVINJ - CRIKVENICA
- RAB - VODICE - KAŠTELI - MAKARSKA
- VIGANJ

**IZREDNA
PONUDBA
APARTMAJEV**

NOVALJA - PAG -
MURTER - UGLJAN -
JELSA - ZADAR - VODICE -
TROGIR - SUKOŠAN

KRIŽARJENJA IZ REKE IN ZADRA

ZA POSAMEZNIKE IN SKUPINE

POHITITE - PRIČAKUJEMO VAS!

MAISTROV TRG 2
KRANJ 64000
TEL. 064-21-790

VAŠA LEPOTA

IN ZDRAVJE STA ŠE PRED
POČITNICAMI POTREBNI
POSVETA S SPECIALISTOM
DERMATOVENEROLOGOM,
PRIPRAVE KOŽE NA
SONČENJE,
ODSTRANITVE BRADAVIC,
KOMEDONOUTER, ODPRAVE
RAZŠIRJENIH KAPILAR NA
OBRAZU,
MLADOSTNIH AKEN IN
PREKOMERNE
PORAŠČENOSTI,
AKUPUNKTURE,
AKUPRESURE,
USPEŠNE METODE PRI
ODPRAVI CELULITA,
PODVODNE MASAŽE, SAVNE
IN SOLARIJA

OBIŠČITE ALP PENZION
BLED,
CANKARJEVA 20
TEL. 064-78-370

**SREDNJA TEKSTILNA, OBUTVENA IN GUMARSKA ŠOLA
KRANJ**
Kranj, Cesta Staneta Žagarja 33

Odbor za delovna razmerja in varstvo pri delu Srednje tekstilne, obutvene in gumarske šole Kranj razpisuje za šolsko leto 1989/90 naslednja dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom:

— POUČEVANJE SLOVENSKEGA JEZIKA 1 učitelj
— POUČEVANJE KEMIJE 1 učitelj
— POUČEVANJE PRAKTIČNEGA POUKA V KONFEKCIJSKEM PROGRAMU 5 učiteljev

Nastop dela 1. 9. 1989

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih je predpisal strokovni svet SRS za vzgojo in izobraževanje oziroma so določeni z vzgojno izobraževalnimi programi.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh na naslov: Srednja tekstilna, obutvena in gumarska šola Kranj, Cesta Staneta Žagarja 33.

Trgovska in gostinska DO Živila Kranj, TOZD Maloprodaja Kranj, Naklo, Cesta na Okroglo 3

objavlja oglas o prodaji:

1. Poslovno stanovanjska hiša v Čirčah, Smledniška 17, parc. št. 105/2 in 105/3 k. o. Čirče v skupni izmeri 622 m². Začetna cena je 1.029.272.000 dinarjev.

2. Poslovna stavba v Bitnjah štev. 1, parc. št. 1522/1 in 1523/2 k. o. Bitnje v skupni izmeri 2216 m². Začetna cena je 1.597.000.000 dinarjev.

3. Poslovna stavba v Kranju, Gorenjesavska 17, parc. št. 1187 k. o. Kranj v izmeri 1109 m². Začetna cena je 918.922.000 dinarjev.

I.

Objavljamo prodajo z zbiranjem pisnih ponudb. Pisne ponudbe lahko pošljejo pravne in fizične osebe.

Udeleženci objave morajo plačati 10 % varščino od začetne cene. Varščino vplačate na žiro račun štev.: 51500-601-12918 Živila Kranj, TOZD Maloprodaja z oznako objekta.

* Udeležencem, katerih ponudbe ne bodo izbrane, bomo varščino vrnili brez obresti v 8 dneh po izbiri najugodnejšega ponudnika.

II.

Pisne ponudbe z dokazilom o plačani varščini oddajte na naslov: DO Živila Kranj, TOZD Maloprodaja Kranj, Naklo, Cesta na Okroglo 3 v zapечатeni ovojnici z oznako »ne odpiraj in, da je v ovojnici ponudba na oglas o prodaji, najkasneje v 15 dneh po objavi oglasa.

V pisni ponudbi navedite ponudbo v razmerju na začetno ceno.

III.

Pravočasne ponudbe bomo obravnavali po preteku roka objave. Izbrana ponujena cena bo od 1. 6. 1989 revalorizirana v skladu z gradbenim indeksom, ki ga objavlja Splošno združenje gradbeništvu in IGM.

Izbrani ponudnik mora skleniti kupno pogodbo v 15 dneh po sklepu o prodaji najugodnejšemu ponudniku.

IV.

Za nakup velja načelo »videno - kupljeno«, zato kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Davke, dajatve in druge obveznosti poravnava kupec in niso všteti v začetno ceno.

V.

Vsa dodatna pojasnila lahko dobite po telefonu 064/47-122, int. 267 in 240 med 7. in 14. uro.

Ogledi posameznih objektov so možni v petek, 2. 6. 1989, med 8. in 10. uro.

*Ugodna
ponudba*

IZDELKOV

GORENJE - TITOVO VELENJE
LTH - ŠKOFJA LOKA

- PRALNI STROJI
- ŠTEDILNIKI
- HLADILNIKI
- ZAMRZOVALNE SKRINJE
IN OMARE

MOŽNOST PLAČILA
V 5 OBROKIH
BREZ OBRESTI
ALI

15 % POPUSTA
OB GOTOVINSKEM PLAČILU

MERKUR KRANJ

pravi ljudje na pravem mestu

agrotehnika-gruda
PE GORENJSKA, Kranj, Dražgoška 2

vam nudi na prodajnih mestih:

Kranj, Dražgoška 2, tel. 26-681

Škofja Loka, Novi svet 21, tel. 622-166

Skladišče mehanizacije Naklo, tel. 47-171

**na obročno odplačevanje brez obresti: polog 40 %
in na tri obroke:**

● Agregate MIO, cirkularje MIO, hobi stroje MIO, male škropilnice MIO, mline MIO in LIFAM, vrtno kosilnice MIO, samokolnice LIV, vse proizvode PANONIJA (brzoparilnike, kotle za žganjekuho itd.), motorne žage TOMAJ, akumulatorje, gume SAVA TIGAR, RUMA, TRAYAL, OBILIČEVO.

40 % polog in na dva obroka:

● Mešalce betona LIFAM in LIV, motokultivator MONDIAL - bencin, LABINPROGRES, motokultivatorje MIO in GORENJE, traktorske škropilnice MIO, zračni obračalnik PANONIJA.

● Ugodna prodaja traktorjev ZETOR in TORPEDO, kosilnic BCS ter kombajnov za krompir HASSIA in vse ostale kmetijske mehanizacije.

IZKORISTITE PONUĐENE UGODNOSTI!

JELOVICA

ŠKOFJA LOKA

Odbor za kadre, izobraževanje in družbeni standard ponovno objavlja prosta dela in naloge

VODENJE RAČUNOVODSKE SLUŽBE

- Pogoji:
- VII. stopnja strokovne izobrazbe za poklic dipl. ekonomist in nad 48 mesecev delovnih izkušenj na finančno računovodskem področju ali VI. stopnja strokovne izobrazbe za poklic ekonomist in 60 mesecev delovnih izkušenj na finančno računovodskem področju
 - iniciativa in samostojnost
 - sposobnost presojanja odločitev
 - organizacijska in poslovna sposobnost

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni od objave na naslov: Jelovica, lesna industrija, Škofja Loka, Kidričeva 58, za kadrovske službe. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku objave.

GIP GRADIS
Ljubljana, TOZD Lesno industrijski obrat

Na podlagi sklepa delavskega sveta GIP GRADIS Ljubljana, TOZD Lesno industrijski obrat Škofja Loka, razpisujemo

JAVNO LICITACIJO

za prodajo montažnih elementov in določenih finalizacijskih materialov za začasni montažni pisarniški objekt velikosti okoli 900 m².

Sestavni deli montažnega objekta so:

- zunanji stenski elementi
- notranji stenski elementi
- stropni elementi
- strešni žebjani nosilci
- pripadajoča okna
- pripadajoča vrata
- strešna kritina - Alu pločevina
- elektroinstalacijski material
- vodovodno instalacijski material
- instalacijski material za centralno kurjavo
- mavčne plošče za oblaganje sten in stropov

Licitacija bo za celoten objekt z zgoraj navedenimi deli in materiali.

Licitacija bo v torek, 30. 5. 1989, ob 8. uri v prostorih Gradis TOZD LIO Škofja Loka, Kidričeva 56.

Blago si interesenti lahko ogledajo uro pred pričetkom licitacije. Predhodne informacije lahko dobite na tel. št. 064/632-181.

Davek plačajo kupci od izklicne cene.

Kandidati morajo pred licitacijo položiti na blagajni TOZDa kavcijo - obračunski ček v vrednosti 50.000.000,-.

Izvršni svet skupščine občine Kranj na podlagi 38. člena pravilnika o dodeljevanju kadrovskih stanovanijskih posojil in kadrovskih stanovanj v občini Kranj (prečiščeno besedilo z dne 3. 4. 1989) ter sklepa 149. seje izvršnega sveta SO Kranj z dne 17. 5. 1989

RAZPISUJE

natečaj za zbiranje vlog za dodelitev kadrovskega stanovanja

Razpoložljivo je dvosobno kadrovskega stanovanje v izmeri 54,6 m² na Dražgoški 6 v Kranju.

Pravico do uporabe kadrovskega stanovanja imajo voljeni in imenovani funkcionarji v državnih organih in družbeno političnih organizacijah, ki stalno prebivajo v občini Kranj ali se nameravajo zaposliti in prebivati v občini Kranj.

Pod pogoji iz prejšnjega odstavka imajo pravico do uporabe kadrovskega stanovanja tudi drugi strokovni in javni delavci, ki so po oceni izvršnega sveta v soglasju s koordinacijskim odborom za kadrovska vprašanja pri OK SZDL potrebni ali zaslužni za družbenoekonomski in družbenopolitični razvoj občine Kranj in širših družbenopolitičnih skupnosti.

Prosilci vložijo zahtevek v pisni obliki ne glede na morebitna predhodna zaprosila v 15 dneh po objavi tega razpisa pri Sekretariatu IS in SO Kranj.

Prosilci vložijo zahtevek neposredno ali priporočeno po pošti. Za strokovnjake in javne delavce po tretjem odstavku tega razpisa vložijo obrazložen zahtevek zainteresirani državni organ, druga organizacija ali skupnost po sklepu njenega pristojnega organa.

Zahtevek mora vsebovati:

- osebne podatke prosilca (ime in priimek, starost, poklic in dela, ki jih opravlja, velikost družine)
- podatke o sedanjih stanovanijskih razmerah
- podatke o socialnem in zdravstvenem stanju prosilca in članov njegovega gospodinjstva
- podatke o sodelovanju v NOB
- podatke o delovni dobi
- podatke o povprečnem osebnem dohodku na člana družine v preteklem letu.

Zahtevku je treba priložiti vso dokumentacijo, s katero se dokazuje in potrjuje resničnost zahtevka.

Zahtevkom po petem odstavku razpisa je treba priložiti tudi natančno utemeljitev organizacije ali organa, ki vloga zahtevka.

Nepopolni zahtevki in zahtevki, ki ne bodo vloženi v razpisnem roku, pri razpisu ne bodo upoštevani.

O zahtevkih bo odločal izvršni svet SO Kranj, ki bo določil prednostni vrstni red prosilcev za kadrovskega stanovanje, ki ga bo posredoval odboru za solidarnost pri Samoupravni stanovanijski skupnosti občine Kranj.

Prosilci bodo v 30 dneh po izteku razpisnega roka obveščeni o izidu razpisa.

Vzgojno varstvena organizacija
Kranj
objavlja

JAVNO LICITACIJO

naslednjih osnovnih sredstev in drobnega inventarja:

1. Pomivalni stroj	800.000,-
2. Pomivalni stroj	2.000.000,-
3. Sušilni stroj (za perilo)	1.600.000,-
4. Sušilni stroj	160.000,-
5. Centrifuga	140.000,-
6. Šivalni stroj Veritas	40.000,-
7. Likalni stroj - namizni	200.000,-
8. Pralni stroj	140.000,-
9. Peč za peko peciva	2.000.000,-
10. Peč za peko peciva	1.000.000,-
11. Pomivalni stroj PS/70	300.000,-
12. Termos posode 251 kom	4.000,-
13. Termos posode 21 kom	1.000,-
14. Druga odpisana oprema (omare, stoli, mizice in druga pohištvena oprema)	

Licitacija bo, 29. 5. 1989, ob 13.00 v vrteu Ivo Slave Joki, Levstikova 6, Kranj.

Ogled možen istega dne od 11.00 ure dalje. Za sredstva navedena od točke 1. do 11. je do pričetka licitacije potrebno vplačati varščino v višini 10 % izklicne cene. Varščino bomo sprejemali na dan licitacije od 11.00 ure dalje na kraju licitacije. Prometni davek plača kupec.

Nakup bo po sistemu »videno - kupljeno«, kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali. Kupec plača kupnino takoj ali najkasneje tri dni po licitaciji in mora v tem roku tudi odpeljati kupljeno blago.

PENZION "ZRENJANIN" BOROVŠKA CESTA 71 64280 KRANJSKA GORA

VAM NUDI PO UGODNI CENI
DRUŽINSKA KOSILA.

CENA NA OSEBO 25.000 DIN ALI
20.000 OTROCI.
PREDPLAČNIKI ZA DALJ ČASA
IMAJO POPUST 20 %.

SE PRIPOROČAMO!

TEL. ŠT. 064 88-439

Osnovna šola Peter Kavčič
Škofja loka

Komisija za delovna razmerja v osnovni šoli Peter Kavčič Škofja Loka objavlja prosta dela in naloge

ČISTILKE (dve delavki)

za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop dela 1. 8. 1989.

Pogoji:
Končana osnovna šola.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema komisija za delovna razmerja v OŠ Peter Kavčič Škofja Loka v roku 8 dni od objave razpisa. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od preteka razpisnega roka.

GREMO NA POLJANO

Tudi letos sekcija za rekreacijo Športnega društva Kokrica pripravlja tradicionalni pohod na Poljano. Pohod bi v nedeljo, 4. junija, kot ponavadi pa se bo vse skupaj pričelo ob 6. uri na Trsteniku pod Storžičem. Do Velike Poljane je od Trstenika po Lovski ali Dolencevi poti dobri dve uri hoje. Pohodniki bodo med potjo deležni okrepčil v dveh okrepčevalnicah. Zopet bo na pohodu sodeloval tudi Gorenjski glas. Pod tem zapisom objavljamo dva kupona. Prvega izpolnite in prinesite s seboj na Poljano, kjer ga boste oddali na označenem mestu. Izmed oddanih kuponov s praviim odgovorom bomo izžrebali srečneža, ki bo šel na tradicionalni Glasovo izlet junija 1989. Za tolažilni nagradi bomo podelili dve povabilni na Glasovo prejo. Vsem tistim, ki pa se bodo s kuponom št. 2. naročili na Gorenjski glas, ga bomo junija pošiljali šez brezplačno.

Nasvidenje na Veliki Poljani!

Kupon 1

Ime in priimek

Nagradno vprašanje:

Po kateri poti krene večina udeležencev pohoda na Poljano?

Kupon 2

POLJANA - NAROČILO

Ime in priimek

Naslov

Naročam časopis Gorenjski glas, naročnino bom poravnal po prejemu položnice

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

KOMPASOVA PONUDBA ZA POLETJE 89 POČITNICE 89 - DOMOVINA

V bogati ponudbi Kompasovih poletnih počitnic vam danes predstavljamo

- KOMPASOVO MALO MISTO - SUTIVAN/Brač
- cena teden dni v juniju, polni penzion 1.390.000 din, v juliju 1.690.000 din, v višku sezone 1.750.000 din; bogat program; posebno letalo vsak četrtek iz Ljubljane ali lasten prevoz
- KOMPASOVO VELO MISTO - VIS/Vis
- KOMIŽA/Vis
- hotel Biševo, polni penzion v juliju 1.810.000 din, v višku sezone 2.290.000 din; zasebne sobe, polni penzion v višku sezone 1.490.000 din
- VIS/Vis
- hotel ISSA in zasebne sobe
- BOL/Brač
- raj za ljubitelje jadrnanja na deski; zasebni apartmaji, najem za 4 osebe v juniju - 7 dni, 2.200.000 din, juliju 3.000.000 din in v višku sezone 4.400.000 din
- HVAR - OTOK SONCA ugodne cene
- hotel AMFORA v juniju - 7 dni, polni penzion 1.830.000 din
- hotel BODUL v juniju, polpenzion 840.000 din, v juliju 1.630.000 din
- hotel PHAROS v juniju - 7 dni - polpenzion 840.000 din, v juliju 1.580.000 din
- LUMBARDA/Korčula
- paviljoni hotela Lumbarda, polni penzion, 7 dni, julij/avgust 1.350.000 din
- zasebne sobe - polni penzion, 7 dni, julij 770.000 din

POTOVANJA V TUJINO

- BENETKE, 1 dan, 3. in 17. 6.
- PADOVA, 1 dan, 10. in 24. 6.
- PARIZ, 4 dni, 3. 6., 24. 6.
- NICA-BARCELONA, avtobus-letalo, 7 dni, 25. 6.
- PRAGA, 3 dni, 23. 6.
- MOSKVA, 5 dni, 4. 10.
- MOSKVA-LENINGRAD, 8 dni, 25. 9.
- TAJSKA-MALEZIJA-SINGAPUR, 11 dni, 4. 6.
- PEKING, 8 dni, 15. 6., 13. 7.
- VELIKI KITAJSKI ZID, 10 dni, 11. 6., 24. 7.
- LEPOTE JUŽNE KITAJSKE, 15 dni, 4. 8.
- INDIJA IN KATMANDU, 14 dni, 6. 8., 3. 9.
- SKRIVNOSTNI TIBET IN REKA JANGTZE, 17 dni, 30. 7., 27. 8.
- EGIPT, 9 dni, 25. 6., 23. 7.
- TUNIZIJA IN NJENE OAZE, 8 dni, 2. 6.
- ZDA - KRIZARJENJE PO KARIBIH, 14 dni, 7. 6.
- ZDA - NEW YORK - SAN FRANCISCO - LOS ANGELES - LAS VEGAS - SAN DIEGO, 11 dni, 29. 5., 26. 6., 24. 7.

POČITNICE '89 - TUJINA

KOMPASOVE CENE SO NAJNIŽJE!

● GRČIJA ● ŠPANIJA ●

VSAK PONEDELJEK Z ADRIO AIRWAYS
PRIMERJAJTE CENE IN PRIHRANITE DENAR!

POSEBNA PONUDBA IZLETOV ZA SINDIKALNE SKUPINE:

KORNATI, 3 dni; MEDJIMURJE, 2 dni, GRADEC-RADENCI, 2 dni; HRVATSKO ZAGORJE, 1 in 2 dni; MAKEDONIJA-OHRID, 4 in 5 dni; VIS, 3 in 4 dni; HVAR, 3 dni; ČRNA GORA, 3 dni; IZLETI K SOSEDOM (Avstrijska Koroška, Italija), 1 dan; VIPAVSKA DOLINA in GORIŠKA BRDA, 1 dan; VIPAVSKA DOLINA in REZIJA, 2 dni; MÜNCHEN, 1 dan; VOJVODINA-gurmanska tura, 3 dni; PLITVIČKA JEZERA, 2 dni; KOPAČKI RIT, 3 dni; BRIONI, 1 in 2 dni; S ČOLNI PO KANJONU TARE, 4 dni; DUBROVNIK, 3 dni; DUBROVNIK-BUDVA, 3 dni.

TEČAJI TUJIH JEZIKOV

- ANGLEŠČINE - Bournemouth, Oxford, Brighton, Howv, Cambridge, London, dvo- in večtedenski tečaji, različni odhodki
- TEČAJI SKOZI VSE LETO
- francoščine - PARIZ; italijanščine - FIRENZE; španščine - MADRID; nemščine - MÜNCHEN in KÖLN, CELOVEC in POREČE (Pörschach).

PRIPOROČAMO

- ŠVEDSKA-FINSKA, 8 dni, 30. 5., posebno letalo - ZELO UGODNO!
- NORDKAP, 13 dni, v juliju in avgustu
- ZA ZAKLJUČENE SKUPINE - eno in večdnevne izlete na
- MADŽARSKO
- ČESKOSLOVAŠKO
- POLJSKO
PRIPRAVLJAMO - UGODNO in ATRAKTIVNO
AZURNA OBALA
● POČITNICE V APP. PIERRE ET VACANCES
MARINA BAIE DES ANGES - RIVIERA NICE

Prijave sprejemajo naslednje Kompasove poslovalnice: Škofja Loka Nama - tel.: 621-957, Kranj - tel.: 28-473, Jesenice - tel.: 81-768, Bled - tel.: 77-245, Kranjska gora - tel.: 88-162

TEMA TEDNA

Počasi nam le prihaja v prebujeno zavest, kakšna je v resnici naša politika in večina naših politikov.

Po eni strani je kar logično, da se le malokje po svetu tako strastno in slastno ukvarjajo s politikom kot pri nas, ki smo od silne politične pameti že obnoredeli in izgubili domala sleherni smisel za dostojanstvo in humanost.

Domala pol stoletja se je namreč naša politična preokupacija vrtela v začaranem krogu: v vrtcu smo risali kurirčka Tončka, ki je od stare in betežne sosede izprosil jajčeca tri, mala Marjanca pa je splezala na kredenco po ščepec soli. V brigadi smo se vzneseno drli Druže Tito samo piši, radit čemo i po kiši, ako piše i Jovanka, radit čemo bez prestanka. Ko smo šli v partijo, smo dolge dolge večerne ure prečmeli na sestankih in potihem, da ne bi slišala čistilka, brali zaupne informacije. Tiste lepe čase, ko so nam dali, da smo se šli politiko, ki so jo v resnici krojili brezštevilni lumpje od okraja do zveze, daleč najbolje ilustrira odločnost neke partijske celice v odmaknjeni črnogorski hribovski vasi.

Kaj morem, če mi je ta primer stalno v mislih in mi je že kar sinonim za čase nedojemljivega samoljubja, samovšečnosti in samozadostnosti.

Ko so »zdrave sile« leta 1968 vkorakale na Češko in ponudile bratsko pomoč, je ta vaška črnogorska partijska celica dala nedvoumni ultimatum: Če se Rusi, so napisali v protestni izjavi, ne bodo pri prihli umaknili iz Češkoslovaške, se bodo oni (komunisti v vasi), najkasneje v štiriindvajsetih urah ponovno sestali!

Dobro bi bilo, ko bi se danes vso politično balkaniado sprejemali skozi prizmo tega ultimata, saj taka samozaverovanost ne izpuhti čez noč, 33 let pa traja, da dozori nova generacija. In zakaj bi se potem čudili, kako vendarle more skozi stoletja svobodomiselnih in demokratičnih srbski narod nasedati liderski retoriki in prenašati vso kičasto ikonografijo okoli oboževanega Slobonita, če je ja jasno, da veli-

V OSLOVSKI KLOPI

ko bolj kot v »moji deželi« srčno dojemajo prvomajsko parado, spektakel ob 25. maju, odhod mladcev v vojsko... In če zdaj Milošević še spretno in politikantsko krmari, duši demokratične pobude, mi sploh ni več tako gorak, ko v nekem Jugoslaviju, med delavci, ki se imajo za poklicne revolucionarje in ki so zrušili vojvodinsko vodstvo, govori o slovenskem fašizmu in evropskem lakajstvu. Pronicljivi novinarji so že zdavnaj odkrili, da bi se bilo treba Miloševića, če ga ne bi bilo, tudi izmisлити, kajti oblast v resnici in že nekaj časa drži - nekdo tretji!

»Vsi so glih!« je zadnjič zamahnil z roko delavec, ko smo ga vprašali, koga bi volil. In bili v času, ko je kazalo, da naša domača demokracija tako silno cveti in se razvija, prav užaljeni, da ima slovenski proletariat do našega liberalnega vodstva in demokratičnih zvez in navez tak pišmeuhovski odnos. Po aferi, ki je izbruhnila med Bavčarjem in Stanovnikom zaradi objavljanih Bavčerjevih zapiskov v Tribuni, do katerih ima javnost le ilegalni dostop, pa mi je resnično vrh glave vseh teh voditeljev, od Vardara pa do Triglava. Vseh, ki sebe doživljajo kot inkarnacijo naroda in ki vsako kritiko doživljajo kot napad na lastno osebnost.

Kdo je zdaj v oslovski klopi? Bavčar, ki je prepovedal objavo Mojih pogovorov, Stanovnik, ki se je pogovarjal ali mi, »demokratična« javnost, ki nam očitno po dozah servirajo demokracijo. In nas zato, ker smo tenkočutni in naklonjeno poslušali vse govore, brali še večje in pike ob sporočilih odbora, s takimi aferami žalijo in ponižujejo. V oslovski klopi smo torej mi, priročna raja, dobra le za poslušanje govorov, če napade Milošević.

In mi naj bi popadali na tla od veselja, če bo za božič prost dan! Dajte no! Kdor v pluralizmu samoupravnih interesov, v socializmu po meri ljudi mora še vedno pod klopio brati iz tiska umaknjeni material na ciklostilu, na žalost še vedno sedi v oslovski klopi...

D.Sedej

GLASBENA LESTVICA RADIA ŽIRI

Našo lestvico lahko poslušate na valovih Radia Žiri v sredo, 31. maja, od 16. do 19. ure. Ob 16. uri bo gost v studiu pevec Nace Junkar, ki bo predstavil svojo novo ploščo.

Domača lestvica

1. Riva - Rock me
2. Bojan Rakovec - Justina
3. Šank rock - Metulj
4. Pop design - Macho, Macho
5. Jasna Zlokić - Sve ove duge godine
6. Vlado Kalembur - Suzana
7. Big ben - Hvala ti, mama
8. Neda Ukraden - Ponoč je
9. Veler - Bela nevesta
10. Romeo - Bela zobna ščetka

Novi predlog: Božidar Wolfand - Wolf - Moja mala princesa

Tuja lestvica

1. Madonna - Like a Prayer
2. Thomas Forstner - Nur ein Lied
3. Tinita Tinkaran - Twist in my Sobriety
4. C.C. Catch - Only it's a Heartack
5. Bross - When will I be Famous
6. Marc Almond and Gene Pitney - Somethings Gotten Hold of My Heart
7. Julio Iglesias - Love is on our side again
8. YAZZ - The only way is up
9. Kylie Minoque - Got to be certain
10. Robin Back - Jelefus harts

Novi predlog: Living years - Mike The Mechanics
Med vašimi kupončki smo tokrat izžrebali Mojco Jošt, Poljsica 16, 64244 Podnart, ki si bo za nagrado lahko brezplačno uredila pričesko v frizerskem salonu META v Škofji Loki. Čestitamo! Naslednji izžrebanec pri naši lestvici pa bo dobil nagrado v komisijijski trgovini pri Hafner Tatjani na Spodnjem trgu 16 v Škofji Loki. Pohitite s kupončki!

Lestvico ureja Nataša Bešter

KUPON

Domača pesem
Tuja pesem
Moj naslov

Iščemo par za blejsko kmečko ohcet

Letos bo ob 9. do 13. avgusta na Bledu spet kmečka ohcet, ki jo vsako leto v sodelovanju z blejskimi hotelskimi hišami in turističnimi delavci pripravljata Turistično društvo Bled.

Na kmečki ohceti se po starih šegah in navadah, v narodni noši zares poročita fant in dekle. Blejsko turistično ohcet prireja kot turistično prireditev in tu-

di zato, da se mladini in blejskim gostom prikaže stara šega in delček kulture naših prednikov.

Turistično društvo Bled tudi letos išče par za kmečko ohcet, fanta in dekle, ki bi se poročila na prireditvi. Želijo, da sta z Gorenjske, po možnosti iz kmečkih družin (ni pa nujno). Le prva poroka jima mora biti.

Pričakujejo prijave, ki jih lahko pošljete ali osebno prinesete na Turistično društvo Bled (po- leg blejske pošte), najkasneje do konca junija.

ČVEK

Kraljica in krti

Neke tako zelo varovane in negovane kraljevske trate v Veliki Britaniji so to pomlad napadli krti. Poklicali so priznanega lovca na krte, ki je predstavil svoj novi izum. Naprava deluje na principu vode. Vstaviti jo je treba v krtine, pojavljajo se vibracije, ki prestrašijo nezaželene krte. Izumitelj zagotavlja drastično omilitev hudega problema...

Straniščna školjka za reklamo

JEŽ

V Bohinju si prizadevajo, da bi povzili turizem in vanj vključili tudi čimveč zasebne ponudbe.

Med zasebniki, ki imajo lepe in imenitne penziona, je tudi znani Rožičev penzion v Ribčevem lazu. Kot se spodobi, ima penzion svoj propagandni material - prospekt, na katerem je fotografija penziona in okolice.

Bilo bi vse lepo in prav in koristno ter pohvale vredno, ko ne bi na tem prospektu opazili majčkene sličice: WC-eja s tušem! Turisti naj bi bili potemtakem informirani, da so v bohinjkih penzionih že tako naprej, da nimajo več stranišč na »štrbunk«, ampak čisto ta prava angleška stranišča, kjer potegneš vodo in gre vse naprej...

NAGRADNA KRIŽANKA

Nagradna križanka: Rešitve prejšnje križanke: etapa, cerada, Ararat, rob, na, Stritar, Joe, SO, IMV, avion, etna, AAlen, Konsalik, votlina, oh, Irina, Arijka, lump, ka, naja, ja, Ani, Mann, slavist, skver, AD, este, Stranič Lane, Cmir, evolucionist, eno, konj, Armenka, TAM. Naša Nataša je izžrebala naslednje naročnike: 1. nagrada: Anica Štrukelj, Retnje 30, Križe, 2. nagrada: Janez Rajgelj, Žirovnica 106, tri tretje nagrade: Vesna Prezelj, Preddvor 61, Stanko Frelih, Gradnikova 85, Radovljica in Milka Bobnar, A. Kodra 1, Cerklje.

Čestitamo!
Za današnjo križanko razpisujemo naslednje nagrade:

1. nagrada: 100.000 dinarjev
2. nagrada: 50.000 dinarjev
- Tri tretje nagrade po 30.000 dinarjev.

Rešitve pošljite do srede, 31. maja, na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno križanko).

10 ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

VEZAVA TRI IN ŠEST MESEČNIH DEPOZITOV

Pri vezavah nenamenskih kratkoročnih tri in šestmesečnih depozitov smo v LB TBG uvedli novost, ki to obliko varčevanja še bolj približa varčevalcem.

Na sprostitev teh sredstev ni treba več čakati na konec meseca, pač pa depoziti zapadejo na dan, ko rok vezave koledarsko zapade.

Sredstva depozitov v mesecu, v katerem rok vezave koledarsko zapade, banka revalorizira s stopnjo revalorizacije, namesto s stopnjo indeksacije.

FORMULA PRIHRANKA: Primer

Vezava depozita: 26. 5. 1989
Rok vezave: 3 mesece
Zapadlost depozita: 27. 8. 1989

Opomba: Če je datum zapadlosti nedelja ali praznik, se vezava podaljša do vključno prvega delovnega dne!

Temeljna banka Gorenjske

GORENJSKI GLAS		VESOLJEC	VZDEVEK GRŠKE BOGALJE ATENE	DEČEK S ČUDEŽNO SVETILKO IZ 1001 NOČI	MANJŠKIPI	GL. MESTO JORDANIJE	HIMALAJ SKA KOZA		
NAPRAVA PRISTROJ									
GLASBENA DRAMA RICHARDA STRAUSSA									
POLAGA LECTLAKA									
ZLARTNI PLIN (Rn) OSEBA IZ OPERE OTHELLO								AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	
						FLMSKA ZVEZDA V ZDA	GERMAN SKO OREL		
GORENJSKI GLAS	UZRAŽANJE NEZADOVOLJSTVA O ČEM	PEVEC Z VISOKIM GLASOM	REFORMATOR HUS VELIK GORSKI VRH	POLJSKA REKA ANS. FILM REŽISER (CAROL)	ROJ. KRAJ ARISTOTELA NAREV V KORALU	SLAVKO GRUM ANTIČNA VOJNA LADJA	VZDEVEK GOETHE JEVE MATERE	GORENJSKI GLAS	
KOVI NARSKI POKLIC									STO KVA-DRATNIH METROV
SKOPIKO LETALIŠČE									
SLOV. PESNIK (FRANCE JOSVIT)				NASILJE PREBIVA LEC KAIRA			GOZDNI DELAVEC VSTAV. LJANJE		
OSVEŽIL NA PLJAČA S KININOM				ZNIZANA NOTA »D« PERJE PRLI REPI		SLIKAR PILON			NEM. SLI. KAR IN DE. KORATER (FRITZ)
PREBIVA LEC IRANA				OPRE AZMAN LETEV		SIMON JBAKO MALIK	PREGOVOR		KLJUKA
KRILOV IVAN		TRENJE	REKA V ROMUNJI BALEKINA PAVLOVA					GLISTA SOVRAŽNI. CA ZELEZA	
PALESTINSKA BOGINJA PLODNOSTI					GORA NA KRETI OSKAR KOGOLJ	GORSTVO V BOLGARJI ANTON DERMOTA			
?	SVETINA			MAJHEN TOLOVAJ					
UKANA	IGRALEC RADO KOJC			ČRTA NA ZACETKU NOTNEGA ČRTOVJA					RADU

ureja DARINKA SEDEJ

JAVNE RAZPRAVE O OSNUTKU DOPOLNIL K SLOVENSKI USTAVI

CK ZKJ v Bohinju leta 1939

Marca je minilo 50 let, odkar se je v Bohinjski Bistrici konstituiral CK KPJ na čelu s tov. Titom. Te dni pa bo minilo 10 let od svečane obeležitve tega dogodka. Kratak oris stanja in delovanja KPJ pred 50 in več leti kaže, da je bila politika tedanjega vodstva KPJ pravilna.

Glede na frakcijske boje, ki so pretresali KPJ v 30 letih, je KPJ po letu 1937 grozil s strani Kominterne celo razpust, če ne bi konsolidirala. Po prihodu tov. Tita na čelo Partije se je pričel proces konsolidacije. Ob njegovem prihodu na čelo Partije je stanje zahtevalo analizo, ki naj bi bila verifikacija dotedanjega dela, kot tudi napotilo za bodoče delo. To je lahko napravil le s širokim krogom voditeljskega kadra predkraljevskega in revolucionarnega boju, ki je poznal razmere v Partiji, saj je bilo potrebno prikazati doseženo stanje v partijski organiziranosti in ideološke ter politične usposobljenosti članstva v razmerah tedanjega časa. Nekaj več kot leto dni, odkar je bil Tito na čelu Par-

tije, je v prvi polovici maja 1938. leta na zasedanju na Lisci sestavil (začasno) vodstvo KPJ v domovini, ne da bi imel za to privoljenje Kominterne. To vodstvo je doseglo mnoge pomembne uspehe, predvsem v boju za enotnost delavskega razreda in pri mobilizaciji ljudskih množic v protifašističnih akcijah, vendar pa se je moralo v procesu konsolidacije spopasti s hudimi problemi, ki so se nakopičili znotraj same Partije, kakor tudi pri njenem uveljavljanju na mednarodnih relacijah, zlasti pri reševanju njenega kriznega položaja v Kominterni. Novo vodstvo si je kmalu zagotovilo podporo večine članstva, posamezni avtoritativni forumi bivšega vodstva pa so odpirali možnost frakcijskega delovanja in rovarjenja oportunistov. Boj za enotnost Partije je bil njen temeljni problem, odkar je obstajala in je bilo v tistem času še posebno nevarno, vendar KPJ še nikoli ni bila tako sposobna usmerjeno nastopiti proti pojavu frakcijskega, od kar je obstajala v ilegali, je bila v tistem obdobju najmočnejša. Imela je že dovolj legalnih pozicij in mnogokje je njeno delovanje že odločilno vplivalo na množična gibanja in tako frakcijska ni mogla v večji meri zavreti komunistične akcije. Po nekaj več kot dveh mesecih gibanja v domovini se je Tito na poziv Kominterne preko Pariza vrnil v Moskvo, s seboj je prinesel obširna poročila, ki so nizala dejstva o naporih Partije za revolucionarno preobrazbo jugoslovanske družbe pa tudi pričevanja o razmerah v domovini oziroma razmenjehmed političnimi silami v državi in temeljito analizo o delovanju KPJ. Vsi Titovi napori so bili v Moskvi usmerjeni v to, da je vodstvu Kominterne predložil sliko dejanskega stanja v KPJ, njene ozdravitve, kar se mu je v veliki meri tudi posrečilo. Iz njegovih poročil in iz dnevnega tiska se je videlo, da se je v Jugoslaviji razvilo močno protifašistično demokratično in opozicijsko gibanje pod odločilnim vodstvom Partije, začasno vodstvo v Jugoslaviji je delovalo enotno in izdajalo razglase. Vsa ta dejstva so pričela spreminjati stališče do KPJ, tako da je tov. Tito že oktobra 1938 lahko sporočil, da je nevarnost ukinitve KPJ odpravljena. Glede na takšen razvoj dogodkov, so Titu naložili nalogo, da sestavi dve resoluciji, ki naj bi vsebovali načrt prihodnjega delovanja KPJ. Tako je pripravil načrt resolucije CK KPJ, ki je obravnavala analizo problemov političnega položaja v domovini, razmere v KPJ in njene naloge kot programsko osnovo za nadaljnje delovanje jugoslovanskih komunistov in resolucijo o delovanju KPJ med mladino. Tito je več kot dva meseca zaman čakal, da bo IKKI obravnaval osnutek resolucije. Do odločitve je prišlo šele 5. januarja 1939 s tem, da so resoluciji dodali, da mora vodstvo KPJ v domovini napisati in natisniti komunistom v Jugoslaviji odprto pismo in da se vodstvo v domovini obravnava kot začasno vodstvo, nalaga se mu dolžnost, da izdela konkreten načrt za konsolidacijo vodstva Partije. Na vodstvu Kominterne je bilo Titovo delo za reorganizacijo in utrditve Partije potrjeno, s tem je bil formalno t. j. od Kominterne potrjen za generalnega sekretarja KPJ - za razumevanje o odvisnosti posameznih partij do Kominterne do leta 1943). Tito je zapustil Moskvo 24. januarja in preko Pariza prišel v začetku marca v domovino. Najprej je bival v Ljubljani, nato v Zagrebu, pred 15. marcem pa se je naselil v penzionu Rožič v Stari Fužini in tam bival do konca meseca. Večji del tega časa sta bila v Stari Fužini na Majdnčkovi domačiji nastanjena tudi Edvard Kardelj in Džilas pripravili sestavke, ki so bili pozneje tiskani v Proleteru. Tito je med tem tudi že napisal odprto pismo članom KPJ. Od 15. do 18. marca 1939 je v usnjarni Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici zasedalo dotedanje Začasno vodstvo KPJ, ki se je ob tej priložnosti konstituiralo kot CK KPJ z Josipom Brozom Titom na čelu. Zbralo se je večje število udeležencev, izmed katerih so bili tedaj izbrani za člane centralnega komiteja: Josip Broz Tito, Edvard Kardelj, Milovan Djilas, Franc Leskovšek, Miha Marinko, Aleksander Ranković in verjetno še nekaj časa Josip Kraš, kasneje pa sta bila vključena še Rade Končar in Ivan Milutinović, kot zastopnik CK SKOJ pa je bil pritegnjen Ivo Lola Ribar. Na štiri dni trajajočem zasedanju je poleg Titovega poročila o poteku dogodkov med bivanjem v Moskvi in analizi notranje-političnega dogajanja razpravljali o širjenju organizacij Delavske stranke, utrditvi enotnosti strokovnih organizacij in še uspešneje združevanje demokratičnih množic pred fašistično nevarnostjo. Izdali so proglas "Narodi Jugoslavije" ob nemškem razbitju ČSR. Največji del zasedanja CK KPJ je bil posvečen obravnavanju problemov partijske organiziranosti in posebno poudarek je bil dan očiščeni partijskih vrst, saj so bile neposredno na zasedanju sprejete nekatere izključitve, kritično je bila obravnavana frakcijska dejavnost nekaterih vodilnih komunistov. Sprejeto je bilo že pripravljeno odprto pismo, sprejet je bil sklep, da se Proleter tiska v domovini in sklep, da se v bližnji prihodnosti organizira državno posvetovanje vodilnih kadrov KPJ (posvetovanje je bilo 9. in 10. junija 1939 v Tacnu pri Ljubljani). Konstituiranje CK KPJ marca 1939 pomeni dejansko dvoje: bilo je zunanji znak in potrdilo uspešnega razreševanja krize KPJ v Kominterni, bilo pa je predvsem rezultat dolgoletnih prizadevanj jugoslovanskih komunistov, da bi njihovo vodstvo zopet delovalo v domovini. (Vodstvo je emigriralo leta 1930 v času diktature.) Partija je v času diktature prehodila pot notranjega dozorevanja in izčiščenja, ponovno in ponovno je premagovala hude krize frakcijskega, obnavljala je svoje vrste, tako da je bila ob koncu tridesetih let že moderna Partija, z velikim vplivom na javnost na čelu mnogih akcij ter pobudnik in voditelj demokratičnih in domoljubnih množic v boju proti naraščajočemu fašizmu. Ob tem je nesporno velika zasluga Josipa Broza Tita, ki je znal in mogel pristopiti h konsolidaciji partije in s tem prepričati Kominterno, da je v KPJ zdravo jedro komunistov in da so mu zaupali mandat za formiranje novega centralnega komiteja. Literatura: Muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici, Ljubljana 1979. Konstituiranje CK KPJ 1939, Ljubljana 1979. Komunist (posebna priloga), Ljubljana 23. 5. 1977.

Dr. Ivan Kristan je odgovoril na nekaj vprašanj sicer ne preveč množičnega občinstva. Menil je, da izgovori na nezmožnost oblikovanja nove volilne zakonodaje pred sprejemom ustavnih dopolnil, ne zdrži. Pravila volilne igre se lahko delajo, saj smo se že opredelili za neposredne in tajne volitve, nejasnosti pa so samo še na redkih področjih. Enotne liste bi bile nesmiselne in bi bila boljša odločitev za volilne okolišje, kar svet že pozna. Kdo naj pride na kandidatno listo, pa naj določi zakon: koliko podpore mora biti, kdo določa kandidate in podobno. V takih razmerah se bo treba pošteno potrditi za vpis na kandidatno listo.

Miroslav Birk je opozoril na to, kakšne so možne posledice večje pristojnosti republike, predvsem opredelitve, da bi o pomembnih zadevah, ki so republiškega interesa, odločala republika. To lahko pomeni, da bo zajezitev Save pri Radovljici slovenski interes in da bo občina imela pri tem le nepomembno besedo. Njeni delegati se bodo sicer lahko zoperstavljali zavezitvi v republiški skupščini, vendar je tam (podobno kot v občinski) velika možnost preglasovanja.

Marko Bezjak: "Občanim se jemljejo določeni viri sredstev, ne dajejo se novi, zato postajajo vse bolj odvisne od republike. Samostojnost občin pa bo mogoče zagotavljati le z njihovo večjo finančno samostojnostjo in z boljšo gmotno podlago."

Geza Bačić: Nedorečeno je še 33. po moje osrednje dopolnilo, o delegatskem sistemu. Po prvi inčnici, ki naj bi večidel ohranila sedanjo prakso, delegacije s fleksibilnim mandatom, predvideva tudi možnost, da vlogo delegacije odigra na primer delavski svet. Druga inačica gre korak dlje (dopušča pa ga tudi zvezna ustava): omogoča volitve stalnih delegatov. Ta možnost ne ukinja delegatskega sistema, osebna odgovornost je tu bolj oprijemljiva, zagotovljena je tesnejša povezanost z interesi volilcev, vendar je še treba najti mehanizme, ki bodo zagotovili večjo odvisnost delegatov od volilcev. Tudi veliko cenejša je ta možnost, saj bi nas v delegatskem sistemu potemtakem zastopalo le 10.000 ljudi, danes pa nas več kot 200.000.

Občini se vrača realnejša podoba. Tržič, 22. maja - Da bi normativna državna ureditev ne krnila tržnih procesov, ki peljejo iz krize, da bi nadaljnji razvoj temeljil na demokraciji in političnem pluralizmu, da bi zaživele človekove pravice in svoboščine, ki jih pozna vse civilizirani svet, da bi bil naš skupščinski sistem učinkovitejši in cenejši - to so izzivi, ki ljudi spodbujajo k razpravi o dopolnilih k republiški ustavi. Odziv na prvo tovrstno razpravo v Trziču (dve še sledita), kjer je bil gost podpredsednik RK SZDL Geza Bačić, je bil presenetljivo dober: ne le številčno, temveč predvsem po živih razpravah, v katerih so bila v ospredju vprašanja bodoče organiziranosti krajevne skupnosti, občine in sisov.

Geza Bačić: V Sloveniji je občutno protislovsko razpoloženje, vendar v zvezi s sili ne kaže vsega kar odrinili v staro šaro. Pač pa je pametno presoditi, kaj na tem področju sodi v pristojnost države (smo sposobni opredeliti nacionalne programe o šolstvu, zdravstvu, socialni...) in kaj kot interesno področje sodi v občine.

Dr. Ivan Kristan meni, da je del teh težjih čutiti v osnutku dopolnil republiške ustave (samoodločba, nekatere človekove svoboščine, težnja po ukinitvi smrtni kazni, ki je v Sloveniji že dolgo nismo izrekli, še dlje pa je nismo izvršili, gospodarski sistem, volitve, princip dajanja soglasja v zveznih organih oziroma skupščini), vendar je korak še prekratek. Spremeniti bi morali temeljna načela, ki jih čas prehiteva in je v Slove-

ustave morali to nasprotje (dilemo) odpraviti in se tudi opredeliti do dopolnil o pravicah in svoboščinah človeka in občana, še posebej do pravice do samoodločbe (in odcepitve), ki naj bi bila po novem zapisana tudi v normativni del slovenske ustave. "Po tem, kar se dogaja zadnjih nekaj dni v Jugoslaviji, je takšna opredelitev nujna. To, kar dela Milošević s Slovenijo, ne vodi nikamor, saj jo krca, ponižuje, omalovažuje, razglasa za fašistoidno... Mislim, da se zdaj nimamo več kaj pogovarjati in naj slovensko vodstvo pove, ali pristajamo na unitarno Jugoslavijo, ki se oblikuje, in na kulturno avtonomijo, ki nam bo še ostala, ali pa naj učinkoviteje zaščitijo slovensko državo in suverenost," je dejal Iglčar.

Mag. Stane Vlah, prav tako član delovne skupine za ustavni sistem pri republiški ustavni komisiji, je ošvrknil Slovenijo, ki je pri spreminjanju zvezne ustave nasprotovale centralizmu in prenašanju določenih pristojnosti z republiško na zvezno raven, zdaj, pri dopolnjevanju republiške ustave, pa gre prav tako za centralistične težnje in za boj s tistimi, ki zagovarjajo večjo samostojnost občin in krajevnih skupnosti. Nova slovenska ustava bo morala vrniti občino občanom, tako da bi postala približno isto kot občina v Italiji, na avstrijskem Koroskem - z več samostojnosti in ne kot izvajalec politike republike.

C. Zaplotnik

Dr. Ivan Kristan: med suverenostjo in papagajstvom

Majava ustava je suverenost na trhlih nogah

Škofja Loka, 22. maja - Doktor Ivan Kristan, član slovenske skupščinske komisije za ustavna vprašanja, ki sebe sploh ne prišteva med uradne in "zaprisežene" razlagalce osnutka dopolnil k slovenski ustavi in je tudi zelo dejaven član "alternativnega zbora za ustavo", je prepričan, da je vse predloge treba temeljito prediskutirati, jih čim več vključiti v dopolnjeno slovensko ustavo, ker s tem trasiramo širšo cesto za novo slovensko ustavo.

To nam omogočajo tudi sedanja pravila igre jugoslovanske ustavnosti, ki ne terjajo, da morajo biti republiške in pokrajinske ustave skladne z zvezno ustavo, ampak ne smejo biti v nasprotju, kar daje širši maneverski prostor, ki ga kaže tokrat izkoristiti, saj smo se Slovenci pri lanskem spreminjanju zvezne ustave s svojim soglasjem slabo izkazali, v svojo škodo, čeprav nas je politika prepričevala, da se nam tega ni treba bati. In druga bistvena misel, ki jo je dr. Ivan Kristan, strokovnjak za ustavno pravo, izrekel v Škofji Loki na razpravi o osnutku dopolnil k slovenski ustavi: čas za razpravo je prekratek, nad 60 dopolnil in 12 dodatnih točk za razpravo ni mogoče prediskutirati na hitro, z levo roko, čeprav nekateri zelo radi noko, ve pobude prehitro zavrnejo. Ker je ustava temelj samostojnosti republike in njene oblasti, mora upoštevati najmanj sedanost in še bolj neizbežno prihodnost, ne

sme biti pisana z nerazumljivo latovščino in pravilniško vsebino, kar lahko očitamo marsikateremu dopolnilu, predvsem pa ne sme biti papagajska v ponavljanju zvezne ustave, ki je že marsikje v nasprotju s stvarnostjo. Najslabše je pristojnosti prepuščati zvezi, ker se je za njihovo spoštovanje potem težko točiti, ampak se je bolje boriti, da pristojnosti druga za drugo iz republike ne bi uhajale. Žal v Sloveniji ta druga plat še ni prevladujoča.

Dr. Ivan Kristan meni, da je del teh težjih čutiti v osnutku dopolnil republiške ustave (samoodločba, nekatere človekove svoboščine, težnja po ukinitvi smrtni kazni, ki je v Sloveniji že dolgo nismo izrekli, še dlje pa je nismo izvršili, gospodarski sistem, volitve, princip dajanja soglasja v zveznih organih oziroma skupščini), vendar je korak še prekratek. Spremeniti bi morali temeljna načela, ki jih čas prehiteva in je v Slove-

ustave morali to nasprotje (dilemo) odpraviti in se tudi opredeliti do dopolnil o pravicah in svoboščinah človeka in občana, še posebej do pravice do samoodločbe (in odcepitve), ki naj bi bila po novem zapisana tudi v normativni del slovenske ustave. "Po tem, kar se dogaja zadnjih nekaj dni v Jugoslaviji, je takšna opredelitev nujna. To, kar dela Milošević s Slovenijo, ne vodi nikamor, saj jo krca, ponižuje, omalovažuje, razglasa za fašistoidno... Mislim, da se zdaj nimamo več kaj pogovarjati in naj slovensko vodstvo pove, ali pristajamo na unitarno Jugoslavijo, ki se oblikuje, in na kulturno avtonomijo, ki nam bo še ostala, ali pa naj učinkoviteje zaščitijo slovensko državo in suverenost," je dejal Iglčar.

Mag. Stane Vlah, prav tako član delovne skupine za ustavni sistem pri republiški ustavni komisiji, je ošvrknil Slovenijo, ki je pri spreminjanju zvezne ustave nasprotovale centralizmu in prenašanju določenih pristojnosti z republiško na zvezno raven, zdaj, pri dopolnjevanju republiške ustave, pa gre prav tako za centralistične težnje in za boj s tistimi, ki zagovarjajo večjo samostojnost občin in krajevnih skupnosti. Nova slovenska ustava bo morala vrniti občino občanom, tako da bi postala približno isto kot občina v Italiji, na avstrijskem Koroskem - z več samostojnosti in ne kot izvajalec politike republike.

C. Zaplotnik

Radovljiška razprava o dopolnilih slovenske ustave

Radovljica, 24. maja - "Čeprav je razprava o spremembi slovenske ustave kratka (in podaljšana do 15. junija), velja pohiteti, tudi zato, ker je treba misliti na volilno zakonodajo in ker smo številna vprašanja odpirali in se do njih opredeljevali že ob spreminjanju zvezne ustave," je na radovljiški ustavni razpravi, ki je bila v sredo, dejal član delovne skupine za ustavni sistem pri republiški ustavni komisiji prof. dr. Albin Iglčar in poudaril, da se je potem treba lotiti nove ustave, ki naj bi bila kratka, jedrnata, moderna...

Na ravni države bo takšno ustavo težko spisati, pa čeprav je v sedanji obliki nerazumljiva in absolutno predolga. Če smo včasih rekli, da je od naše ustave daljša le še indijska, zdaj tudi to ne velja več. Ob tem, da je zapletena, je tudi notranje protislovna. Samo en primer: v temeljnih načelih je rečeno, da samo delo in rezultati dela določajo človekov položaj v družbi, v normativnem delu pa je opredeljeno, po kateri določajo njegov položaj tudi lastnina, delovna sredstva, stanovanjski in poslovni prostori... To tudi odpira vprašanje, ali posegati v temeljna načela ali ne. Iglčar je mnenja, da so nepotrebna in da bi jih lahko črtali, saj so bolj podobna programu politične stranke kot ustavni opredelitvi. Sicer pa čeprav bi jih skrajšali ali črtali, se ne bi nič spremenilo, saj so ostali v zvezni ustavi; zvezna ustava pa je tudi slovenska.

Pomembno odprto vprašanje, ki se nanaša tudi na temeljna načela, je vprašanje političnega pluralizma. Di-

lema so takšne, kot jih je označil Mitja Ribičič v pogovoru za Delo, ko je dejal, da je s pluralizmom pri nas tako kot z žensko, ki hoče ostati devica in hkrati imeti veliko otrok. Pluralizma si po eni strani želimo, po drugi pa se bojimo njegovih negativnih učinkov. Po 210. členu republiške ustave je dovoljeno združevanje na politični podlagi in s tem tudi ustanavljanje političnih strank, v volilnem procesu in boju za oblast pa jih omejujemo, saj ne morejo nastopati samostojno, ampak le v okviru SZDL. Kot meni dr. Albin Iglčar, bi s spremembo

ustave morali to nasprotje (dilemo) odpraviti in se tudi opredeliti do dopolnil o pravicah in svoboščinah človeka in občana, še posebej do pravice do samoodločbe (in odcepitve), ki naj bi bila po novem zapisana tudi v normativni del slovenske ustave. "Po tem, kar se dogaja zadnjih nekaj dni v Jugoslaviji, je takšna opredelitev nujna. To, kar dela Milošević s Slovenijo, ne vodi nikamor, saj jo krca, ponižuje, omalovažuje, razglasa za fašistoidno... Mislim, da se zdaj nimamo več kaj pogovarjati in naj slovensko vodstvo pove, ali pristajamo na unitarno Jugoslavijo, ki se oblikuje, in na kulturno avtonomijo, ki nam bo še ostala, ali pa naj učinkoviteje zaščitijo slovensko državo in suverenost," je dejal Iglčar.

Mag. Stane Vlah, prav tako član delovne skupine za ustavni sistem pri republiški ustavni komisiji, je ošvrknil Slovenijo, ki je pri spreminjanju zvezne ustave nasprotovale centralizmu in prenašanju določenih pristojnosti z republiško na zvezno raven, zdaj, pri dopolnjevanju republiške ustave, pa gre prav tako za centralistične težnje in za boj s tistimi, ki zagovarjajo večjo samostojnost občin in krajevnih skupnosti. Nova slovenska ustava bo morala vrniti občino občanom, tako da bi postala približno isto kot občina v Italiji, na avstrijskem Koroskem - z več samostojnosti in ne kot izvajalec politike republike.

C. Zaplotnik

Ustavna dopolnila glede družbenopolitičnega sistema

Občini se vrača realnejša podoba. Tržič, 22. maja - Da bi normativna državna ureditev ne krnila tržnih procesov, ki peljejo iz krize, da bi nadaljnji razvoj temeljil na demokraciji in političnem pluralizmu, da bi zaživele človekove pravice in svoboščine, ki jih pozna vse civilizirani svet, da bi bil naš skupščinski sistem učinkovitejši in cenejši - to so izzivi, ki ljudi spodbujajo k razpravi o dopolnilih k republiški ustavi. Odziv na prvo tovrstno razpravo v Trziču (dve še sledita), kjer je bil gost podpredsednik RK SZDL Geza Bačić, je bil presenetljivo dober: ne le številčno, temveč predvsem po živih razpravah, v katerih so bila v ospredju vprašanja bodoče organiziranosti krajevne skupnosti, občine in sisov.

Pri razlagi ustavnih dopolnil se je uvodničar ustavil pri vprašanjih, ki ljudem najbolj ležijo na duši: opredelitvi do samoodločbe, gospodarski suverenosti slovenske države, slovenski himni, upoštevanju gmotnega položaja republike pri novih obremenitvah s strani federacije, pri dopolnilih, ki zadevajo človekove pravice in svoboščine. Pri tem se ni izognil razhajanjem, ki obstajajo v odnosu do

dopolnil zvezne ustave. Temeljiteje se je Bačić razgovoril o spremembah v političnem sistemu, začelši s poskusom deregulacije krajevnih skupnosti in načelom prostovoljnega organiziranja občanov na način, ki jim je interesno najbližji. Tudi občini naj bi bila po novem vrnjena realnejša vloga, ne idealizirana, češ da je sposobna prevzemati prav vse državne funkcije. Značilnosti občine pa se upoštevajo tudi v spremembah skupščinskega delegatskega sistema in njegovi poenostavitvi ter volitvah. O slednjih je bilo med razpravljalci veliko vprašanj - očitno krajevne aktiviste že skrbijo bližajoče se jesenske naloge - od tega, kako bomo spomladj volili, kaj nam bo poslej volilna baza, bomo volili le »svojega« človeka ali znova vsi vse, kaj naj bi bilo volilno telo, bo delegatom vrnjena odborniška vloga, od predlogov, naj v neposrednih volitvah za vsako nalogo zagotovimo konkurenco, naj bo možnost odpoklica delega-

tov (pa tudi profesionalnih politikov in ljudi v državni upravi) čim bolj enostavna. Naj se avtorji ustavnih dopolnil tudi ne sramujejo seči pred leto 1974 in izkoristiti dobre pretekle izkušnje. V razpravi se je izkazala obremenjenost majhne tržiške občine s predimenzioniranostjo zdaj zacementiranega občinskega aparata, zato ni presenetljivo, da pozdravljajo

Boris Šetina: "V demokratičnih državah je mogoče govoriti o lokalni samoupravi, ker jo ljudje lahko nadzorujejo in lahko tudi dejansko odločajo. V našem sistemu ne morejo sodelovati, saj so vse zadeve v krajevnih skupnostih v rokah peščice ljudi."

Marko Bezjak: "Občanim se jemljejo določeni viri sredstev, ne dajejo se novi, zato postajajo vse bolj odvisne od republike. Samostojnost občin pa bo mogoče zagotavljati le z njihovo večjo finančno samostojnostjo in z boljšo gmotno podlago."

Geza Bačić: Nedorečeno je še 33. po moje osrednje dopolnilo, o delegatskem sistemu. Po prvi inčnici, ki naj bi večidel ohranila sedanjo prakso, delegacije s fleksibilnim mandatom, predvideva tudi možnost, da vlogo delegacije odigra na primer delavski svet. Druga inačica gre korak dlje (dopušča pa ga tudi zvezna ustava): omogoča volitve stalnih delegatov. Ta možnost ne ukinja delegatskega sistema, osebna odgovornost je tu bolj oprijemljiva, zagotovljena je tesnejša povezanost z interesi volilcev, vendar je še treba najti mehanizme, ki bodo zagotovili večjo odvisnost delegatov od volilcev. Tudi veliko cenejša je ta možnost, saj bi nas v delegatskem sistemu potemtakem zastopalo le 10.000 ljudi, danes pa nas več kot 200.000.

Občini se vrača realnejša podoba. Tržič, 22. maja - Da bi normativna državna ureditev ne krnila tržnih procesov, ki peljejo iz krize, da bi nadaljnji razvoj temeljil na demokraciji in političnem pluralizmu, da bi zaživele človekove pravice in svoboščine, ki jih pozna vse civilizirani svet, da bi bil naš skupščinski sistem učinkovitejši in cenejši - to so izzivi, ki ljudi spodbujajo k razpravi o dopolnilih k republiški ustavi. Odziv na prvo tovrstno razpravo v Trziču (dve še sledita), kjer je bil gost podpredsednik RK SZDL Geza Bačić, je bil presenetljivo dober: ne le številčno, temveč predvsem po živih razpravah, v katerih so bila v ospredju vprašanja bodoče organiziranosti krajevne skupnosti, občine in sisov.

Geza Bačić: V Sloveniji je občutno protislovsko razpoloženje, vendar v zvezi s sili ne kaže vsega kar odrinili v staro šaro. Pač pa je pametno presoditi, kaj na tem področju sodi v pristojnost države (smo sposobni opredeliti nacionalne programe o šolstvu, zdravstvu, socialni...) in kaj kot interesno področje sodi v občine.

Dr. Ivan Kristan: med suverenostjo in papagajstvom

Majava ustava je suverenost na trhlih nogah

Radovljiška razprava o dopolnilih slovenske ustave

Ustavna dopolnila glede družbenopolitičnega sistema

Občini se vrača realnejša podoba

Franc Benedik

PROBLEMSKA KONFERENCA IN "PRIPRAVE

Naše približevanje nastajajoči združeni Evropi in končno vključitev vanjo je prvorazredno kulturno-civilizacijsko dejanje

Madžarska in Poljska nas prehiteta po

Ljubljana, 23. maja - Problemska konferenca SZDL na temo "Priprave na Evropo devetdesetih let" je izvenela kot polnoglasi odločitev za vključitev v Evropo, kot prepričanje, da se v evropske integracijske procese moramo in moremo vključiti. Nihče ni bil proti, argumenti so tako trdi in težki, da si tudi tisti, ki takšnega prepričanja ne delijo iskreno in sklepe sprejemajo s figo v žepu (kar pri nas ni nič posebnega), ne upajo dvigniti glasu, saj vedo, da bi se usul plaz dokazov, kako je takšno prepričanje zastarelo, kako nas vodi v zaostajanje in revščino. Izluščimo lahko dva pomembna poudarka problemske konference. Najprej vsekakor to, da sodelovanje in vključevanje v Evropo še zdaleč ni zgolj gospodarske narave, temveč mora predrjeti v vse pore našega življenja in dela, zahteva prilagoditev in spremembe na vseh področjih družbenega življenja. Naše približevanje nastajajoči združeni Evropi in končno vključitev vanjo je prvorazredno kulturno-civilizacijsko dejanje, je vrnitev v svet, ki mu po vseh fizičnih in duhovnih kriterijih pripadamo, je dejal Viktor Žakelj, ki je vodil problemsko konferenco. Drugi poudarek pa strnemo v misel, da to ni nikakršna nostalgija po starih časih, temveč vključevanje v novo Evropo, na poti vanjo pa nas trenutno Madžarska in Poljska prehiteta po desni, kakor je slikovito dejal Viktor Žakelj.

skupnosti, poskušale jih bodo tudi k nam. Hkrati pa bo ES odprla vrata za izdelke, ki jih je drugod moč izdelovati ceneje, praviloma v okoljih, ki manj skrbje za ekologijo. Obstaja torej realna nevarnost, da naše toplotne elektrarne ne bodo dobile čistilnih naprav, saj bi to podražilo elektriko in nato industrijske izdelke, tudi aluminij, ki je zdaj prav zaradi tega 20 do 40 odstotkov cenejši kot na svetovnem trgu. Poenotiti bomo torej morali okoljevarstvene predpise.

bolj zapleteno kot kroženje blaga, kapitala in informacij, zato bi morali temu posvečati posebno pozornost, saj je izmenjava

logami delovne skupnosti Alpe-Jadran v prihodnjih dveh letih v ospredje stopa medsebojno obveščanje in priprave na enotni

Dejan Verčič je dejal, da državljani Slovenije in Jugoslavije smo Evropejci, žal pa to ni še marsikateri politik pri nas. Če problemska konferenca dvomi v trditve, da se moramo izreči za polnopravno članstvo Slovenije in Jugoslavije v Evropski skupnosti, če dvomi v javnomnenjske ankete, potem naj se namesto za kompromisarske zaključke raje odloči za politični referendum, na katerem se bodo državljani odločili, so za ali proti svečani razglasitvi namena države, da v najkrajšem možnem času polnopravno vstopi v Evropsko skupnost. Mogoče bo kdo rekel, da poenostavljam. Ne, nekatere stvari so enostavno enostavne, preproste, zdravemu razumu očitne. Toda kar je očitno vsakomur, kot kaže ni očitno jugo-politikom. Dolgo so verjeli, da so izbrani preproki, ki bodo izbrano ljudstvo prepeljali v izbrano deželo, toda ta projekt je šel k vragu. Zadnji čas je, da tudi najvišja politika, ki se igra z usodo milijonov ljudi v tej državi, spozna, da je ne vodijo izjemni ljudje in da tudi državljani nočejo biti nikakršne izjeme v Evropi, temveč čisto navadni ljudje, ki bi radi svobodno in po možnosti čimbolj bogato in zdravo živeli. To pa pomeni konec izjemnih posebnosti te države; saj nismo posebneži, ki bi lahko živeli "sui generis". Zato naj se konča obdobje takšnih sporazumov s komerkoli. Tudi ob najboljši politični volji in vsej sreči, ki jo bomo potrebovali, ta država nima realnih možnosti, da bi pred začetkom prihodnjega tisočletja polnopravno vstopila v Evropsko skupnost. Gre torej za dolgoročno odločitev, ki pa mora biti sprejeta danes. Kajti, da bi čez tri ali pet desetletij lahko enakopravno vstopili v združeno Evropo, moramo to dati vedeti našim partnerjem že danes. Zato! V imenu tistih, ki so jim uničili preteklost, v imenu nas, ki živimo bedno sedanost! Pozivam vas: ne uničite nam še prihodnosti! Mnogi med vami, danes tukaj, boste v tretje tisočletje stopili kot upokojenci. Zato, da bi vam moja generacija sploh lahko izplačevala pokojnine - omogočite nam evropsko prihodnost! Sicer nas in vas čaka beda, čaka nas negotova prihodnost revščine in socialnih ter etničnih spopadov. Ta država lahko preživi kot politična skupnost le kot enakopravna članica Evropske skupnosti. Sicer jo čaka konec.

Za začetek natresimo nekaj podatkov, ki jih je uvodoma uporabil tudi Viktor Žakelj, podpredsednik republiške konference SZDL, ki je vodil priprave in problemsko konferenco. Na Zahod je usmerjenega že blizu 45 odstotkov jugoslovanskega in več kot 60 odstotkov slovenskega izvoza, iz zahodne Evrope pa uvozimo že okroglo 48 odstotkov skupnega jugoslovanskega oziroma 68 odstotkov slovenskega izvoza. Slovenska podjetja imajo od skupno 536 kar 85 odstotkov pogodb o dolgoročni proizvodni kooperaciji s partnerji z Zahoda, v državah SE in EFTA imajo slovenska podjetja 86 lastnih in mešanih podjetij, turisti iz teh držav predstavljajo 89 odstotkov nočitev tujih gostov v Jugoslaviji oziroma 91 odstotkov v Sloveniji, naš mednarodni cestni, železniški in letalski promet je v pretežni meri vezan na zahodno Evropo, podobno velja tudi za odnose na področju znanosti, kulture, športa itd. Skratka: Jugoslavija, Slovenija pa še posebej, je ne le geografski, ampak tudi gospodarski in kulturni - marginalni sicer, pa vendar - del te integrirajoče se nove Evrope, ki nastaja pred našimi očmi, pred našim pragom.

najširše mogoče institucionalno povezovanje naše države v nastajajočo združeno Evropo. Mladit so na problemski konferenci jasno pokazali, da sodijo med slednje, da bi onemogočili prve, pa je predlagal, naj se jim s pomočjo neposrednih in svobodnih volitev odvzame politična moč, saj že lep čas blokirajo večino resnejših in globljih vključitev Jugoslavije v Evropo.

Plazovi kritik "obdobja zastoja", kot bi lahko plastično in klasično poimenovali obdobje dogovorne politike in ekonomije, ki jih poslušamo v zadnjem času od vsepovsod se morajo preliti v konkretno drugačno politiko. Za nas, je nadaljeval Zoran Thaler, je to politika evropske integracije Slovenije in Jugoslavije, je to politika institucionalnega: političnega, ekonomskega, pravnega in vsega ostalega vključevanja v povezujočo se Evropo. Za nas je to predvsem odločitev legalno in legitimno izvoljene oblasti, ki bo poslušala eno od osnovnih vprašanj državljanov in državljanov te države: "Kako dolgo bomo še morali prenašati stroške naše ne vključenosti v evropsko skup-

Razgrnili vso širino problematike

V dopoldanskem delu razprave so nato povzeli gradivo, ki je bilo pripravljeno za problemsko konferenco, napisalo pa ga je trideset avtorjev. Ker bodo referati natisnjeni ugledali luč sveta, velja le na kratko povzeti njihovo vsebino, ki so jo razgrnili po posameznih sklopih vprašanj.

Andrej Kumer, ki je sodeloval v skupini za ekonomski del, je kot prvi pogoj za našo vključitev v Evropo navedel uveljavitev tržnega gospodarstva, sodobno in napredno urejanje ekonomskih odnosov s tujino, postopno uskladitev temeljnih značilnosti

Peter Glavič (izobraževanje) je dejal, da manjše države prav v pospeševanju ustvarjalnosti vidijo metodo svojega preživetja, zato se je zavzel za povečanje deleža mladih, ki končajo visoke šole in močno povečanje podiplomskega študija. Uveljaviti bi morali svobodo raziskovanja, predavanj in študija.

Katja Vadnal (kmetijstvo) je dejala, da je bilo kmetijstvo dolga leta pastorek in ne more čez noč postati paradni konj jugoslovanskega gospodarstva. Potreben je korenit zasuk v poslovnost, kar narekuje tudi sprememba zadržanosti. Pomemben prispevek h kakovosti bi lahko dala blagovna znamka "žive iz Jugoslavije". Nesprejemljiva je brezskrbnost države, saj

Jože Smole je dejal, da smo v Sloveniji že pred leti dokazovali, kako neprimerna je razvrstitev, da smo v prvi vrsti balkanska dežela, v drugi sredozemska in v tretji evropska. Ne zaradi formalnih, temveč zaradi vsebinskih razlogov bi morali na prvo mesto postaviti, da smo evropska država. Človek ne ve ali bi se smejal ali jokal, ko bere, da je Alpe-Jadran obnavljanje Avstro-ogrske monarhije, prvi smo dokazovali potrebo po pogajanjih z EFTA in vključevanje v Svet Evrope, napadali so nas, da takšni pogledi predstavljajo slovenski egoizem in celo separatizem. Danes je vse to, vsaj deklarativno, sestavni del uradne jugoslovanske politike. Vendar pa nerazumevanja in odpora proti evropski usmeritvi Jugoslavije obstajajo še naprej je dejal Jože Smole in reagiral na aktualne obtožbe Slobodana Miloševića na račun "nekaterih sredin v Sloveniji", med drugim je izjavil: "V to Evropo ne bomo vstopili kot lakaji, ki se tej Evropi prilizujejo s posmehovanjem lastni državi in njenim institucijam, celo JLA, s posmehovanjem drugim, nekakšnim nekulturnim narodom, s katerimi žive v isti državi. V Evropo bomo vstopili enakopravno in, razumljivo, na svoj, jugoslovanski socialistični način." Takšne izjave, je dejal Jože Smole, vnašajo milo rečeno, pravo zmedo.

Kako dolgo bomo še prenašali stroške osamitve

Najprej se je oglasil Zoran Thaler (RK ZSMS), ki se je retorično vprašal, v katero skupino držav sodimo. Med tiste, ki se v Evropi združujejo seveda ne, tudi med tiste, ki se na to s strani na to realnost pripravljamo, ne, temveč v tretjo skupino držav, ki se temu čudijo in se obnašajo, kot da se je to ne tiče. Po njegovem v Sloveniji in Jugoslaviji obstajajo politične sile in organizacije, ki pravijo, "le čemu tolikšno vznemirjenje ob evropskem združevanju, saj smo vendar le neuvrščena država in povrh vsega še v razvoju". Obstajajo pa tudi takšne, ki se zavzemajo za takojšen in ustrezen odgovor naše države novjšim evropskim procesom in so za

nost oziroma kako dolgo bomo še plačevali ceno za našo izolacijo?" Kajti, če upoštevamo voljo ljudi, izraženo skozi raziskave javnega mnenja, potem dileme ni, saj je praviloma več kot tri četrt vprašanih za vključitev Jugoslavije v Evropsko skupnost, proti pa manj kot pet odstotkov.

našega gospodarskega sistema z ES in EFTO in oblikovanje mehanizmov za konvertibilnost dinarja, naj se to v tem trenutku sliši še tako neverjetno.

Fedor Černe (ekologija) je opozoril, da bo brez vključitve v Evropo naše okolje še bolj ogroženo, saj se bomo znašli v coni, ki bo vabljava za tehnologije z evropske črne liste. Države ES se bodo skušale otrestiti takšnih tehnologij, selile jih bodo izven

ne spremlja ukrepov, ki nam zapirajo trg in kot primer je navedla semenarstvo. Zavzela se je, da bi podobno kot Nizozemska imeli "kmetijsko diplomacijo", da bi torej med naše diplomate vključili ljudi, ki imajo pravi odnos do kmetijstva in bi tako lažje sproti spremljali, kaj se dogaja na tem področju v ES ter doma pravočasno ukrepali.

Peter Klinar (migracije) je dejal, da je kroženje ljudi veliko

evropski trg. Za Slovenijo je pomembno, da to izkoristi za takšne oblike sodelovanja na gospodarskem, znanstvenotehničnem, kulturnem in na drugih področjih, da bi si olajšali vključevanje v evropsko tržišče devetdesetih let. Taka aktivnost je v interesu vse države in pomeni dragocen del jugoslovanske evropske politike, zato so nesmišlni in neutemeljeni napadi na dejavnost Slovenije in Hrvatske v delovni skupnosti Alpe-Jadran, ki se vse pogosteje pojavljajo v delu beograjskih sredstev javnega obveščanja.

Zaključki

I. Splošne usmeritve

1. Politični in pravni vidiki združevanja

Jugoslaviji grozi realna nevarnost pospešenega zaostajanja za razvitim integriranim gospodarstvom zahodne Evrope in celo izolacije, če se na Evropo 92 ne bomo odzvali in se vanjo vključili, druge alternative nimamo. Jugoslovanski politični vrh mora ovednotiti zahodnoevropske integracijske procese kot tiste, ki predstavljajo za Jugoslavijo najrealnejšo razvojno perspektivo. Zavzemamo se za polnopravno priključitev k Svetu Evrope, Jugoslavija naj izrazi pripravljenost za podpis evropske konvencije o človekovih pravicah in prevsem vseh odgovornosti in nalog, ki iz podpisa izhajajo. Prvo racionalno in realno potezo pa predstavlja ureditev odnosov z EFTA. Spremembe v EGS pa terjajo spremembo našega preferencialnega "sui generis" sporazuma z njo, najprej sklenitev sporazumov o sektorski recipročnosti, kar bi omogočilo tudi pogajanja o modalitetah vseh oblik prilagajanja. Institucionalno vključevanje v Evropo pa je neposredno odvisno od usode nadaljnje demokratizacije naše družbe, od polnega spoštovanja človekovih pravic in še posebej polnega uveljavljanja državljanov in političnih pravic človeka, ki so bile v naši družbi zapostavljene kot del buržoazne dediščine. Pri spremembah ustave naj se zagotovi usklajevanje določb z mednarodnimi dokumenti o človekovih pravicah ter vgradi politični pluralizem v našo družbo.

2. Razvojni in ekonomski vidiki združevanja

Ekonomski trendi v svetu narekujejo novo kakovost ekonomskih odnosov Jugoslavije z evropskimi integracijami: premišljeno, postopno, toda vztrajno povečevanje kompatibilnosti jugoslovanskega z gospodarstvi evropskih držav na predpostavkah tržnega gospo-

darjenja. Bistveni cilj je vzpostavitev recipročnih trgovinskih odnosov v obliki ustreznega pogodbenega režima, ki bo z EFTA in EGS postopno vzpostavil cono svobodne trgovine. Prilagajanje in vključevanje Jugoslavije v enotni evropski trg po letu 1992 zahteva tržno gospodarstvo, zato mora biti gospodarska reforma dosledna, sodelovanje pa zahteva: prilagoditve sistema gospodarskih odnosov s tujino in notranjega ekonomskega sistema, izdelavo strategije postopkov in ukrepov približevanja ES, izdelavo programov prilagajanja Beli knjigi, oblikovanje metod in sredstev za kompenziranje razvojnih napetosti, ki bodo nastale v prehodnem obdobju, temeljito deregulacijo in liberalizacijo našega gospodarskega sistema, primeren usmerjevalni proces liberalizacije ekonomskih odnosov s tujino, povečanje skladnosti podjetniške strukture, upravljanja in zasnovne delovanja jugoslovanskih podjetij prevladujočim konceptom v ES, sistematično uvajanje filozofije in koncepcije sodobnega marketinga v podjetjih.

II. Usmeritve na posameznih področjih družbenega življenja

1. Finance, davki, bančništvo, zavarovalništvo

Na področju financ je naše zaostajanje za Evropo največje, zato mora priti v finančnih storitvah in institucijah, denarni ureditvi in politiki do radikalnih sprememb. Obracunski sistem in računovodska poročila bo potrebno uskladiti s IV. smernico ES in usposobiti revizorje za delo po mednarodnih revizijskih standardih. Temeljito naj se prouči možnost uvedbe davka od dodane vrednosti, kar bi prineslo "čiste" izvozno uvozne račune in državi nadomestilo izpad prihodkov zaradi zmanjšanja uvoznih dajatev. Posodobiti bo potreben sistem posebnih dajatev in podjetniških dohodnin. Dajatev za infrastrukturo in akumulacije naj nadomestijo ustrezne cene storitev in obveznice. Naše zavarovalnice za vključevanje v EGS potrebujejo ustrezne zakone, ki naj omogočijo tudi vlaganje tujega kapitala v naše zavarovalnice in ustanavljanje mešanih zavarovalnic doma in v tujini.

2. Znanost, tehnologija, intelektualna lastnina, statistika in prenos znanja, informatika

V Evropi tudi na teh področjih velja tržnost, zato bodo morale tudi naše storitvene organizacije izločiti storitvena opravila in jih organizirati na tržnih osnovah, kar velja zlasti za razumevanje dokumentov (zeleni dokument EGS), priporočil GATT in drugih. Tekoče moramo prevzemati industrijske in neindustrijske standarde in ponekod sodelovati pri njihovi pripravi, podjetja pa to morajo spremljati sama. Na tržnih osnovah so v svetu in v Evropi nastala velika telekomunikacijska omrežja, ki znanje ponujajo v bazah podatkov, zlasti mala in srednja podjetja v tem vidijo možnost preživetja, zato je toliko bolj pomembno, da se nastajajoča jugoslovanska omrežja navežejo nanje. Naše posebnosti so našo državo osamile ne le proti Evropi, temveč tudi proti večini neuvrščenih in manj razvitih, navede strokovnjake, poslovneže in vse druge, ki bodo nosili breme povezovanja in borb na tržiščih Evrope, moramo razbremeniti teh razlik, kar je seveda pomembno tudi za tuje sovlagatelje. Tudi znanost bo morala postati merljiva, potrebna pa bo revizija in prilagoditev raziskovalnih projektov novim zahtevam.

3. Ekologija

Pogoje varstva okolja bomo morali izenačiti z evropskimi, reafirmirati vlogo upravnih organov na tem področju, do leta 1991 osnovati poseben sklad, v celoti izdelkov pa vključiti stroške okolja. Zahtevati moramo tudi ratifikacijo konvencij, ki se nanašajo na okolje.

4. Promet in zveze

V sporazumevanju z Evropo je potrebno pokazati poudarjeno pripravljenost, da omogočimo popolno prost pretok stvari, ljudi in vesti skozi Jugoslavijo, kot država pa vztrajati, da tudi Evropa za naš promet zagotovi enake, če ne boljše pogoje. Uspeh bo najbolj odvisen od hitre in dobre prilagoditve evropskim standardom in normativom ter ustrezne organizacije prometa.

NA EVROPO DEVETDESETIH LET

desni

Dodatni pritisk na ceno dela

V popoldanskem delu razprave najprej velja omeniti misli Janka Goleša, ki je dejal, da so naše plače zdaj vredne 300 mark, vendar je naš izvoz komaj konkurenčen. Po združitvi evropskega trga pa se bo naša konkurenčnost zmanjšala še za približno petino, kar bo dodatni pritisk na ceno dela, ki je že zdaj pri nas žaljivo nizka. Sindikati bodo zato vztrajno zahtevali realno ceno delovne sile, kar ni samo socialni dejavnik, temveč tudi pomemben dejavnik prestrukturiranja, kar je dokazalo prav sindikalno gibanje v zahodni Evropi. Vztrajno pa bodo zahtevali tudi razbremenitev bruto cene dela, saj v večini evropskih držav polovico prispevkov za socialno zavarovanje prispeva delodajalec.

Matjaž Mulej je predlagal, naj se stališča problemske konference oblikujejo kot zakonodajna pobuda za Slovenijo in Jugoslavijo, predstavljaja pa naj dokončno odločitev za inovacijsko družbo, zato naj se polovica sredstev v skladu za nerazvite nameni za dokazane inovacijske programe, druga polovica pa za prenos znanja in vrednot. Pospešno pa naj bi uvedli tudi "poobčanje" družbene lastnine s pomočjo delnic.

Slovenija je za Srbijo lahko zelo koristen partner

Lojze Sočan je dejal, da Evropa postaja eno od jeder globalne ekonomije, ki ne trpi povprečnežev, preko teh dežel poteka že polovica svetovne trgovine, če bomo v Evropi, bomo lahko šli tudi v svet. Vprašal se je, zakaj v Jugoslaviji tako napadajo Slovenijo, ki ustvari tretjino jugoslovanskega izvoza, je v ospredju pri produktivnosti, ustvarjanju družbenega proizvoda, izobraževanju poslovnih inštrumentov, kaj delajo tisti, ki nas napadajo. Srbija je objavila za milijardo dolarjev in 2 milijona dinarjev veliko posojilo, kar je dobra poteza in velik denar, toda prave dimenzije ji daje dejstvo, da jih je Metalurški kombinat Smederevo stal doslej že 6,3 milijarde dolarjev, da bi ostal brez izgube, bi moral njihov delavec prinesiti vsak mesec v tovarno tri svoje plače. Kaj za naš proračun pomenijo izredni ukrepi na Kosovu, kaj za naš turizem in kaj za tuja vlaganja? Če bi odgovorili na vsa ta vprašanja, potem bi bilo jasno, da je

Slovenija za Srbijo lahko zelo koristen partner. Ob koncu svoje razprave je opozoril, da nam bodo v naslednjih desetih, petnajstih letih ušli v Evropo vsi dobri kadri, če ne bomo nič ukrenili, saj bo tam šlo v pokoj dve tretjini sedanjih vodilnih kadrov.

Umetna dilema: Evropa ali nevrščnost

Marjan Osolnik je dejal, da je vključevanje v Evropo zelo kompleksno in zadeva vsa področja človekovega življenja, mi pa na nekatera pozabljamo, tudi na to, da je bila Jugoslavija v preteklem razdobju v Evropi nekakšen most med blokoma in da je bila zelo aktivna v skupini nevtralnih in nevrščenih držav. Če se zdaj ne bo intenzivne vključila v evropske procese, bo ogrožena tudi njega vloga v gibanju nevrščenih. Med evropskimi nevtralnimi in nevrščenimi državami smo častna izjema, saj so vse članice Sveta Evrope, tudi nevrščeni Ciper in Malta sta v njem. Namesto da bi vključevanje v Evropo postalo sestavni del naše politike in vloge v gibanju nevrščenih, se ukvarjamo z umetnimi in nesmiselnimi vprašanji o tem, ali Evropa ali nevrščnost, pri tem pa vsepovsod zamujamo. Zadovoljni smo z nekakšno mediteransko formulo sodelovanja z Evropo, ki jo je leta pripravila za države ob južnih obalah Sredozemlja in je celo Tunisu in Maroku že premalo.

Prisilno delo je v nasprotju z vsemi konvencijami

Spregovoril je tudi o človeških pravicah in dejal, da je popolnoma jasno, da ne obstaja več samo "zahodno" tolmačenje človeških pravic, temveč ena, univerzalna koncepcija človeških pravic. Jugoslavija se ne more zavzemati za človeške pravice, če ne bo tako kot Madžarska in Poljska, izrazila pripravljenost za podpis evropske konvencije o človekovih pravicah, še bolj pomembno pa je, da dosledno uresničujemo konvencije o človekovih pravicah, ki smo jih že podpisali, saj bomo sicer zaostali celo za Turčijo. Svobode in človekovih pravic se ne brani le v Palestini in Južni Afriki, ampak predvsem doma. Enečenje tega s separatizmom, predvsem pa sklepi o prisilnem delu so v nasprotju z vsemi konvencijami, ki jih je Jugoslavija podpisala.

M. Volčjak

Viktor Žakelj

Bodoča združena Evropa - naša skupna domovina

(poudarki iz uvodne besede)

● S problemsko konferenco želimo poudariti prepričanje, da moramo v svojem razumevanju in delovanju preseči zgolj ekonomsko-tehnično raven. To pomeni, da hkrati, ko priznavamo pomen tehničnih in ekonomskih standardov in normativov, ki jih uvaja zahodna Evropa in vemo, da je obseg in kvaliteta naših ekonomskih odnosov s to Evropo, za naš razvoj in za naš položaj - tudi v nevrščenem - svetu odločilnega pomena, dojamemo, da je naše približevanje nastajajoči združeni Evropi in končno vključitev vanjo, prvotno kulturno-civilizacijsko dejanje, je vrnitev v svet, ki mu po vseh fizičnih in duhovnih kriterijih pripadamo.

● Ne gre za to, da se pozabi žalostno dejstvo, to namreč, da je ta naša celina dvakrat to stoletje svet zapletla v pogubno klanje, ampak za spoznanje, da je Evropa po vsem tem notranje dozorela, se idejno izčistila, da po letih stagnacije hoče spet biti eden od treh svetovnih epicentrov nastajanja novega znanja, novih tehnologij in sveže politične filozofije. V tako spremenjeni Evropi je zanesljivo tudi mesto za Jugoslavijo. Predpogoj za to pa je evropeizacija naše politike, kar pomeni razumevanje znamenj časa, kot so detant, perestrojka, internacionalizacija gospodarstva, itd.

● Priznati bo treba, čim prej, tem bolje, da se je iztekel model ekstenzivnega gospodarskega razvoja, ki se je kazal predvsem v kvantitativnih kazalcih, da konkurenčnost postaja univerzalni družbeni princip, da v ospredje stopa človek posameznik, ki terja gospodarstvo, družbo in državo po lastni meri. To pa terja naš korenit zasok na vseh področjih dela in življenja, sicer bomo pristali na obrobju moderne sveta, postali povsem fevdalno odvisni od njega, kar nas bo povsem devalviralo tudi pri vseh naših neevropskih gospodarskih in političnih partnerjih. Da ni sredi neustavljivega procesa globalizacije sodobnega sveta, kaže primer ekonomije, kjer so integracije gospodarskih subjektov na državni ravni informiranje klasičnih transnacionalnih korporacij, v teku pa so nacionalni vseobsegajoči tehnično-tehnoški programi ter formiranje ogromnih skupnih trgov, ki presegajo državne meje. To je logika razvoja proizvodnih sil, ki so ji podjetniške,

regionalne, nacionalne in državne meje že ovira razvoja; hkrati pa to, kar nastaja, ni kotel, v katerem se stapljajo najrazličnejše razlike, v blede, jalovo početje, ampak je dinamičen proces, ki je v različnih našel spodbude za razvoj, ki teče znotraj trdnega pravnega okvira. Zaradi takega razumevanja sodobnih integracijskih procesov npr. sodobna Evropa ne pozna "skupnih jeder", ona je kulturno pluralna, je skupnost enotnosti v različnosti. Prav ta in podobni primeri kažejo, da mitingaška Jugoslavija, ki poziva k unifikaciji gospodarskega, družbenega in političnega življenja, bolj kot prehod na tehnične standarde in normative potrebuje drugačen način razmišljanja, potrebuje nove duhovne vrednote.

● Za našo prihodnost, za Jugoslavijo kot moderno socialistično, samoupravno podjetniško družbo je pomembno, da smo vendarle soočeni s miselnim modelom in logiko, ki je zunaj našega neposrednega vpliva, ki je ne moremo poljubno krojiti po trenutni, političnim razmeram prirejati pameti. Zato nas že samo razmišljanje o možnostih ali nemožnostih našega vključevanja v novo Evropo po svoje dela Evropejce. Mi moramo ujeti evropski način razmišljanja; v novi Evropi, tudi če nas sprejme, ne moremo preživeti z dogovorno ekonomijo, partijskim monizmom, z represivnim pravosodjem, ki štiti državo, ne pa človeka itd. Zato, ker smo se duhovno oddaljili od tega sveta, ker smo preveč stavili na možnost ekvivalence do ideoloških polov še tudi, potem ko je ostrina tega bipolizma iz časov hladne vojne že začela slabeti, bo naše vračanje v združeno Evropo pogosto spominjalo na legendarno Kalvarijo, potrebna bo miselna katarza, torej samoočiščenje od vsega tistega, kar nas je nasilno delalo različne od tega sveta, od delatga, kar smo mislili, da bo razviti svet sprejel od nas, pa ni.

● Tudi, če nas je samo 2 milijona, če parafraziram pesnika in partizana Kajuha, moremo in moramo imeti Slovenci perspektivo v tej prenovljeni Evropi, ki nastaja na uslednih zlasti krvave novejšje zgodovine, časa, v katerem smo se dokončno konstituirali kot nacija. Vedeti pa moramo, da vse, kar počnemo in bomo še počeli, ne smemo ne podcenjevati in ne precejevati, oboje nam bi prineslo obilo škoda.

de. Zato v te integracijske procese vstopajmo pokončno, partnersko, nenazadnje tudi zato, ker brez slovanskega elementa nova integrirana Evropa ne more postati in ostati stabilna gospodarska in politična tvorba, ne more postati Atene novega postmodernističnega razvitega sveta.

● Slovenija, ki je okroglo 5000 dolarjev narodnega dohodka na prebivalca do kraja izčrpala model dosedanjega samozadostnega, ekstenzivnega gospodarskega in družbenega razvoja, mora v kratkem podvojiti izvoz in se povsem odpreti za pretok blaga, storitev, kapitala, idej itd. Pri nas že nekaj časa ni več moč ljudi mobilizirati na ideali preteklosti, ne glede na to, koliko so nam sveti, koliko so bili v preteklosti elementi nacionalne samobitnosti in integracije. Vse to je stvar zgodovine, sodi v spoštovane vitrine preteklosti. Mi pa moramo zdaj v zapletenem prelomnem času najti nov skupni imenovalac nacionalnega interesa, ki bo raste iz zgodovinske izkušnje našega naroda in obenem upošteval gospodarske in družbene procese, ki teko okoli nas. Pot do take sinteze je bolj ovinkasta kot nekateri mislijo. V tem smislu, torej v smislu iskanja slovenske sinteze, je treba razumeti tudi tokratno razpravljanje, ki v še tako klenih zaključkih ne more gore premikati, more pa, v to sem prepričan, biti prepotrben kamenček v mozaiku nastajanja tistega, kar bomo morda nekoč v prihodnje poimenovali "slovenski nacionalni program" ali kaj podobnega. Zato ker ne verjamem v razne nekajvrstične deklaracije še tako nostalgičnega naziva, ki naj danes na prelomu v novo tisočletje, v logiki prete-

klega časa, sumarno izrazijo interese naroda, pripisujem razpravam in sprejetim dokumentom, nekaj teh smo opravili in sprejeli tudi v RK SZDL, značaj prepotrebne temeljnega gradiva, na podlagi katerega bo nastal kdaj v prihodnje v vsem domišljen tekst, ki mu bomo lahko rekli slovenski nacionalni program, ker bo izraz naših dolgoročnih ekonomskih, socialnih in političnih interesov.

● Ta čas, ko Jugoslavija za razliko od socialistične Madžarske in Poljske, ki nas, če tako rečem, že nekaj časa prehiteva po desni, menca na mestu, zbira pogum, oziroma še naprej vztraja na politiki ekvidistance, ki se ta čas kaže za zgrešeno. Formalno res nismo vključeni v nobeno evropsko integracijo, praktično pa smo od vseh odvisni, zato je naša nevrščnost handicap, ne pa prednost, posebno ta čas, ko EGS in SEV navezujeta direktno medsebojne odnose, torej posredniške vloge Jugoslavije, ki je bila včasih cenjena, ne potrebuje več. Na drugi strani pa dežele v razvoju kreditiramo ta čas v višini okroglo 2 milijardi dolarjev, prav to pa je ob še večjem klirinskem suficitu osrednje žarišče vse bolj pogubne inilacije.

● Razpravljanje o "Evropi 90 let" dejansko pomeni iskanje poti in sredstev za našo temeljito gospodarsko, družbeno in politično reformo. Usmeritev k povezojuči se Evropi pomeni izbrati edino pravo, a vsaj za enkrat še vedno možno pot, za postopen izhod iz naše gospodarske, politične, mednacionalne in moralne krize, ki ogroža vsak dan več Jugoslovancev, krha mednacionalne odnose in ogroža obstoj države. Zapreti se vase, družbo in državo restavrirati po realsozialističnih načelih, bi pomenilo pristati na materialno in duhovno revščino in postopen razkroj avnojske Jugoslavije. Zato, ker v državi tudi glede tega ta čas še nismo poenoteni, moramo državljanji Slovenije Sloveniji izboriti njeno lastno indentiteto, postati mora prepoznavna za svet okoli nas, zato moramo temu svetu znati ponuditi vse: blago, storitve, kulturno dediščino, nacionalno kulinariko, vse do naravnih lepote. Če v tem uspešno, bomo lažje preživeli razplet jugoslovanske krize, ki se naglo bliža.

5. Izobraževanje strokovnjakov

Naš cilj morajo biti enakovredni rezultati izobraževanja in opredmetenje znanja v konkurenčnih izdelkih, materialnih in intelektualnih storitvah, z novimi znanji je potrebno opremiti tudi že zaklepane, predvsem vodilne, ter sistematično spodbujati nadarjene in sposobne, zato se morajo izobraževalne organizacije približati evropskim konceptom, zakon o visokem šolstvu in druge predpise pa evropskim standardom. Zagotoviti moramo enakovreden status študentstva, učbenikov, izpitov, diplom, akademskih naslovov in dodeljevanja študentskih stipendij ter moralno, intelektualno in politično osamosvojitvi univerzo kot center kulture, humanizma, znanja in raziskovanja in tudi njen ekonomski status približati evropskemu. Pospešiti moramo menjavo informacij, dokumentacije s skupnimi projekti, predavateljev in študentov, prilagoditi in vključiti izobraževalne ustanove v mednarodna omrežja.

6. Kultura in šport

Tvorni del novonastajajoče Evrope bomo, če se bomo vanjo vključili s svojimi ustvarjalnimi, umetniškimi in raziskovalnimi močmi, kar bomo dosegli s samostojnim programom razvoja slovenske kulture, na temelju spoštovanja različnosti in samobitnosti kot glavne vrline in vrednote novonastajajočega evropskega sožitja. Na področju športa pa se moramo zavzemati za povezavo evropskih držav na bistvenih vsebinskih opredelitvah in izhodiščih športa in uveljaviti enoten pristop v športno tekmovalnem pogledu.

7. Zdravstvo in socialno varstvo

Na tem področju v ES ni možna in zato tudi ni predvidena unifikacija, zato bomo morali težiti le k podobnosti. Zdravstvo se bo moralo prilagoditi tako, da bo lahko izvažalo storitve, uvedli naj bi tudi dodatne oblike zavarovanja in drugačne načine plačevanja storitev, v socialnem varstvu pa mednarodno primerljiv pregled o datjvah in enakopravno obravnavati tujce, ki bi delali pri nas.

8. Turizem

Vključevanje s turizmom v Evropo zahteva pospeševanje potovanja oziroma kvalitete življenja, prometno in informacijsko povezanost, vključevanje v integralno ponudbo, sodobno trženje in racionalnost dela ter prilagoditev normativom, ki se nanašajo na zaščito potrošnika v času bivanja in potovanja pri nas.

9. Kmetijstvo in živilska industrija

Kmetijstvo bo v EGS še naprej obravnavano kot "občutljivo", tržni prostor za naše prehranske izdelke bomo ohranili, če bomo zadostili njihovim pogojem kakovosti. Ponovno moramo doreči naše kmetijske primerjalne prednosti, pospešiti kmetijsko podjetništvo in pri tem upoštevati nacionalni pomen in samobitnost kmetij. Kmetijski pridelki in izdelki živilske industrije bodo morali biti pridelani in izdelani po normativih in standardih EGS, zato moramo razviti mrežo referenčnih laboratorijev in spodbuditi "akcije za kakovost" in uvesti poseben informacijski sistem.

10. Migracijska gibanja

Že pred tesnejšo institucionalno vključitvijo Jugoslavije v ES je potrebno razviti vsestransko sodelovanje z zahodnoevropskimi imigrantskimi državami, saj bo politika sprejemanja imigrantov še naprej temeljila na njihovih odločitvah. Različne oblike sodelovanja moramo razviti s trajnimi emigranti v Zahodni Evropi, še posebej s strokovnjaki, ideja o skupnem slovenskem kulturnem prostoru pa bo krepko odvisna od druge generacije.

11. Regionalne skupnosti v Evropi

Regionalno sodelovanje prispeva k nastajanju Evrope 92, v ta kontekst sodijo tudi prizadevanja Slovenije, ki so hkrati nepogrešljivi sestavni del jugoslovanske neodvisne in nevrščene zunanje politike, odprte v Evropo in v svet, posebej to velja za sodelovanje Slovenije v skupnosti Alpe-Jadran, ki bo v prihodnjih dveh letih posvečala posebno pozornost medsebojnemu obveščanju in pripravam na Evropo 92. Za Slovenijo pa so pomemben člen njenega vključevanja

v Evropo tudi obmejna območja v sosednjih državah, ki so narodnostno mešana in poseljena tudi s slovenskim prebivalstvom.

12. Trgovina

Postati mora samostojni del gospodarstva in obravnavana kot proizvodna dejavnost, vključiti se mora v sodobne tokove urbanizacije, prilagoditi je potrebno izobraževanje kadrov, poenotiti način poslovanja in poslovno metodologijo. Poleg splošne usmerjene liberalizacije ekonomskih odnosov s tujino je potrebno odpraviti tudi cenzure za opravljanje zunanjetrgovinske dejavnosti, zagotoviti vključevanje trgovine v mednarodno izmenjavo podatkov in ustanoviti trgovska podjetja v tujini.

Prelagane zaključke, ki jih v povzetku objavljamo, bodo dopolnili z nekaterimi predlogi iz razprave, predsedstvo RK SZDL pa jih bo sprejelo na eni prihodnjih sej. Nekateri razpravljalci so imeli namreč povsem konkretne predloge zaključkov, ki se nanašajo na posamezna področja. Najbolj celovit pa je bil DEJAN VERČIČ, delegat republiške konference ZSMS, ki ga je poimenoval kar alternativni predlog zaključkov: 1. Problemska konferenca SZDL "Priprave na Evropo 90-tih let" ugotavlja, da je strateški interes Slovenije in Jugoslavije polnopravno članstvo države v Evropski skupnosti, do katerega bi predvidoma bilo mogoče priti na začetku prihodnjega tisočletja. 2. Skupščina SR Slovenije naj takoj razglasi vstop države v Evropsko skupnost kot strateški interes Slovenije in republiški izvršni svet zaveže za pripravo potrebnih scenarijev vstopa (slovenske Bele knjige). 3. Skupščina SFRJ mora v najkrajšem možnem času tovrstne namen države svečano razglasiti evropskim partnerjem. 4. Za doseg cilja iz prve točke naj Jugoslavija v najkrajšem možnem času enakopravno vstopi v EFTO in začne s podpisovanjem vseh mednarodnih pogodb, ki pogojujejo polnopravno članstvo v Svetu Evrope. 5. Predloženi osnutek zaključkov problemske konference SZDL naj sledi zgornjim kot utemeljitev.

Preživeti s preživnino

Odrešilne formule ni

Materialna skrb za otroka mora biti enakomerno porazdeljena med oba starša, česar ne nalagajo le moralna načela, temveč tudi zakon. Velja tudi za starše, ki so se razvezali ali pa sploh nikdar niso zaživeli skupaj, vendar se tod praksa žal močno razhaja z razglasanimi. Otroci, ki žive z enim samim staršem, so kljub preživninam v mnogo slabšem položaju kot otroci iz popolnih družin. Pri preživninah namreč ne velja nikakršno pravilo, kolikšen mora biti znesek, da bo otrok lahko dostojno živel, kakor denimo obstajajo najnižja pokojnina ali najnižja in zajamčena plača. Preživnine, ki jih določa bodisi sporazumno z obema stranema center za socialno delo bodisi »na silo« sodišče, so odvisne od številnih okoliščin.

Institucije skušajo pri tem delati v korist otroka, upoštevaje okoliščine, v katerih živi, hkrati pa ne morejo mimo gmotnih možnosti zavezanca (običajno očeta) in njegovih okoliščin: ali živi s plačo sam ali pa z njo preživlja novo družino. Kot zatrjuje Rado Pavlin, direktor Centra za socialno delo Kranj in pravica Marta Pavšar, je to oboje tudi »krivos«, da se preživnin ne da umeriti tako, kot denimo zajamčeno plačo. Obstaja sicer izračun življenjskih stroškov, ki so ga za družine napravili na inštitutu za ekonomske raziskave, zajema pa tudi podatke, koliko stane življenje otroka. Ko bi bile razmere idealne, ko ne bi bilo brezposelnosti in socialnih problemov, to ne bi bilo tako težko, tako pa se je poleg otroka treba upoštevati še zavezanca, ki ni nujno v povprečnem gmotnem položaju.

Možu s 760 tisočaki invalidske pokojnine so po zadnji valorizaciji določili 800 tisočakov preživnine za dvoje otrok. Po 400 tisoč dinarjev za dva šolajoča se otroka resda ni veliko, toda če bi jima oče izplačal, mu po suhoparni številni logiki za golo življenje zmanjkajo štirje stari milijoni. Za dodatno delo zaradi invalidnosti ni sposoben, kot invalidski upokojenec ga tudi ne sme opravljati. Odkar preživnine pogosteje valorizirajo, zavezancem pošiljajo namesto odločb le obvestila, tako da se ni mogoče niti pritožiti. Zavezancu ostane le, da na Centru za socialno delo z upravičencem (otroka navadno zastopa mati) sklene novo dogovor za znižanje preživnine. Če se ni moč sporazumeti, tudi zavezanec lahko toži.

Med 38.000 preživninami, kolikor jih po oceni prejema otroci na Slovenskem, najdemo tako visoke kot tudi zelo nizke preživnine: kot denimo v Kranju, kjer je zgornja meja skoraj milijon, spodnja pa pet tisočakov. Gledano z otrokovega zornega kota najbrž tudi milijon ni dovolj, če je treba pokriti mesečne potrebe denimo študenta, kaj šele preživnine, ki se gibljejo od 120 do 400 tisočakov, teh pa je vsaj v Kranju večina! Preživnine se od lani sproti valorizirajo: lani je ta sproti pomenil dvakrat letno, letos inflacija zahteva, da se zneski popravljajo že kar vsaka dva meseca. Najnižjim preživninam tudi valorizacija ne bo mogla biti kos, povprečne pa ob rastočih življenjskih stroških naredi vsaj znosne, da matere otroke z njimi nekoliko lažje preživljajo. Toda spet ne moremo docela odmisli druge plati. Očetej ob valorizaciji, ki jo določa republiška skupnost socialnega skrbstva, dobijo obvestilo, koliko morajo

18-letna hči prejema od svojega očeta 150 tisoč dinarjev preživnine. Znesek, s katerim si srednješolka ne more kupiti niti čevljev, odtegujejo zavezancu od bolj ali manj povprečne plače, s katero mora preživljati še dvoje zakonskih otrok. Skoraj odrasla hči, ki jo čaka še študij (tedaj pa so gmotne potrebe še veliko večje), bi si nedvomno zaslužila višjo preživnino. Tako nizko ima zato, ker je bila ob razveznem postopku njenih staršev takšna določena. Mati je imela sorazmerno dobre dohodke, boljše od očeta, zato slednjemu niso napravili visoke materialne odgovornosti za prvega otroka. Če bi hči hotela uveljaviti višjo preživnino, bi jo morali z materjo iztožiti, slednji pa ni do tega, da bi se umazano perilo iz neuspelega zakona in nezaslišano dejstvo, da še vedno zasluži več od dekletovega očeta (saj tudi mora, če hoče šolajoči hčeri zagotoviti soliden standard), znova vlačilo po sodišču.

dobesedno od danes do jutri več nakazati otroku. Če zavezanca vodi zadosten čut odgovornosti do otroka, če se niso čustvene vezi že popolnoma zrahljale in če preživnine ne čuti zgolj kot finančno breme, bo višji znesek

V Kranju, kjer zavezanci izplačujejo 1700 preživnin otrokom in 39 odraslim, so izračunali, da je po zadnji valorizaciji (1. aprila) povprečni znesek preživnin 270 tisočakov. Glavnina, 80 odstotkov otrok, prejema preživnine med 180 in 390 tisočaki. Najvišja preživnina je znašala 980 tisoč dinarjev, najnižja pa simboličnih 5200 dinarjev (petsto starih jurjev). Slednjo odmerijo zavezancem, ki sila slabo zaslužijo ali pa sploh ne, vendar morajo vseeno čutiti obveznost do otrok.

pač izplačal. Če bo presodil, da ga ne zmore ali ga preprosto ne bo hotel, bo otrok prikrajšan, za uveljavitev pravice pa bosta morala z materjo bodisi na »arbitražo« na center za socialno delo, bodisi na sodišče. Za neplačevanje preživnine gre zavezanec

sicer lahko celo v zapor, lahko se mu od plače odtegne dolg otroku, in to ne samo do tretjine kot pri običajnih kreditih, temveč kar do polovice. Vendar morajo matere prej na sodišču. Ker se slednje nerade tožijo za pravico, ki bi morala biti za otroka samoumevna, ostaja veliko preživnin nizkih. Najnižje pa so tiste iz prejšnjih let, ko valorizacije še ni bilo, inflacija pa je ven-

Nekvalificiranemu delavcu so od milijona in pol delavske plače odmerili 820 tisočakov preživnine za dva otroka iz razvezanega zakona. V novem zakonu ima še dva otroka. Če hoče izplačevati svojo obveznost otrokom iz prvega zakona, ostane socialno ogrožena njegova druga družina. Če prvima dvema ne plačuje ali pa jima odmerja star, nevalorizirani znesek, ima probleme s preživetjem prva družina. Pri takih okoliščinah je težko najti pravo rešitev, čeravno velja usmeritev, da so v prvem planu otroci, za katere sta dolžna enakovredno skrbeti oba roditelja.

darle že najedala standard. Valorizacije torej delajo v prid otrok, zavezance pa bolj obremenjujejo, tako da se bodo v prihodnje najbrž pogostoma pojavljali na centrih za socialno delo ali kot tožniki na sodiščih.

V Kranju se največ preživnin giblje med 240 in 270 tisočaki. Povprečje, s katerim ima preživetni največje število otrok, ki ne živijo z obema staršema, je torej 250 tisočakov. Če izračun nadvse poenostavimo, ima otrok ob dejstvu, da zanj oba starša prispevata enako, za preživetje na voljo 500 tisoč dinarjev. Cenjenemu bralstvu dajemo v presojo, ali je ta znesek zadosten, da se otrok prehrani, obleče, varuje v vrtcu, šola, skrbi za rekreacijo, konjičke in vse drugo, kar sodi k odrasčanju.

D.Z.Žlebir

Za ali proti legalizaciji drog

Grass around the World

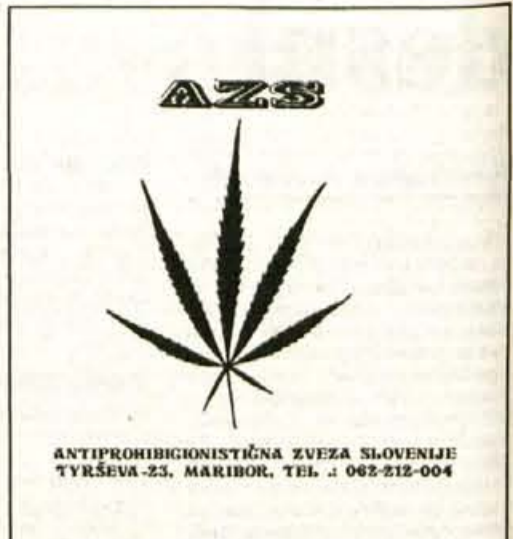
Konec marca je bil v Rimu pod pokroviteljstvom Transnacionalne radikalne stranke ustanovni kongres Mednarodne zveze proti prohibiciji drog. V Rimu je bil tudi predstavnik Antiprohibicionistične zveze Slovenije, ki se zavzema za legalizacijo marihuane in s tem tudi za spremembo KZ SFRJ v zvezi s to mehko drogo.

Konec vojne proti drogam?

Na kongresu v Rimu je sodelovalo več kot petdeset strokovnjakov s področja zdravstva, psihatrije, kriminologije in sodstva, ki so prišli iz ZDA, Kanade, ZRN, Nizozemske, Italije, Španije, Velike Britanije, Kolumbije, Brazilije, Bolivije in od drugod. V svojih razpravah so se zavzemali za spremembo politike v zvezi z drogami, ki temelji na prohibiciji - prepovedi uživanja, proizvajanja in trgovanja z drogami, ki se udejanja z uporabo represivnih metod. Ugotovili so, da z represijo v sedemdesetih letih zgodovine prohibicije vojna proti drogam še zdaleč ni dobljena. Nasprotno, krog potencialnih uživalcev droge je vsak dan večji, prav tako pa nezadržno narašča kriminal, ki je povezan z drogo. Karteli, mafijske družine in podtalne organizacije tvorijo organizirano mrežo, ki suvereno obvladuje proizvodnjo in tržišče ilegalnih drog ter v svojih kriminalnih aktivnostih ustvarja velike profite in jih potem skozi tako imenovane »pralnice denarja« legalno vplaga v mednarodne finančne akcije. Prohibicija drog je oblikovala (posebno po drugi svetovni vojni) mednarodno mafijo, ki s svojo močjo in učinkovitostjo vpliva na nacionalne ekonomije in mednarodno denarno izmenjavo. Nelegalnost trgovcem z drogo omogoča popoln nadzor nad cenami in kvaliteto, kar jim prinaša velike profite. Ljudje, ki so odvisni od drog, se, da bi si zagotovili denar za nakup le-te, začnejo ukvarjati z drugimi vrstami kriminala. Znano je, da kljub mednarodnem sodelovanju policije in carine, zasežejo le desetino razpovedane droge. »Droge niso prepovedane zato, ker so nevarne, ampak so nevarne zato, ker so prepovedane,« je poudaril eden od razpravljalcev. Na kongresu so zato predlagali legalizacijo in obdavčenje drog. Davke bi uporabili za vzgojo o drogah in za plačevanje medicinskih in socialnih stroškov ob zlorabi drog. Zanimivo pa je, da razpravljalci na kongresu niso uspeli oblikovati predstave o razmerah, ki bi z legalizacijo drog nastale. Koliko novih uživalcev bi s tem bilo in v kakšni meri bi bodoči uživalci zmogli kontrolirati lastno uživanje drog?

S petimi grami marihuane v žepu

Antiprohibicionistična zveza Slovenije (AZS), ki jo je v Rimu predstavljala Slavc Gorjup si zaenkrat s petico prizadeva »le« za postopno uvajanje legalizacije marihuane in s tem v zvezi za spremembo v KZ SFRJ. Petico je v Rimu podpisalo tudi precej znanih imen. V AZS menijo, da sedanji KZ SFRJ ne omogoča učinkovitega nadzora nad uživanjem, posedovanjem in predelovanjem marihuane (predvidevajo, da je v Sloveniji okrog 50000 običajnih uživalcev marihuane), hkrati pa gre mimo zakona tudi razvoj ilegalnega tržišča z marihuano. Narkomanija je pri nas še vedno tabu tema, čemur je kriva predvsem slaba obveščenost ljudi, iz katere izhajajo razna neobjektivna mnenja, da je vsak uživalec marihuane (trave) tudi narkoman (seveda pa je med marihuano in recimo heroinom še kako velika razlika). Take označbe in represija organov pregona pa kadilce narihuane diskreditirajo doma v družini, v šoli, na delovnem mestu, skratka v njihovem življenjskem okolju.

To so le nekateri izmed razlogov, zaradi katerih se AZS zavzema za legalizacijo trave. Kakšne so torej zahteve AZS? V KZ je nujno potrebno diferencirati marihuano od ostalih drog ter dodati člen v zvezi z uživanjem, posedovanjem, pridelovanjem, dajanjem in predelovanjem marihuane. Pri sebi naj bi vsak lahko imel pet gramov marihuane, lahko bi se kadila v skupini, posameznik naj bi lahko prideloval do trideset stebel marihuane, s tem, da svojo »obrt« prijavi ustreznim organom in je polnoleten, so ugodnosti, ki naj bi jih prinašala legalizacija. Poudarjeno pa je, da se kaznuje vsaka prekomernost, dajanje, prodajanje, predelovanje in tihotapljenje marihuane preko meje. Tako o legalizaciji marihuane AZS.

»I like marihuana, you like marihuana, we like marihuana too...«

Hmm, hmm, kaj reči na vse te zveze in legalizacije. Najbrž veste, da je ravno čas zgodnje pomladi tisti čas, ko si najbolj strastni kadilci trave začnejo urejati svoje nasade. »Tegelčki« na okenjskih policah in balkonih, skriti predeli domačih vrtov, odročni, nedostopni, pa vendar sončni predeli gozdov so polni bilk indijske konoplje. Ko bo »roba« jeseni godna za kajenje, bo opojni vonj marihuane zaznaven v malone vseh diskotekah, glasbenih klubih, barih, pa na tivolskih koncertih, v »Delovcu«, še zasebni »žuri« redkokdaj minejo brez kakšnega »jointa«. Trava ima pomladi najvišjo ceno, saj so jesenske zaloge že marsikomu pošle, trenutno se baje cena enega grama marihuane giblje okrog dveh starih milijonov (en gram je zadosten za en »joint« - cigareto iz trave). Skratka, kljub temu da je posedovanje in kajenje marihuane pri nas prepovedano, se slednja zvija povsod, tudi sredi belega dne na najbolj prometnih ulicah. Teško pa je predvideti, kaj bi se zgodilo ob legalizaciji. Ali bi po marihuani segli tudi najstniki, ki sedaj živijo ob cigaretah Lord in Cocacoli (če?)? Ali bi rednejše kajenje marihuane pripeljalo posameznike do tako imenovanih trdih drog in s tem do odvisnosti? Ali bi se gojilci marihuane prijavi pri ustreznih organih (glej zahteve AZS), če predpostavimo, da bi jih logika organov pregona vpisala v dosjeje kot potencialne uporabnike tudi trdih drog (heroin, kokain...)? Kdo ve?

Igor Kavčič

Minka Bertonec, vzgojiteljica v loški Čebelici

Najboljša motivacija je spodbuda in pohvala

Škofja Loka, 24. maja - Sonce prijazno sije na dvorišče vrtca Čebelica na Novem svetu, ki ga napolnjuje otroški živčav. Nekateri se zogajo, drugi skacejo, tretji se kotalkajo. Med malčki z rumenimi rutkami, ki so že skoraj šolarji in se temu primerno tudi vzvišeno obnašajo pred "ta malimi", iščem vzgojiteljico Minko Bertonec. Vprašam, ali lahko zmotim ubrano igro. Prijazno dovoli, sedeva, a kaj, ta hip naju zmoti Katka, ki je padla in išče tolažbo, drugič pride v varno tovarišičino zavetje deček - ne vem, kako mu je že ime - ki mu je vrstnik pokazal pesti, nato tiho prijoka svetlolasa deklica, ki se je v travi opekla s koprivami in hoče obkladke...

Dekletce me spominja na moja otroška leta, ko smo punčke oblačile in hranile svoje celuloidne "otroke", zraven pa sanjarile, da bomo tovarišice, ko odrastemo. Ste tudi vi, tovarišica Minka, tako začeli? »Tudi. Že od malega sem bila zaljubljena v otroke. Vsa osnovnošolska leta, ko sem v Poljanah odrasčala ob očetu - mama je umrla, ko mi je bilo samo devet let - sem imela v glavi, da bom učiteljica. Potem pa sem v časopisju prebrala, da je tudi šola za vzgojiteljice.«

Po novem je študij za vzgojiteljice podaljšal s štirih na šest let. Menite, da je to potrebno? »V mojem času je šola trajala pet let. Mislim, da znanja ni nikoli preveč. Otroci danes rabijo zelo veliko znanja, in to na način, skozi igro, ki je zanje primeren, dojemljiv. To je težko. Zato tudi vzgojiteljica rabi veliko znanja, danes še več kot včasih.

obvladati mora različne metode dela, saj je vsak otrok svoj svet; eden rabi tak pristop, drug drugačnega, eden glede na domačo vzgojo in okolje, v kakršnem odrasča, več znanja kot drug...«

Že več let delate s predšolskimi otroki. Letos imate v skupini 25 otrok, samo štirje niso vpisani v pripravo na šolo. Ni to preveč? »Čim manjša je skupina, tem lažje je individualno delati, čim večja je, bolj se je treba potruditi. Priznam, da me doma, ko napetost popusti, že grabi utrujenost. V vrtcu je ne čutim, tu me otroci razvedrilo. Mislim, da mi starejši posebno »ležijo«. Pri njih se napredek najbolj pokaže.«

Ste med otroki vedno tako dobre volje, nasmejani, umirjeni? »Ja, lahko bi rekla, da.« Obiskujete vsa predavanja, seminarje, namenjene predšolski vzgoji, če le morete. Pa ven-

dar se dober vzgojitelj metod ne more samo naučiti, sposobnosti morajo biti tudi v njem samem. Kako vi držite otroke v zbrano-sti, kako jih motivirate? »Omenila sem že individuali-

zacija dela. Vsakemu otroku je treba dati toliko, kolikor rabi. Iščem nove, sodobnejše pravljice, pesmi, naši sprehodi in izleti so splet naravoslovnega dne, prometne in likovne vzgoje. Prav zdaj imamo v načrtu izlet na Hrastnik, kjer je ptičje rezervat. Otroci bodo videli ptičje valilnice, spoznali različne vrste ptic, pri koči spili topel čaj. Uživali bodo. Najboljša motivacija za delo pa je prav gotovo spodbuda in pohvala. Tudi doslednost, poštenost, ljubezen otroci znajo ceniti in vračati.«

Ali kdaj v 28 letih s katerim od otrok niste našli skupnega jezika?

»Ne, res pa je, da včasih s kom dlje časa traja.«

Poznate pesem o tovarišici, ki je zahtevala rožo rdečo in list zelen, otrok pa je v cvetju videl vse mavrične barve?

»Rada imam, če so otroci čim bolj ustvarjalni. Spodbujam ustvarjalnost. Poglejte risbe tovarne na steni, vsak jo je videl in narisal drugače.«

Lani ste prejeli državno odlikovanje, red dela s srebrnim vencem.

»Ja, ampak lahko bi ga dobilo tudi veliko kolegic.«

Menite, da je večina vzgojiteljic dobrih? »Zelo redke so, ki ugotovijo, da niso za ta poklic in tudi zelo

hitro odidejo iz vrtca. V glavnem pa se za to delo vsaka odloči iz ljubezni do otrok.«

H. Jelovčan

VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA KRANJ SVET VVO

Svet VVO Kranj
O B J A V L J A

naslednja dela oziroma naloge:

1. VODENJE PREHRAMBENE TEHNIČNE SLUŽBE

Pogoji:
- višja strokovna izobrazba - gostinske smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- organizacijske in vodstvene sposobnosti
- uspešno dosedanje delo
- Kandidat bo izbran za dobo 4 let.

2. REFERENT ZA PRAVNE IN KADROVSKE ZADEVE

Pogoji:
- višja strokovna izobrazba za VI. stopnjo - pravne ali organizacijske smeri
- 2 leti delovnih izkušenj
- 3-mesečno poskusno delo
prijave sprejemamo 10 dni po objavi na naslov: Vzgojnovarstvena organizacija Kranj, Staneta Žagarja 19 tel 24-381

Bohinj v očeh strokovnjakov, znanstvenikov, raziskovalcev

Propadanje kulturne krajine, razvrednotenje dediščine...

Bohinjska Bistrica, 23. maja - Ker je Bohinj, kot pravi Janez Bizjak, krajinski fenomen Julijskih Alp, Triglavskega narodnega parka in Slovenije ter pojem za naravne in kulturne znamenitosti, je privlačil in strokovno izzival (in še izziva) številne raziskovalce, znanstvenike, strokovnjake, študente in zvedave domačine. O Bohinju so napisali že veliko študij, raziskav, analiz, poglobljenih vtisov...

Četrtna vrst ptičev je ogrožena

Janez Gregori, na primer, se je odločil za izlet po ptičjem svetu Bohinja in njegove okolice. Nekatera njegova spoznanja so zanimiva, druga takšna, da predvsem zaskrbijo. Od 200 vrst ptičev, kolikor jih gnezdi v Sloveniji, jih je 95 mogoče najti tudi na območju Bohinja. Ko je primerjal, koliko vrst ptičev, ki živijo na suhem, je v evropski rdeči knjigi (spisek ogroženih vrst), je ugotovil, da je kar četrtnina ogroženih zastopana tudi v Bohinju. V dolinskem pasu sta ogrožena predvsem hrbski škranjec in rjavi srakoper, ob vodotokih vodomec, v mešanih in smrekovih gozdovih veliki petelin, gozdni jereb, kocconogi čuk, mali skovik, črna žolna, pivka in mali muhar, v macesnovih gozdovih in ruševju ruševček, na območju visokogorskih travnikov, kameniški in sten pa planinski orel, snežni jereb, kotorna in planinska vrana. Prizadete so predvsem tiste vrste, ki se težje prilagajajo spremembam v okolju. Največ ogroženih vrst je v smrekovem in mešanem gozdu v okolju, ki sicer tudi v Evropi velja za najbolj ogroženega. Še

najmanj ogroženih vrst je v višjih predelih, vendar tudi tja vse bolj prodirajo negativni vplivi, predvsem hrup.

Počitniške hiše zavre razvoj kmečkega turizma

Janez Bizjak iz delovne organizacije Triglavski narodni park ugotavlja, da je gradnja počitniških hiš povzročila v Bohinju (in tudi drugod) največje "onesnaženje" kulturne krajine. Tudi na tistih krajih, ki nikoli niso bili pozidani in tudi nikoli ne bi smeli biti, so "zrasle" nove stavbe, ki so skregane z arhitekturnim izročilom, z nekdanjimi izkušnjami, vedenjem in znanjem. Številni gospodarski objekti (seniki, stajje itd.), ki so predstavljali osrednje spomenike stavbarske kulture in po katerih je bilo mogoče stavbarsko izročilo Bohinja in bohinjskih planin ločiti od trentarskega ali tolminskega, so spremenili nekdanjo podobo, saj so jih novi lastniki dozidali, nadzidali in si v njih uredili bivalne prostore. Če so nekateri še pred leti mislili, da bodo počitniške hiše spodbudile bohinjski turizem, pa zdaj, po dveh desetletjih izku-

šenj, ugotavljajo, da je vdor "vikendaštva" celo zavrl razvoj kmečkega turizma in turizma na vasi.

Obiskovalci "mamijo" živino z darili

Anton Gosar, ki je tudi raziskoval počitniška bivališča v alpskem svetu, še posebej v Bohinju, navaja podatke, da je radevlijska občina po številu tovrstnih bivališč na tretjem mestu v Sloveniji (za občinama Novo mesto in Ljubljana - Vič-Rudnik), po deležu v številu vseh stanovanj v občini pa na četrtem. Med osmimi naselji z več kot stotimi počitniškimi bivališči v Sloveniji so trije v Alpah (Kranjska gora, Bled, Goreljek); izmed naselij, ki imajo petdeset do sto "vikendov", pa jih je v alpskem svetu več kot tretjina, med njimi tudi bohinjska Srednja vas, Ukanc, Ribčev laz, Polje... Zanimiv je tudi podatek, da je slovenski alpski svet, še zlasti Bohinj, predvsem "letovišče in igrišče" Ljubljancem, saj je v njihovi last 57 odstotkov vseh počitniških bivališč v Alpah. Ko so raziskovalci vprašali lastnike počitniških bivališč v Bohinju, kakšno je njihovo sodelovanje z domačini, je večina sicer odgovorila, da je zgledno, vendar je nadaljnje poizvedovanje pokazalo, da to sodelovanje le ni povsod tako zgledno in dobro. Medtem ko lastniki počitniških

bivališč na planinah Uskavnica in Zajamniki pomagajo pri košenju in spravilu sena ter pri nadzoru črede, poudarjajo pa tudi svoj prispevek k ohranitvi pašnih površin, pa "vikendaši" na Goreljku niso aktivni pri kmečkih opravilih. Kot piše Anton Gosar (v Bohinjskem zborniku), pred kratkim opravljena študija govori celo o otežkojanju pašne in košnje zaradi ograjenih parcel in neprimerne obnašanja turistov. Kmetje se menda tudi pritožujejo, da jim obiskovalci "mamijo" živino z odpadki hrane in s sladkarijami in da se zato živina najraje zadržuje ob počitniških bivališčih in ob poteh. Na območju Goreljka je po nekaterih ocenah kar deset kilometrov ograd, ki otežujejo obdelovanje, ovirajo prehod z enega pašnika na drugega in slabo vplivajo tudi na druge dejavnosti (planinstvo). Sicer pa: v vsaki slabi stvari je vedno vsaj kanec dobrega - tudi v bohinjskem "vikendaštvu". Čeprav največkrat govorimo le o njegovih negativnih vplivih na kulturno krajino (spremenjene stavbe, ekološki problemi) in na odnose na podeželju, pa je treba priznati tudi to, kar poudarja Anton Gosar, da so prav lastniki počitniških bivališč ponekod zaustavili "padeč" kmetijstva, oživili gradbeno dejavnost in s plačilom davkov pripomogli, da je imela nekaj koristi tudi širša skupnost.

C. Zaplotnik

Štendija, vredna 14.830 dinarjev

Ne, hvala za tako dobroto

Kranj, 24. maja - Štendija postaja za srednješolce in študente vse bolj zaželena z dveh strani; prvič, je lahko dokaj zanesljiv obet za zaposlitev po koncu šolanja, in drugič, je vse bolj dragocena socialna oziroma denarna pomoč v plitvem šolarjevem žepu, v katerega vse redkeje kane kakšen dinarček iz osiromašenega družinskega proračuna. Kljub različnim namenom, ki jih imajo različne štendije (kadrovske daje podjetje bodočemu sodelavcu, štendija iz združenih sredstev je predvsem socialna pomoč, štendija za posebno nardarjene govori sama zase, Titova štendija spodbuja k študiju vsestransko aktivne mlade delavce...) postaja iz dneva v dan pomembnejša ravno njena socialna plat.

Od tod tudi številne kritike na račun dokaj nizkih štendij, ki v povprečju komaj kaj presegajo 200 tisočakov, ki se valorizirajo samo na vsake tri mesece (ob tem, ko mesečna inflacija presega 20 odstotkov) in ki jih vrh vsega štendisti dobivajo za cel mesec nazaj. Višek posmeha pa je primer mlade Kranjčanke, učenke tretjega letnika srednje šole, ki je dobila v podpis pogodbo o štendiranju iz združenih sredstev, in to v mesečni višini 14.830 dinarjev! Na spisek štenditorjev je pri-

šla v tem šolskem letu po pritožbi staršev, katerih skupni dohodek je presegel cenaz za vsega 824 starih jurjev! Odbor, ki podeljuje štendije, je po pritožbi dekletu odobril "štendijo" kot delno nadomestilo pri kritju prevoznih stroškov v solo v Škofji Loki. Kakšno veselje ob obvestilu, da jo čaka štendija, kakšno razočaranje, ko je videla uboje številke! Štendist se (s pogodbo o štendiranju iz združenih sredstev) zavezuje: - da bo opravljal šolske obveznosti v rokih, ki jih določa statut vzgoj-

noizobraževalne organizacije oziroma bo študij končal do izteka štendiranja po tej pogodbi, - da bo predložil dokazilo o statusu učenca, študenta oziroma absolventa in dokazilo o opravljenih obveznostih najkasneje 14 dni po zaključnem vpisu, - da bo predložil dokazilo o prejetih dohodkih, - da v času štendiranja po tej pogodbi ne bo prejemal druge štendije, - da ne bo spremenil vrste, usmeritve ali programa šolanja brez soglasja štenditorja, - da ne bo odšel na šolanje in izpopolnjevanje v tujino brez soglasja štenditorja, - da se bo po končanem študiju vključil v združeno delo v občini štenditorja. Zdej ima pred seboj novo pogodbo, pogodbo za mesečnih 14.830 dinarjev. Ne bo je podpisala, toliko ponosa je v njej in njenih starših (oče preklinja nadure, mati pa potne stroške, vračunane

v plači, zaradi česar sta presegle štendijski cenaz, še bolj pa svojo neumno poštenost). Trije listi pogodbe in kuverta z znamko je kranjsko skupnost za zaposlovanje gotovo stala več kot 14.830 dinarjev. Skoraj toliko (osem tisočakov) po novem stanju tudi avtobus od Kranja do Škofje Loke. Se je vredno vezati za tako majhen denar, je vredno izgubljati čas v banki za dvig tako malenkostne vsote, biti hvaležen družbi, da ti je "olajšala" šolanje? Ne. Pogodba nepodpisana leži v dekletovem (na njeno željo ne objavljam imena) predalu, za spomin na svetohlinsko družbeno dobroto. Starši se za naslednje šolsko leto ne bodo več potegovali za hčerino štendijo iz združenih sredstev. Če pa morda že, bodo - tako kot vsi pametni - najprej sami izračunali družinski dohodek in ga prilagodili cenazu, da ne bi spet morda presegal za kakšnega ušivega starega jurja...

H. Jelovčan

PETKOV PORTRET

Aleš Jelenc

Med komunisti, ki danes živijo na območju jeseniške občine, je edini, ki je petdeset let član partije Aleš Jelenc, ki zdaj živi v Gozd Martuljku. Aleš Jelenc je tako predvojni komunist, bореc in tudi po vojni je bil dolga leta družbenopolitično aktiven.

»Član partije sem postal leta 1934, ko sem služil vojaški rok pri hidroaviaciji v Divoljem pri Splitu, « pravi danes, »v Kaštelah sem se seznanil z nekimi civilisti, komunisti in se jim pridružil. Začel sem delati v partijski ilegali in na jesen leta 1934 so me sprejeli v partijo. V tedanji partijski celici smo bili štirje komunisti. Skupaj še z dvema somišljenikoma pa so me dve leti kasneje obtožili ilegalne partijske propagande in obsodili v robijo. A mi na sojenju niso mogli ničesar dokazati, izpustili so me iz zaporov v Sarajevu, tako da sem se vrnil na Jesenico.

Kar sedem mesecev sem bil brez dela, čeprav sem nenehno prosil, da bi me zaposlili v tovarni. Bil sem seveda pod nadzorom in vsak dan bi se moral javiti, a sem se po nekaj mesecih odločno uprl, rekoč: če nimate dela, se vam tudi javil več ne bom. Pustili so me pri miru in končno le dali delo v tovarni.

Nekaj časa me s tedanjimi jeseniškimi komunisti sploh niso povezali in šele leta 1941 sem prevzel okroglo partijsko tehniko in jo do aretacije tudi vodil. Večkrat sem si želel, da bi tehniko pustil in odšel v partizane tako kot drugi, a so mi partijski in partizanski sotovarši vedno govorili: »Ostati moriš v tehniki, kajti propaganda je zelo pomembna. Če boš šel v hosto na lastno pest, je toliko kot bi dezertiral!«

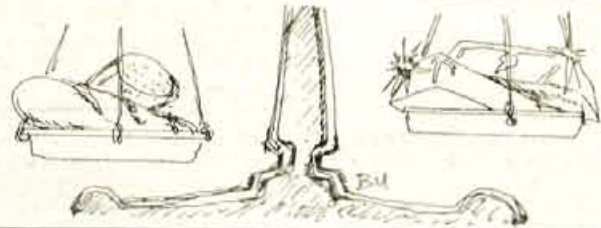
Aleš Jelenc je bil kot izkušeni predvojni komunist sekretar okroglega komiteja ZKS za jeseniško okrožje, udeležil se je pokrajinske konference za Gorenjsko na Mosteh na Jelovici, bil na okrogli konferenci v Radovni, vseskozi pa si je prizadeval, da bi se boju pridružil čimveč ljudi.

»Spominjam se leta 1944, ko

smo imeli okroglo konferenco v Zlatorogu v Bohinju, kamor je prišlo okoli 180 aktivistov, domala iz vseh vasi, od Jesenic do Bohinja. Konferenca je trajala od desetih zvečer do zjutraj, udeležence pa so varovali borci jeseniško-bohinjskega odreda. Ko se je zvedelo, da Nemci pripravljajo hajko, so se udeleženci v skupinah hitro razšli: preko Gorjuš in Koprivnika.

Ko se Aleš Jelenc danes spominja nazaj, pravi: »Bili smo mladi. Nikogar se tedaj nismo bali. Tudi v današnje mladino polagam vse upe, saj le na mladih svet stoji. Včasih me kakšna zaletavost mladine tudi razjezi, a tako je to: vidi se, da v Evropi že štirideset let ni bilo vojne in mladina si sploh ne more predstavljati, kakšna grozota je vojna. Glasujem za najširšo demokracijo v družbi, vendar mislim, da se morajo interesi usklajevati v okviru Osvobodilne fronte oziroma SZDL. Štirideset let po vojni je partija delala strahotno napako, da se je polastila oblasti - morala bi ostati v okviru SZDL, tako kot med vojno, ko so bili v okviru OF vsi pošteni Slovenci ne glede na predvone strankarske razprtije. Demokracije v revščini ni, zato je treba vse preusmeriti v delo in živeti izključno od svojega dela. Demokracije bomo imeli le toliko, kolikor bomo enotni in delavni!«

D. Sedej

Negotova usoda delavnic pod posebnimi pogoji

Delavnice ali bivalne skupnosti, to je zdaj vprašanje

Kranj, maja - Dolgo se že vleče stiska duševno prizadetih otrok, ki jih varujejo, zaposlujejo in delovno usposablja v delavnicah pod posebnimi pogoji pri osnovni šoli Helene Puhar. Okoli 40 se jih namreč stiska v tesnih prostorih, kjer ima vsak na voljo skromna dva kvadratna metra. Že davno si je ta kranjska sramota zaslužila rešitev, zato so nove delavnice (ali vsaj gradnjo prizidka) vključile v tekoči občinski srednjeročni program. Sedanje razmere gradnji družbenim objektom niso naklonjene, denarja zlepa ni dovolj, konec lanskega leta pa se je zapletlo tudi zaradi spremenjenega koncepta invalidskih delavnic. Slednji je razveljavil konflikt med starši prizadetih otrok na eni strani in institucijami na drugi.

V kranjskem socialnem varstvu so namreč presodili, da bi bilo pametno prostor pod soncem zagotoviti ne le duševno prizadetim, temveč tudi ostalim invalidom, katerih stiske niso tako na očeh, pa vendarle obstajajo. Tudi ti namreč potrebujejo prostor za domsko varstvo, za usposabljanje in zaposlitev, zakaj ne bi torej pod eno streho združili skrbi za vse! Tej ciljni nalogi, ki bi se z ozirom na skromna sredstva najbrž lahko uresničevala le postopno, tudi starši prizadetih ne bi oporekali, če bi le imeli zagotovilo, da bodo njihovi otroci zaradi največje stiske prvi na vrsti. Pač pa jih je na nasprotni pol postavilo nekaj povsem drugega. Strokovnjake so pri idejnem snovanju te ustanove za invalide vodile želje, da bi se približali modelu bivalne delovnih skupnosti, kakršnega razvijajo v zahodnem svetu. Tedaj se je prvič pojavil tudi predlog, da bi takšne invalidske de-

lavnice preselili v Cerklje, kjer je po opustitvi servisne dejavnosti ostala prazna velika stavba z vrtom. Misleč, da je odločitev s tem dokončna in da bodo njihovi otroci

koč v nekdanji invalidski geto odrinjeni na podeželje, odvisni od mučnih prevozov in pomešani med ljudi, ki so iz drugih razlogov (alkoholizem) dela nezmožni, so ogorčeno protestirali starši, združeni v Društvu za po-

Romano Grgorinič, prejšnji predsednik društva za pomoč duševno prizadetim:

»Staršem duševno prizadetih je bilo dolgo obljubljano, da bodo njihovi otroci dobili nove prostore v prizidku k šoli Helene Puhar. Zato jim je bila tuja zamisel s konca lanskega leta o novem konceptu delavnic, ki bodo zajele tudi telesne invalide, težje zaposeljive, alkoholike... in da bi bila lokacija v Cerkljah. Eno in drugo bi v družinah s prizadetimi otroki izzvalo velike življenjske probleme, tako zamudni prevozi, kot tudi vpliv problematičnih ljudi na prizadete v istem delovnem okolišju. Zdej pa jih skrbi tudi, da bodo s širšim konceptom delavnic dražje in da se bo gradnja še bolj odmaknila. Brez teh pomislekov ne bi imeli nič proti kompleksni rešitvi težav kranjskih invalidov.«

moč duševno prizadetim. Ker so se čutili opeharjene, so nasprotovali morebitni lokaciji, pa tudi modernjšemu in številnejšim invalidom ustrežnejšemu konceptu. Ničkolikokrat se je sestalo društvo, posredoval je tudi koordinacijski odbor za vprašanja invalidov pri občinski SZDL, delegacija staršev je bila te dni tudi pri predsedniku skupščine. Nezaupanje pa je pokazala še ena stran: iz Cerkelj so na skupščini z delegatskim vprašanjem previdno potipali, kakšne načrte snujejo v njihovem kraju in navrgli, da bi opuščeno stavbo sami radi namenili obrtni dejavnosti.

Burni mnenjski in besedni dvoboji, ki so se vrstili v začetku leta, so pred časom pripeljali do kompromisa: posebna delovna skupina strokovnjakov bo na podlagi potreb invalidov v občini predlagala dolgoročni projekt v več različicah (o njih bo to jesen odločala skupščina socialnega varstva) in načrt, kako ga uresničiti po etapah. Kaže, da so čas in neprestani stiki že izkristalizirali argumente ene in druge strani in da nasprotja niso več »na ostrini britve«. Škoda le, da prepri za dolgo časa zaustavijo načrte.

D. Z. Žlebir

Alenka Kovšca, skupnost socialnega varstva:

»Ni prav, da razprave potekajo v duhu, kot da je še vse odločeno. Strokovna komisija, ki smo jo imenovali, da pripravi nekaj drugače, kako si predstavljamo bodoče invalidske delavnice, vztraja, da tudi lokacijo narekuje vsebina. Tako razen o prizidku k šoli Helene Puhar in ustanovitvi nekakšne bivalno-delovne kolonije v Cerkljah razmišljamo tudi o nastanitvi delavnic v kakih opuščeni prostorih kranjskih delovnih organizacij. Ko bo pripravljen strokovni predlog (pričakujemo, da bomo z njim prišli na dan prihodnji mesec), se bo v javni razpravi izjasnilo, kaj je za kranjske invalide najboljše rešitev. Naš cilj je kompleksno reševanje teh pogojev za invalide, vendar postopno, o prednostih pa se bo seveda treba odločiti. Tudi za argumente staršev nismo gluhi in brez kompromisov ne bo šlo. Vendar ob dejstvu, da je vsem do rešitve istega problema, ne bi smelo biti težav.«

Janez Gabron, sedanji predsednik društva:

»Čakamo na poročilo strokovne skupine, ki v treh variantah pripravila predlog, kako bodo urejene invalidske delavnice. Doslej je bilo veliko hude krvi, največ zaradi predlagane lokacije v Cerkljah, saj prizadete brez spremstva staršev večidel ne bi mogli prihajati na delo in v varstvo. Odročna lega pa je povezana še z drugimi problemi. Lep čas smo živeli prepričani, da bodo duševno prizadeti kmalu dobili nove delavnice, vendar so možnosti zdaj omejene. Ne nasprotujemo širši rešitvi, ki se ponuja za vse kranjske invalide, saj bodo tudi duševno prizadeti prej ali slej potrebovali domsko varstvo, ki je med drugim zajeto v ta koncept. Smo pa za to, da se prednostno rešijo delavnice pod posebnimi pogoji. Kar koli pa se bo že gradilo, ne želimo, da bi bile delavnice za istimi vrati kot šola, niti da bi se posamezne kategorije invalidov in težje zaposljivih mešale med seboj, saj je za razvoj duševno prizadetih to lahko pogubno.«

MALI OGLASI

☎ 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

PRODAM BARVNI TV z daljinskim upravljanjem, star 1 leto. ☎ 631-784 7603
Prodaj skoraj nove verige za traktor Tomo Vinkovič. ☎ 64-256 8001
Prodaj TRAKTOR T.V. 18, starejši tip. Zalag 63, Cerklje 8030
Prodaj barvni TV iskra, star 4 leta. ☎ 36-208 8031
Ugodno prodaj CIRKULAR. Zorko Cater, Senčur, Weingerlova 5 8033
Rabljen industrijski šivalni stroj PAFF poceni prodaj. ☎ 74-122 8036
Prodaj RAČUNALNIK COMMODORE 20 z dodatno opremo. ☎ 621-854, po 20. uri 8040
Prodaj KULTIVATOR z ježem. Ivan Rakovec, Dolenja vas 30, Selca, ☎ 64-071 8042
Prodaj traktorsko škroplilnico 200 ali 300 litrsko. Anton Šolar, Sp. Dobrava 7, Kropa, ☎ 79-796, popoldan 8045
Prodaj pralni stroj-obnovljen, barvni TV gorenje in šotor za 6 oseb. ☎ 82-718 8047
Prodaj motorno KOSILNICO Bataje. Eržen, Zg. Bitnje 41 8052
Ugodno prodaj pletilni stroj PAS-SAT. ☎ 40-069 8071
Prodaj barvni TV El NIŠ. ☎ 74-585, po 20. uri 8073
Prodaj mizarsko kombinirko HOBY 83. Osterman, C. talcev 23/D, Kranj 8079
Obračalnik pajek SIP 230 in tračni FAVORIT 225, prodaj. Golar Anton, Gošteča 14, Škofja Loka 8080
Prodaj pralni stroj Gorenje 16 programov, popolnoma obnovljen z enoletno garancijo. ☎ 632-002 8097
Mehanične škarje za pločevino jelšingrad 5 x 2,5 m, odlično hranjene in novo horizontalno resarico Prvomajska, tip GHK 1 s pripadajočim orodjem, prodaj-gotovina. C. Na Klanec 37, Kranj, ☎ 24-416 8119
Prodaj obračalnik za traktor T.Vinkovič. ☎ 633-009, popoldan 8120
Prodaj "VELO" za cirkular. ☎ 74-035 8121
Prodaj barvni TV. ☎ 39-371 8142
Ugodno prodaj barvni TV in električni 90-litrski BOJLER. ☎ 35-058 8155
Poceni prodaj TRAKTOR ferguson, starejši letnik. ☎ 79-454 8164

OPTIKA

VERVEGA NEVENKA
Tavčarjeva 1, Kranj
tel.: 27-610
(nasproti delikatese)
Vam nudi hitro in kvalitetno izdelavo vseh vrst očal z navadnimi in specialnimi lečami.
Izdelujemo na recept in brez njega

Prodaj kamp HLADILNIK elektro, plin 220 V in 12 V. Sp. Besnica 54 8196
Prodaj črno-bel TV. ☎ 621-691 8198
Prodaj nov ŠTEDILNIK iskra korona po tovarniški ceni. Smajič, Kidričeva 33, Kranj 8199
Prodaj OJAČEVALEC onkeo 2 x 45 W, z digitalnim turnerjem, ZVOČNIKE 2 x 60 W in LIGHT SHOW, 8-kanalni, 16 programov. Boris Dreslak, Partizanska 12, Senčur 8204
MOTOKULTIVATOR gorenje universal z obračalnikom, rotacijski in okopalni PLUG, kosilni GREBEN 1 m, dodatna železna KOLESA in električni PASTIR, vse malo rabljeno, prodaj. Jože Božič, Kranjska 25/a, Radovljica 8217
Prodaj nov barvni TV gorenje, raven ekran, 59 cm in desna VRATA za Golf JGL. ☎ 44-541 8231
Prodaj nov CIRKULAR in KOLO BMX. ☎ 27-112 8234
Prodaj KOSILNICO laverda 127, PRALNI STROJ candy. Tušek, Rovt 10, Selca 8245
Prodaj 80-litrski KOMPRESOR. Jože Pintar, Martinj vrh 48, Železniki, ☎ 66-916 8247
Prodaj nerjaveč nov kombiniran ŠTEDILNIK (drva, elektrika). Cena ugodna. Anton Mrak, Studenčice 5, Medvode 8258
ROVOKOPAČ MS 50 A prodaj za 11.000 DEM. Možnost zamenjave za traktor ali avto. ☎ 063/783-207 8273
Prodaj MOTORNO ŽAGO husquarna 266 SE. Pintar, Zg. Sorica 2, Sorica 8274
Barvni TV gorenje z daljinskim vodenjem, ekran 85 cm, odlično ohranjen ter zamrzovalno SKRINJO lth, 380-litrsko, prodaj. Marič, Frankovo nas. 43, Škofja Loka 8278
Prodaj 380-litrsko SKRINJO, staro dve leti, za polovično ceno ali zamenjam za manjšo. Bavdkova 5, Kranj - Stražišče 8280
Prodaj dobro ohranjen MEŠALEC za beton. Informacije v petek na ☎ 28-000, v soboto in nedeljo na ☎ 58-341 8283
Prodaj barvni TV technics, 51 cm, z daljinskim upravljanjem, star eno leto, iz konsignacije. Naslov v oglašnem oddelku. 8293
Prodaj TRAKTOR imt 533. ☎ 57-805 8303
Prodaj bočno KOSILNICO za traktor ferguson. Marija Mežnarec, Hraše 27, Lesce 8307
VIDEOREKORDER sharp z dokumenti, ugodno prodaj. ☎ 35-364 8312
Prodaj ELEKTROMOTOR 11 kW, 720 obratov. ☎ 51-169, popoldne 8314
Prodaj točkovni VARILNI APARAT, 0,5 mm + 0,5 mm, vodno hlajen, 380 V in industrijski ŠIVALNI STROJ singer 660, komplet z mizo in motorjem. ☎ 58-091 8315
Prodaj zamrzovalno SKRINJO lth, 310-litrsko, novo kuhinjsko NAPO in MOTOKULTIVATOR Mio 220. ☎ 74-774, po 19. uri 8325
VIDEOREKORDER akai, deklariran, 8 dodatnih funkcij, ugodno prodaj. ☎ 34-680 8332
Prodaj avtomat TORNOS, premera 28 mm. C. na Rupo 1, Kranj - Kokrica 8338
Prodaj 3 kose sončnih KOLEKTORJEV in vodno ČRPALKO, vse novo, 20 odstotkov ceneje. Drago Feltrin, Novaki 8, Cerkno 8339
Ugodno prodaj 6 mesecev star barvni TV gorenje orbiter sd s teletekstom. ☎ 632-422 8341
Prodaj PRIKLJUČKE za tomo vinkovič. ☎ 79-922 8349
Prodaj traktorski ROVOKOPAČ RK 2 in 500-kilogramski NAKLADALEC hlevskega gnoja Štilcar, na kolesih. Matevž Šifrer, Zabnica 10 8353
Prodaj 5 let staro PEČ za centralno Tam Stadler z bojlerjem, skupaj ali posamezno. Hladnik, Pot v Bitnje 16, Kranj 8354

Prodaj OJAČEVALEC rotel - DC RX-504 stereo, KASETOFON hitachi D-555, GRAMOFON hi-fy gm 7806 in ZVOČNIKE marantz 2 x 120 W. Matjaž Nardin, Kropa 28/a 8363
Prodaj novo PEČ za etažno ogrevanje in brako PRIKOLICO. ☎ 28-774 8367

GRADBENI MATERIAL

Prodaj 9 kvad. m. nove plastificirane talne PLUTE z lepilom za 30 SM/kvad. m. in 9.20 kvad. m. talnih notranjih glaziranih novih PLOŠČIC, dim. 20 x 20. Cena 8 SM/kvad. m., z lepilom. Zupanec, M. Pijade 8, Kranj, ☎ 26-903 8235
Prodaj 7 rabljenih navadnih PODOBJEV (štokov). Mačkovo nas. 2, Senčur 8237
Prodaj 1.000 kosov modularne OPEKE, 80 kosov VOGALNIKOVI, smrekove PLOHE, OPAŽ, šir. 8 cm in STROJ za izdelavo betonskih kvadrov ter MEŠALEC. ☎ 58-094 8238
Prodaj suh smrekov FABIJON. ☎ 66-990, po 20. uri 8240
Prodaj 20 m pocinkanih ŽLEBOV in 2 m schiedel DIMNIKA. ☎ 51-699, popoldne 8320

NOVO IZ ALPINE
Bogata izbira najnovjših svetovno znanih modelov ženskih čevljev iz kolekcije za pomlad - poletje dobite v prodajalnah Alpine.

Prodaj MACESNOVE, JESENOVE plohe. Sebenje 36, Križe, ☎ 58-263 7961
Hrastove stopnice za dve stopnišči prodaj. ☎ 67-023 8029
Poceni prodaj nova garažna vrata Jelovica in 80 kvad. m italijanske rdeče tegule. ☎ 58-078 8043
Prodaj obžagan les za ostrašje. ☎ 25-861, int. 446-Igor 8062
Ugodno prodaj MODULARNI BLOK BH 6, 800 kosov. Tomše, Drulovka 55, Kranj 8099
Prodaj 2 kosa železnih dviznih garažnih VRAT. ☎ 24-643 8145
Prodaj suh smrekov OPAŽ. ☎ 42-069 8159
Prodaj rabljeno strešno OPEKO (cementni folc). Orehovalje 19, Kranj 8328
Prodaj 10 vreč PERLITA. ☎ 631-513 8333
Prodaj CEVI za centralno ogrevanje, nove, ekspanzijsko POSODO in VENTILE za centralno ogrevanje, vse 10 odstotkov ceneje. Bajraktarevič, Frankovo nas. 73, Škofja Loka 8336
Prodaj 350 kosov betonskih ZIDAKOV 30 x 40 in 250 kosov 30 x 20, 20 odstotkov ceneje. Mirko Pavčič, Škofješka 38/c, Kranj 8343
Smrekove DESKE colarice, suhe in li-pov HLOD, suh, prodaj. Bojan Ropret, Hotemaže 47/b, Predvorje 8356
Prodaj 200 smrekovih LETEV 5 x 3 cm. ☎ 79-087 8368
Prodaj 2 kub. m. smrekovih PLOHOV. Lukanc, Moste 101, Komenda 8372

STAN.OPREMA

Ugodno prodaj kombinirani 100 l BOJLER, star 2 leti. ☎ 28-249 8069
Ugodno prodaj KUHINJO Marles in hladilnik. ☎ 27-414 8069
Zelo dobro ohranjen raztegljiv trosed in dva fotelja, ugodno prodaj. ☎ 27-944 8076
Prodaj 210 litrsko zamrzovalno skrinjo "koerting". Oman, M. Pijade 17, Kranj 8109
Ugodno prodaj KUHINJO MARLES. ☎ 80-096, po 17. uri 8111
Ugodno prodaj garderobno omaro z drsnimi vrati, raztegljiv dvosed in kuhinjske elemente s hladilnikom. ☎ 39-205, od 19. ure dalje 8117
Prodaj novo enoročno pipo za kuhinjo Sanmix. ☎ 633-333, po 15. uri 8133
Ugodno prodaj KAVČ. ☎ 48-703 8136
Prodaj nove originalno pakirane nizke do srednje visoke ELEMENTE za dnevno sobo iz sistema Dom Alpes, 30 odstotkov ceneje. ☎ 73-902 8153
Prodaj 280-litrsko zamrzovalno OMARO obodin. Anton Rodež, Savska loka 5, Kranj, ☎ 22-221, int. 32-71 8285

Prodaj 4-delne omare za dnevno sobo in sedežno garnituro. Milan Dejanovič, Kokrški breg 1, Kranj 8004
Poceni prodaj sedežno garnituro (kavč in 2 fotelja) in preprogo 3x4m. ☎ 37-157 8055
Prodaj 300-litrsko zamrzovalno SKRINJO, francosko POSTELJO in kiperbusch. ☎ 42-575 8373

STANOVANJA

Menjam družbeno enosobno stanovanje 45 m² na Planini za trosobno ali dvosobno s kabinetom na Planini. ☎ 37-257
Vseljivo dvosobno mansardno stanovanje (53 kvad. m) v starejši hiši, lasten vhod, vrt, nastrešek za avto, prodaj ali zamenjam za enosobno stanovanje ali garsonjero v bloku. Šifra: V KRANJU 7849
3-sobno opremljeno stanovanje v Kranju oddam v najem. Šifra: NAVEDITE CENO 7994
Enosobno stanovanje vzajem v najem za daljšo dobo. Naslov v oglašnem oddelku. 8005
Dvosobno starejše stanovanje na Zlatem polju, brez centralne, menjam za aneko novejšo. Šifra: ZAMENJAVA 8025
Dvosobno stanovanje v centru Kranja (centralna), menjam za Drulovko ali okolico. ☎ (064) 25-208 8035
STANOVANJE 40-50 kvad. m v Kranju, vseljivo v enem letu, KUPIMI ☎ 24-926 8091
Dijak - športnik išče SOBO ali GARSONJERO v Kranju. Možnost predplačila. ☎ 37-101 8179
Samsko dekle išče STANOVANJE oziroma GARSONJERO v Kranju ali okolici, po možnosti opremljeno. ☎ 74-156 8262
Konfortno 1-sobno STANOVANJE v mirnem delu Škofje Loke, prodaj. Šifra: MOŽNOST OBROČNEGA ODPLAČILA 8327
V Škofji Loki vzajem v najem eno ali dvosobno STANOVANJE. Lahko možen tudi kasnejši odkup. Šifra: STANOVANJE 8375

POSESTI

Vikend z vrtom, Gorenjska, oddam v najem za eno leto. ☎ 33-801 7995
Zamenjam komfortno lastniško enosobno stanovanje na Planini III za enakovredno kjerkoli na Gorenjskem. V poštev pride tudi starejša manjša hiša z doplačilom. ☎ 22-233 8041
Prodaj PARCELO v Bašlju. Petek, sobota popoldan. Stegnar, Stara c. 11a, Kranj 8051
Prodaj staro hišo z vrtom na Gorenjskem. ☎ 39-510 8093
Novo atrijsko hišo z lokalom v Stražišču, prodaj. ☎ 061/ 514-93 ABA 8116
GARAŽO v Kranju, Vrečkova ulica, prodaj. ☎ 37-270 8138
Na Koroški Beli prodaj zazidljivo PARCELO. ☎ 75-784, zvečer 8251
HIŠA v Gorenji Luži 7, od Škofje Loke proti Staremu vrhu, (smer Jarčje brdo) je naprodaj. ☎ 061/372-415 8298
Kupim zazidljivo PARCELO. Šifra: GO-TOVINA ZA PARCELO 8344

VOZILA

Prodaj ZASTAVO 101 GTL, letnik 87, junij. ☎ 37-293 7958
Ugodno prodaj SUBARU Justy, letnik september 1986. Kolman, Langusova 37, Radovljica, ☎ dopoldne: 75-982
Prodaj R-4 TL, 1980. ☎ 57-567
Prodaj Z 101, letnik 1987. Bašelj 28 7952
Prodaj Z 101, po delih. Nabernik, Kokrški log 13, Kranj 7977
Prodaj OPEL KADET 20 S, letnik 1979, po ugodni ceni. ☎ 57-769, popoldan 7989
Zastava 128, letnik 11/86, prva registracija januar 1987, prevoženih 20.000 km ugodno prodaj. ☎ (064)50-717 8026
Prodaj JUGO 45 E, letnik november 1986, garažiran ali zamenjam za GOLF z doplačilom. ☎ 82-015 8037
Prodaj 126 P, letnik 1978 oktober. Finžgar, Mlaška .c. 50, Kranj Mlake, ☎ 28-202 8038
Prodaj ZAPOROŽCA po delih ali celoga. Zupan Maks, Podbrzje 125, Duplje 8044

OTROŠKA TRGOVINA

☎ "ZAJČEK"
na trgu RIVOLI na Planini v Kranju (za »Boltezom«)
vas obvešča, da prodaja vse za otroke do 10 let: oblačila, kozmetiko, igrače, avtosedeže, stajice, zibke, vozičke
Posebna ponudba oblačil »KORA« iz Radeč po zelo ugodnih cenah in ortopedskih copat od št. 19 do 26 po ceni samo od 53.000 do 60.000 din.
Začenjamo tudi z vročim tiskanjem preslikačev na vse vrste oblačil (na zalogi 100 različnih slik).
Priporočamo se za obisk

nama

- Danes od 13. do 18. ure — prikaz uporabe gospodinjskih aparatov ISKRA
- Ugodnosti pri plačilu (v 3 — 4 obrokih za večino blaga) ali plačilo s čeki v več mesecih.
- Do konca maja sodelujte v nagradni akciji; zaključek z javnim žrebanjem in plesom — na terasi restavracije 2. junija

Prodaj FIAT ARGENTIA, letnik 1983, prevoženih 70.000 km. ☎ 633-898 8053
Prodaj lepo ohranjen 126 P. ☎ 57-628 8054
Ugodno prodaj nov TRABANT. Jostip Ivanin, Golnik 67, Golnik 8056
Ugodno prodaj JUGO 45, letnik 1985, registriran do maja 1990. ☎ 74-130 8057
Prodaj JUGO 45, rdeče barve, prevoženih 51.000 km, odlično ohranjen, registriran do 5.5.1990, letnik 1982. Jamnik, Zabnica 8 8058
Prodaj VW, starejši letnik, registriran do januarja 1990. ☎ 57-553 8059
Prodaj JUGO 45E, letnik 1987, prevožen 12.000 km. Bertonec Emil, Gor. vas 21, Reteče, Škofja Loka, ☎ 631-622 8060
Prodaj WARTBURGA, letnik 1977, registriran celo leto, cena ugodna, ogled popoldan. Ranko Korač, C. Zelezarjev 13, Jesenice 8063
JUGO 45A, letnik 1987, 9000 km, prodaj. ☎ 75-671 8064
Poceni prodaj Z 101, letnik 1978, julij, Toman, Špicarjeva 1 Predtrg, Radovljica 8065
Prodaj levi sprednji blatnik in vrata za GOLF JX, letnik 1988. ☎ 78-027 8068
Prodaj JUGO 45AX, avgust 1987. ☎ 24-143 8070
Prodaj R 4 TLS, letnik 1979. ☎ 25-578 8072
MZ ETZ 250, nov, poceni prodaj. ☎ 68-692 8074
Prodaj R 4, letnik 1980, neregistriran, Sever, Blej, Dobrava 143 ali ☎ 77-061, dopoldan 8075
Prodaj DIANO, obnovljeno, registrirano do 18.5.1990. ☎ 27-452 8078
R 4 GTL, letnik 1983, prodaj. ☎ 75-411 8081
Prodaj 126 P, letnik 1979. ☎ 81-569, popoldan 8085
WARTBURG, 80.000 km, prodaj. ☎ 22-797 8087
Prodaj VW 1200, letnik 1974, obnovljen. ☎ 50-742 8088

Prodaj JEEP MAHINDRA z diesel motorjem, obnovljen. ☎ 68-049 8092
Zelo poceni prodaj karamboliran OPEL KADETT, letnik 1972 in Z 750, letnik 1979. Ogled možen popoldan ☎ 81-231, int. 33-47, dopoldan. Žvab, Bl. Dobrava 26 8094
Prodaj GS PALLAS, obnovljen. ☎ 25-810 8096
Prodaj rezervne dele za 125 P, razen stroja. ☎ 67-101, od 8. - 13. ure 8098
Prodaj L vrata in glavo motorja od 126 P. Podjed Franc, Zg. Bitnje 191 8100

NAJCENEJŠA IN NAJOPAZNEJŠA SPREMEMBA SO NOVE

ZAVESE

SVETUJEMO, NABAVIMO, SEŠIJEMO, MONTIRAMO
TEL. 064-34156

V MAJU ŠIVAMO 20% CENEJE IZ BLAGA KUPLJENEGA PRI NAS

Z 128, letnik november 1984, prodaj ali zamenjam za cenejši avto. Jovičič, Trg Rivoli 4, Kranj 8143
Prodaj Z 850, letnik avgust 1985. ☎ 633-423 ali 632-181 8144
Po zelo ugodni ceni prodaj GOLF JGL, letnik 1982. ☎ 33-525 8146
Fantovski dirkalno KOLO prodaj. ☎ 24-526, zvečer 8150
Prodaj R 9, letnik 1983, odlično ohranjen, garažiran, 49.000 km. ☎ 51-056 8151
Prodaj ŠKODO 120 LS, letnik september 1980. Perko, Cankarjeva 13, Tržič 8156
Prodaj MOTOR meri 4. ☎ 25-235 8157

Prodaj JUGO 45, letnik oktober 1984. Stojanovič, Tomšičeva 69, Jesenice 8158
Prodaj MZ ETZ 250, letnik 1983 in AVTOMATIK, starejši letnik. Milan Novak, Zg. Bitnje 226 8160
Z 101 GTL, letnik junij 1985, prevoženih 42.000 km, ugodno prodaj. ☎ 38-074 8161
GOLF diesel, letnik 1979, 4 vrata, prodaj. ☎ 23-726 8163
Nujno in ugodno prodaj Z 101 GTL, letnik 1984, registrirana do oktobra. Jovičič, Tomažičeva 7, Kranj 8167
Prodaj 126 P, letnik 1982, registriran do februarja 1990. ☎ 33-910 8169
Prodaj 4 nove GUME tigar, 145 x 13, 20 odstotkov ceneje. ☎ 27-957 8171
OPEL KADETT 1.3 LS, letnik 1987, 5 vrat, prodaj. ☎ 80-566 8172
Ugodno prodaj GOLF diesel, letnik 1982. Orehar, Dorfarje 4, Zabnica 8174
Prodaj FIAT 125 PZ, letnik 1978. Marjanec, Vidmarjeva 12, Kranj 8177
Ugodno prodaj karambolirano LADO 1300 S, letnik 1983, prevoženih 54.000 km, Ogled vsak dan dopoldne. Bitelič, Kajuhova 14, Bled 8180

DISKONT

POD KLANCEM Ljubljanska 5, KRANJ tel.: 21-650
Posl. čas.: pon. - pet. 8 - 18, sobota, 8 - 13

SE PRIPOROČAMO!

Prodaj TALBOT SOLARA LS, letnik 1982. ☎ 80-435 8101
Prodaj OPEL KADET, letnik 1967, prevožen in čevljarski šivalni stroj J.JACKS CILINDERCO. Avsenik Alojz, Letališka 12, Lesce 8102
Prodaj JAWO 350 in moped TOMOS. ☎ 50-566 8103
Prodaj GOLF, letnik 1977. ☎ 621-059 8104
Prodaj WARTBURGA, letnik 1979. ☎ 68-853 8107
Prodaj JUGO 55, letnik 1987, prevoženih 15.000 km. Kozjek Zdenka, Boh. Bistrica, Triglavska 1 8108
Prodaj JUGO 45, letnik 1986, prevoženih 55.000 km. ☎ 23-647, int. 314, dopoldan 8110
Prodaj CITROEN VISO 11 RE, staro dve leti. ☎ 82-497 8112
Prodaj Z 101 TL 55, letnik 1986. ☎ 620-729, dopoldan 8114
Prodaj karamboliran NSU 1000. Cundrič, Podhom 7, Gorje 8115
DIANO 79, SPAČKA 76, vozna, prodaj. Klajič, Gradnikova 3, Kranj, popoldan 8118
Poceni prodaj Z 750, letnik 1979. Hafnar, Zg. Bitnje 91 8123

PIZZERIA
„POD GRADOM“

TRŽIČ, Koroška 26, tel.: 52-055
stari del mesta - 200 m od cerkve naprej
16 vrst PIZZ iz krušne peči

lesnina nudi:

po zelo ugodni ceni zložljive mize, stole in ležalnike za kampiranje.

samo 87.320 din velika izbira vrtnega pohištva, tudi za gostince.
Se priporoča Lesnina v Kranju in na Jesenicah

TRAKTOR 75, na 1 pogon, s 500 delovnimi urami, prodaj ali menjam za manjšega. Peter Cajhen, Pštata 24, Dol pri Ljubljani 8166
Prodaj dobro ohranjeno zamrzovalno OMARO, PRALNI STROJ, 8-litrski in 50-litrski električni BOJLER. ☎ 28-330 8175
Prodaj KOSILNICO moti z obračalnikom. ☎ 69-095 8176
PRALNI STROJ gorenje kerting, star 6 let, prodaj. ☎ 45-659 8185
Nov VIDEOREKORDER orion ugodno prodaj. ☎ 25-650 8195

DELAVSKA UNIVERZA
„TOMO BREJC“ KRANJ

Delavska univerza "Tomo Brejc" Kranj oddaja v najem prostore za grafično dejavnost z vso pripadajočo še uporabno opremo.
Informacije o pogojih dobite na Delavski univerzi vsak dan, razen sobote, od 7. do 15. ure. V tem času je možen tudi ogled. Pisne ponudbe sprejemamo v zaprtih ovojnica do vključno petka, 2. 6. 1989.

Prodaj Z 101 mediteran, letnik 1981. 27-238 8124
 Prodaj Z 101 GTL, letnik 1987. Hartman Avgust, Hafnerjevo n. 89, Šk. Loka, 633-712 8125
 Prodaj WARTBURG CARAVAN, letnik 1982. 24-114 8126
 Ugodno prodaj FIAT 126 P, letnik 1978. 621-446 8130
 Prodaj R 4 GTL, letnik 1983. 48-703 8135
 126 P, prodaj, letnik 1977. 40-062 8137
 Prodaj GOLF bencinar, letnik 1982. 77-624 8139
 Prodaj JUGO GX 1.1 s 5 vrati, letnik 1987, prevoženih 25.000 km, registriran do 8. 5. 1990. 58-109 8141
 Prodaj AUDI 80, obnovljen. V račun vzamem videorekorder. Informacije na 81-916 8181
 Prodaj PEUGEOT 504, letnik 1978, dobro ohranjen. 45-086 8182
 Prodaj MOTOR tomos APN 6. Simon Kogovšek, C. na Brdo 42, Kranj - Kokrica 8186
 Prodaj starejšo, dobro ohranjeno PRIKOLICO adria 450. 28-446, popoldne 8190
 Z 128, prva registracija marca 1988, prevoženih 9.060 km, prodaj. 33-741 8193

Prodaj LADO 1200, letnik 1987. Jezerška c. 72, Kranj 8292
 Prodaj JUGO 45 A, letnik april 1987. Marjan Hrovat, Zg. Dobrava 15, Kamnena gorica 8295
 Prodaj motor APN 6. 42-825 8296
 BMW 316, letnik julij 1987, prevoženih 19.000 km, metalne barve, z dodatno opremo, prodaj 30 odstotkov ceneje. Jeglič, Podbrezje 250, 70-195 8297
 Prodaj dobro ohranjen avto AUDI 80, letnik 1976 in dva skoraj nova POGRA-DA z jogiji. 632-946, od 14. ure dalje 8298
 Prodaj BMW 1802, letnik 1976. Ramič, Kežarjeva 37/a, Jesenice, 83-908, popoldne 8300
 Tomos APN 6 prodaj. 45-276 8301
 Prodaj Z 101, letnik 1985, registrirana do maja 1990. Snedičeva 4, Kranj - Kokrica 8304
 Pocieni prodaj AUDI 60 L, dobro ohranjen. Dašnica 41, Železniki, 67-066 8306
 Prodaj Z 128, letnik november 1984, registrirana do 6. 10. 1989. 80-456 8308
 Ugodno prodaj MOTORNO KOLO tomy, star 2 meseca. Prosen, Frankovo 66, Škofja Loka 8310
 Prodaj Z 750, letnik 1976. 73-670 8313

Prodaj LADO 1200, starejši letnik, karabolinirano, celo ali po delih, registrirana do 25. 6. 1989, motor v odličnem stanju. Ogled v nedeljo. Lahaj Rahman, Gubčeva 7, Kranj 8357
 Prodaj FORD ESCORT XR-3, registriran celo leto. 77-623 8360
 Prodaj FIAT 126 PGL, letnik 1986. 73-573 8364
 Še ne dve leti star BT 50 ugodno prodaj. 22-835 8369
 Prodaj CITROEN GS 1200, letnik 1978. 37-385 8370
 Prodaj GOLF, letnik 1981, bel. Cankarjeva 12, stan. 13, Radovljica 8371
 Prodaj MZ 250, dobro ohranjen. Ivan Štucin, Sv. Duh 67, Škofja Loka 8378

Prodaj črno OMARO iz programa Div, višine 120 cm, dolžine 90 cm in SUŠILNI STROJ za 20 odstotkov ceneje. Valančič, R. Papeža 34, stan. 11, Kranj 8183
 Prodaj 126 P, še v garanciji in specialni STROJ za čiščenje velikih talnih površin, do 900 kvad. m. na uro. 33-133 8188
 Prodaj 126 P, letnik 1982 in SPALNIČO. Simonovski, J. Puclja 9, Kranj - Planina III., 39-902, popoldne 8192
 Prodaj PRIKOLICO za vleko poškodovanih avtomobilov - metaljčka in STROJ za izdelovanje betonskih kvadrov. Krivec, Zg. Bitnje 136 (pri Puškarni) 8194
 Prodaj motor APN 6, star eno leto, kot nov in JADRALNO DESKO burja. 48-775 8207
 Prodaj OBRAČALNIK za seno na 4 vretena, avstrijske znamke in TELIČKO simentalca, staro 14 mesecev. Lahovčič 17, Cerklje 8227
 Prodaj knjižno OMARO in INVALIDSKI VOZIČEK. Dvorje 64, Cerklje, 42-101 8242
 Nov AMORTIZER za R 12 in R 12, letnik 1972, potreben kleparskega popravila, prodaj. Cena po dogovoru. 721-308 8243
 Prodaj PRIKOLICO 125 x 190 in starejšo SPALNIČO. 23-157 8263
 Z 850, letnik 1983 in CIRKULAR s koritom za žaganje drv, prodaj. Podreča 7, Mavčiče, 40-226 8294
 Prodaj MZ 250 ETZ in hi-fi stolp akai. 57-470 8335
 Prodaj KOZO za mladičev, OPAŽNE deske ter lipove, javorjeve, jesenove in smrekove COLARICE. Nomenj 42, Bohinj 8340
 Prodaj ČOLN maestral 18, nov in MOTOR tomos. Žegarac, Kovor 76 8358
 Prodaj 340-litrsko traktorsko ŠKROPILNIČO, OBRAČALNIK in PRAŠIČKE. Sodnik, Pivka 9, Naklo 8362
 Prodaj VZMETNICE, NADVLOŽEK, nizko garderobno OMRO, 2 telesi KOŽI, LESTENEC in nov PRALNI STROJ ei Niš. 24-330 8376

Prodaj 6 tednov starega BIKCA simentalca. Sr. Bitnje 25, Zabnica 8377

IZGUBLJENO

V četrtke sem izgubil zeleno VRECKO, od Vodovodnega stolpa do Planine III. Najditelj naj pokliče na 42-575 8374

KUPIM

Kupim motor za ŠKODO 120 LS, letnik 1980. 25-009, popoldan 8027
 Kupim 500 kg jedilnega KROMPIRJA. 061/375-168 8165
 Kupim zazidljivo PARCELO v okolici Kranja. 43-132 8322

LOKALI

V bližini Kranja oddam v najem DELAVNICO s sanitarijami, 60 kvad. m., za mirno obrt. Orehovlje 19, Kranj 8331

OBVESTILA

Sprejemmo vsa zidarska dela, notranja in fasadna (s svojim odrom in orodjem, za šolanje, opaž). 36-430 7998

Cenje goste obveščamo, da bo gostilna ponovno ODPRTA od nedelja, od 11. do 18. ure. Ostale dneve, razen ponedeljka, od 12. do 23. ure. Sprejemamo rezervacije za poročna kosila, poročne večerje, obletnice, ipd. SE PIPOROČAMO! Gostilna Benedik, Stražišče pri Kranju, 28-030 8170
 Atraktivne, pretežno sezonski in zelo iskan ženski potrošni izdelki za terensko prodajo - področje Gorenjske. 24-523 8191
 Organiziram SREČANJE! Soško, ki so končale šolo za prodajalce v Kranju, tekstilna smer, leta 1973, naj se mi javijo na 51-469, Maruša 8248
 Za ŽAGANJE drv kličite na 622-631 ali Groharjeva 11, Škofja Loka 8305

Avtomobilisti pozori! Novo na Gorenjskem. Elektronske vžige, obratmerje, alarme, ojačevalce, prodajam in vgrajujem. Vgrajujem tudi avtoradie in podobno dodatno opremo. Informacije in naročila po 19. uri na 79-567 8083

Popravila pralnih strojev Gorenje garancija na delo. 621-318, od 8. do 9. ure ali 632-002, popoldan 8095

GASILSKO društvo Podbrezje priredi v nedeljo, 28. 5. 1989 ob 16. uri VELIKO VRTNO VESELICO z bogatim srečelovom in kegljanjem. V slučaju slabega vremena bo veselica 4. 6. 1989. Čisti dobiček je namenjen za nakup novega gasiliskega avtomobila. Igra "Obvezna smer" vstopnine nil Vabijo gasilci! 8106

INSTALACIJE centralne kurjave (nove in popravila) vam naredim hitro in kvalitetno. 80-770 8152

OSTALO

Prodaj avstrijski kombiniran VOZIČEK, rabljen tri mesece. 23-310 8219

Prodaj 1 ha stoječega SENA. Sp. Brnik 39, Cerklje 8226

Dve otroški POSTELJICI z jogiji (lesena in zložljiva), STAJICO, globok otroški VOZIČEK, športni VOZIČEK (marela), AVTOSEDEŽ, STOLČEK za hranjenje, NAHRBNIK, STAJICO in nekaj otroške garderobe, prodaj. 33-813, v soboto, od 8. do 21. ure in v nedeljo, od 8. do 17. ure 8232

Prodaj KROMPIR za krmo. Galjot, Lahovčič 57, Cerklje, 42-279 8233

Prodaj nemški ŠOTOR za 4 osebe puch, rabljen 3 sezone. 51-416 8260

Prodaj otroško POSTELJICO z jogijem. 33-897 8270

Nujno iščem VARSTVO za 1-letnega otroka na domu. Nudim hrano in stanovanje. 21-468 8286

SURF mistral competition ugodno prodaj. 68-295 8302

Prodaj dobro ohranjeno otroško POSTELJICO, otroški ŠPORTNI VOZIČEK in JOGI 85 x 140 cm. Informacije na 79-708, popoldne 8311

Prodaj skoraj nov italijanski VOZIČEK s strehico. 73-008 8319

Prodaj uvožen kombiniran otroški VOZIČEK. 632-422 8342

Pocieni prodaj gumijast ČOLN maestral 5, rabljeno eno sezono. Kogoj, C. 4, julija 25, Tržič 8347

Prodaj dober jedilni KROMPIR. Vele-sovo 31, Cerklje, 42-528 8365

M - KŽK - TOZD
Komercialni servis, Kranj

nudi v prenovljeni prodajalni št. 17 na tržnici v Kranju posebno izbiro sirov in ostalih mlečnih izdelkov. Odprto je vsak dan od 8. do 15. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure. Priporočamo se za nakup!

GOLF JGL, letnik 1982, prodaj. Švab, Zapuž 33, Begunje 8197

Prodaj Z 101, letnik 1976, v voznem stanju, brezhibna. Lahko za rezervne dele. Đokič, R. Papeža 32, Kranj 8200

Prodaj LADO 1300 S, letnik 1985 in Z 101, letnik 1977. Suzana Radojčić, Zl. polje 3/c, Kranj 8201

Prodaj Z 101, letnik 1984, za 45 mio. Ogled popoldne. Brane Vovk, Črničevc 7, Brezje 8202

Prodaj JUGO 55, letnik 1984. Cena 4.500 DEM. 77-013, Ante 8203

Prodaj AUSTIN 1300, letnik 1971, registriran celo leto. Vidovič, Prešernova 14, Radovljica 8205

Starejši MOPEd tomos pocieni prodaj. Marija Kordež, Rakovica 12, Zg. Besnica 8208

Prodaj GOLF JGL, letnik 1981. 79-475, popoldne 8209

Prodaj Z 101, letnik 1985 ali zamenjam za cenejši avto. 39-399 8210

Prodaj Z 101, letnik 1985, registrirana do maja 1990. Sveteljeva 3, Šenčur 8211

Skoraj nov APN 6, na 5 prestav, prodaj. 48-650 8213

JUGO 1.1 GX, letnik 1988, ugodno prodaj. 632-657 8214

Prodaj Z 101, letnik 1985, 50.000 km, registrirana do aprila 1990. C. St. Žagarja 39, Kranj 8215

Prodaj CITROEN AX 11 TRE, letnik 1987. 061/627-165 8216

CTX 80 tomos, nov, prodaj. 28-244 8218

Prodaj odlično ohranjen R 18 TL, letnik 1983. 622-500 8220

Prodaj Z 101 komfort, letnik 1982. Ivo Jurič, Podlubnik 154, Škofja Loka 8222

Prodaj prednjo STENO in LUČI za Z 101, novi tip. 80-479 8224

Pocieni prodaj Z 101, letnik 1987 ali zamenjam za drug avto. Savska c. 56, Kranj 8225

Avto TALBOT solara LS, 1. registracija 1983, prodaj. 24-436 8228

Prodaj LADO 1500 SL, letnik 1976, motor generalno obnovljen. Na griču 7, Kranj - Mlaka, 26-959 8229

Prodaj GOLF diesel, letnik 1985. Moste 45/b, Komenda, 061/841-247 8230

Prodaj GOLF bencinar, letnik 1982. 44-080 8236

Prodaj GOLF diesel, letnik 1985. 58-094 8239

OPEL KADETT karavan, letnik 1971, prodaj. Zg. Brnik 77, Cerklje 8241

Prodaj motor APN 6. Škofjeloka 33, Kranj 8244

Prodaj osebni avto Z 126 PGL, letnik september 1986. 75-363 8246

Nove GUME za samaro 165/70 x 13, 5 kosov, pocieni prodaj. 38-250 8249

Z 128, stara 2 leti, prevoženih 19.000 km, prodaj. Mojca Dolinar, Brode 21, Škofja Loka 8250

Prodaj Z 750, letnik 1978, registrirana do januarja 1990. Janez Avsenek, Vi-soče 5, Tržič 8252

Ugodno prodaj nov APN 6. Zajec, Hrstje 42, 34-318 8253

Prodaj 126 P, letnik 1978. Ogled v soboto in nedeljo popoldne. Arih, Črničevc 8, Brezje 8316

Z 101, letnik 1974, registrirana do 28. decembra, prodaj. Ogled popoldne. Rakar, Predvor 68/c, 22-221, int. 23-90, dopoldne 8317

LADO riva 1300, modra, letnik 1987, prevoženih 23.200 km, prodaj. Zg. Besnica 15 8318

Prodaj NISSAN sunny 1.5 GL karavan, letnik september 1986. 22-802, od 15. ure dalje 8321

Prodaj JUGO 45, letnik 1987. Mlekarska 14, Kranj - Čirča 8261

Prodaj LADO samaro, letnik april 1987. Fister, Dacarjeva 33, Lesce 8264

BMW, letnik 1974, registriran do decembra 1989, zelo dobro ohranjen, ugodno prodaj. Jezeršek, Na plavžu 93, Železniki, 66-820 8266

Prodaj GOLF, letnik 1981. Cena 3.800 DEM. Lipovec, Zg. Laze 22, Zg. Gorje 8267

Prodaj R 4, letnik 1977, registriran, ohranjen, 80.000 km. Ogled v petek popoldne. Modrijan, J. Puharja 9, Kranj 8269

Prodaj Z 101, letnik 1979, odlično ohranjena. Zasp. Stagne 20, Bled 8271

Ugodno prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1985, registrirana celo leto. Ogled popoldne. Pavlov, Zl. polje 3/a, Kranj 8272

Prodaj Z 101 komfort, letnik 1981. 28-662 8277

Prodaj LADO samaro, staro 18 mesecev in MOTORNO KOLO 14 M. Ogled v soboto. Lazarevič, Virje 15, Tržič 8279

Prodaj 126 P, letnik 1981. Podreča 11, Mavčiče 8281

OPEL KADETT 1.3 S, letnik 1987, garaziran, 5 vrat, prodaj. 632-030 8282

Z 128, letnik junij 1987, dobro ohranjena, prevoženih 26.000 km, prodaj. Jo-co Sandič, Prešernova 13, Radovljica 8284

Prodaj nov tomos AVTOMATIK A 3 S, 25 odstotkov ceneje. Tomsičeva 18, Kranj 8290

Ugodno prodaj 126 P, letnik 1977, prenovljen. Mirjana Vozič, Gradnikova 11, Kranj, 23-311 8291

Prodaj generalno obnovljen avtomobilski MOTOR Mercedes 220 D, menjalnik in sprednje steklo za IMV Kom-bi. 77-107, zvečer 8323

Prodaj dobro ohranjeno Z 128, letnik 1983. 68-981, dopoldne ali 66-266, popoldne 8324

Prodaj LADO karavan, letnik april 1987. Britof 289, Kranj 8326

Prodaj BMW 318, letnik 1979. Informacije na 88-641 8329

Prodaj R 4 GTL, letnik 1985, garaziran. 22-640 8330

Prodaj VW hrošč, letnik 1976. 24-963, popoldne 8337

Prodaj žensko in moško KOLO ter moped APN 6. 633-217 8345

Prodaj SAAB, letnik 1970, dobro ohranjen. Ogled v petek popoldne. Ivo Pejič, Koroska 2, Lesce 8346

Prodaj Z 101, letnik 1979. Ogled v petek, od 14. do 19. ure. Ramo Biberovič, Ravne 16, Tržič 8348

Prodaj VISO, letnik 1985, odlično ohranjeno. 77-996, zvečer 8350

Prodaj LADO 1300 karavan, letnik 1986. Janez Kopar, Ribno - Selska 6, Bled 8352

ZAPOSLOTITVE

Honorarno, kasneje redno, zaposlim vestnega delavca v žavljarski stroki, na Jesenicah. 37-452 7699
 Delo na domu nudim izučeni ŠIVILJI - KROJAČICI. Šifra: BOUTIQUE 7931
 Gostišče SAVICA - Bohinj zaposli kuharja-ico v času letne sezone. Stanovanje in hrana v hiši, OD zelo dober. 78-840, po 20. uri 8039
 Voznik C in E kategorije išče delo. Kastrat Behram, Kovačičeva 7, Kranj 8067

Zaposlimo pridnega in zanesljivega POTNIKA za prodajo VODNIKA NARAVNE MEDICINE. 35-060 8147

Zaposlimo ČISTILKO za nedoločen čas. Mesarija Ambrož, Lahovčič 90, Cerklje 8149

Iščem zidarsko skupino za izdelavo ŠKARPE. 632-869 8184

Za področje Gorenjske iščemo uspešnega POTNIKA, 80.000 od kosa in tedenska izplačila. 39-058 8189

Iščem obrtnika za notranje strojne OMETE. 23-335 8206

Iščem mlajšega upokojenca za hišna dela. Vili Klanjšek, Brezje 76/a 8221

Službo dobi samostojna NATAKARICA. Delovni čas od 7. do 15. ure, nedelje in prazniki prosto. 75-660 8223

Zasebna trgovina zaposli vestno DEKLE za delo v trgovini. Občasno tudi na stojnicah. Začelena trgovska ali družboslovna usmeritev in znanje angleščine in nemščine. Zaposlitev je redna. Šifra: TRGOVINA - RADOVLJIČKA 8268

DELO - počitniško - v mirni obrti, dobi študent(ka). Šifra: ZANESLJIV 8334

IZDELOVANJE IGRAC OLGA BREZA
 BRITOF 112/a, Kranj tel.: 064/36-092

RAZNO PRODAJ

Prodaj popolnoma nova KOLESA za avtomatik, ter športno moško KOLO na pet predstav. 37-327

Otroški avtomobilski sedež, električni pisalni stroj, termoakumulacijsko peč 2, 5KW, nerabljen jogi, trimlet prodaj. 33-801 7996

Prodaj BRAKO prikolico, letnik 1982. 45-604, od 18. do 20. ure 8034

Prodaj ŠOTOR PRIKOLICO. 50-363 8046

Prodaj večjo količino GAJBIC. 68-032 8049

Prodaj ŠOTOR za 4 osebe (nemški). 44-682 8061

Italijanski športni voziček, prodaj. Prešeren Silva, Cankarjeva 20, Radovljica 8084

Prodaj ČOLN ELAN T 300, za 300 SM. 34-190 8090

Prodaj poročno obleko in otroško posteljico. 51-641, po 14. uri 8105

Prodaj deklisno obleko za prvo obhajilo. Močnik, Dvorje 42, Cerklje 8113

Prodaj SURF SAILBOARD grand prix z viharjem in regatnim jadrom. Primo-žič, Kranj, 38-406, popoldan 8127

Zlato za zobe in otroško posteljico, prodaj. 21-616 8129

Prodaj navijalec za lase FIGARO za 15 SM. Naslov v oglasnem oddelku. 8131

Ugodno prodaj zelo ohranjen (rabljen 4 mesece) italijanski kombinirani otroški voziček Peg. 84-464 8132

Prodaj R 4, letnik 1978, registriran do 15. 4. 1990, globok otroški VOZIČEK in starejši ŠIVALNI STROJ. Šefer, Podbrezje 147 8168

Prodaj MOPEd avtomatik, vodno ČRPALKO (šterno) in 2 GUMI za 126 P. 621-211 8173

PRIREDITVE

Mladinski aktiv Lahovčič vabi na VESELICO v soboto 27. 5. ob 19. uri z DON JUANOM, v nedeljo, 28. 5. ob 16. uri pa z ansambлом AGROPOP. VABLJENI! 8134

GLASBO za razne zabave in ohceti, nudita HARMONIKAR in KLARINETIST - BOBNAR. 42-827, Prosenec 8178

ŽIVALI

Prod

Radovljica - To, da oprema takšnih knjižnic, kot je radovljiska, prav gotovo ne dohiteva razvoja knjižničarstva v svetu, so lahko na obisku v tej knjižnici ugotovili predstavniki svetovnih tehniških univerzitetnih knjižnic. Sicer pa so se predstavniki tehniških univerzitetnih knjižnic iz sedemnajstih držav te dni mudili v Ljubljani na 13. konferenci Mednarodne zveze tehniških univerzitetnih knjižnic, da bi se dogovorili o boljšem mednarodnem sodelovanju na tem področju. - L. M. - Foto: Franc Perdan

Povabilo v Fažano

Poceni aktivni dopust v taboru

Škofja Loka, 24. maja - »V Fažani vsako poletje tabori okrog 700 ljudi iz škofjeloške občine,« je dejal Ivo Kržišnik, predsednik komisije za taborjenje pri občinski zvezi tabornikov in dodal, da so tudi to sezono cene zelo ugodne. Maja je dnevni penzion veljal slabih 80 tisočakov (za otroke do dveh let je zastoj, otroci od dveh do petih let pa imajo polovično ceno).

»Letos bomo sezono v Fažani odprli z dvema šolama v naravi. Junija gredo tja učenci Groharjeve in Kavčičeve šole. Zamenjali jih bodo mladi gasilci, nato pridejo na vrsto člani Partizana pa tako imenovana družinska izmena, za konec pa še športniki, predvsem smučarji in košarkarji,« je povedal Ivo Kržišnik. Nekaj malega prostora je še, in sicer v Partizanovi izmeni od 13. do 23. julija za okrog 40 mest ter v družinski izmeni od 23. julija do 5. avgusta. Prijave za Partizana sprejema turistično društvo v Škofji Loki, za družinsko izmeno pa Ivo Kržišnik v svojem minimarketu pod Plevno. Kogar zanima poceni aktivni dopust v taboru, v katerem športni vaditelji in animatorji rekreacije preganjajo poskuse lenarjenja, naj lepe priložnosti ne zamudi.

H. Jelovčan

Razigralo se je otroštvo

Najmlajši meseca mladosti ne praznujejo več v togem špalirju, z rdečimi rutkami in kopicami, vzklikajoč nerazumljiva jim gesla. Proslavam so dali slovo, zato pa je v njihovi praznični dejavnosti več vedrine, ustvarjalnosti in otroške radoživosti. Izleti v naravo, tekmovalni zanos na otroških pol športnih pol šaljivih prvenstvih, risanje po asfaltu, gnetenje gline, peka kolačkov, veseli tobogan... To so dogajanja, ki bodo trdneje vtisnila v spomin mesec, teden in dan mladosti, kot pa nekdanja.

Kranjska zveza prijateljev mladine je ob tednu mladosti pripravila Veseli tobogan za otroke iz podeželskih vrtcev. Poleg vrstnikov je otroke zabaval tudi Miran Šubic.

Miran Lesjak v Železnikih

Vemo, da nam prisluškujejo

V torek naj bi v Kinodvorani v Železnikih bil javni razgovor z odgovornim urednikom Mladine, Miranom Lesjakom. Ker pa se je tokrat zopet pokazala bogozahrbnost največjega kraja v Selski dolini, je zaradi majhnega obiska zadeva propadla. Pa vendar nas je nekaj najbolj vztrajnih le prišlo na svoj račun. Zbrali smo se v posebni sobi bifeja pod kinodvorano, kjer se je ob pivu razvil živahen klepet in Miran nam je povedal marsikaj zanimivega o Mladini, o ljudeh, ki jo delajo in pa tistih, ki jo plenijo.

Govoril nam je o politični naravnosti Mladine, ki jo na mladinski časopis veže le še ime. Odpiranje problemov, ki niso samo mladinski, ampak segajo tudi v samo srž obstoječega družbenoekonomskega sistema, v katerem živimo, je Mladino pripeljalo do naklade in statusa, ki ga danes ta revija ima. Tudi o zaplembah je bilo govora. Mladina gre skozi tožilčeve roke (uradna kontrola), obstaja pa tudi neuradna kontrola (ki je precej bolj učinkovita) v sami tiskarni, saj tam kar nekaj ljudi dela za UDBO. Sicer pa tožilec v dveh urah, kolikor ima na razpolago, res ne more temeljito prebrati cele Mladine, zato mu jo berejo tudi drugi, recimo študentje prava.

Včasih je sporna tudi točnost nekaterih informacij, objavljenih v reviji, saj vedno nastopijo težave, če ti kdo zanika določene trditve, ti pa ne moreš objaviti svojega vira. Novinarska etika, taktika? Sicer pa ima Mladina zelo dobro razvito

mrežo »špijonov«, tako da svojim informatorjem povsem zaupajo. Anonimnih pisem, ki v velikih količinah prihajajo na uredništvo, ne objavljajo več (od afere z ustanovitvijo nove partije v Bosni). V takih primerih se, če je tema zanimiva, lotijo raziskovanja. Miran se je v zadnjih mesecih tudi večkrat mudil na Kosovu. »Na začetku slovenski novinarji niso imeli nobenega problema priti do koristnih informacij. Ker smo na avtomobilih imeli ljubljansko registracijo, so nas Albanci preprosto oblegali. Nobenega problema ni bilo izvedeti tudi kaj mimo uradnih poročil. Potem pa so srbski novinarji naštvudirali zadevo, najeli Rent a car vozila z LJ (pri Kompasju), in ko so Albanci to odkrili, je bilo z informacijami konec. Stanje pa se je še bolj poslabšalo po demonstracijah in po represiji, ki je sledila. Albanci molčijo, povsem so prestrašeni.

A če nam prisluškujejo? Seveda. Pred UDBO se ne moreš zavarovati. Postaviti bi morali nočne straže na uredništvo. Vemo, da nam prisluškujejo, odpirajo pisma..., pa kaj. Če jih kaj zanima, naj pridejo vprašat na uredništvo.

Na vprašanje, zakaj nam prisluškujejo, bi Ertl odgovoril, da pojma nima, o čem govorim, da on o tem nič ne ve. Še in še smo se pogovarjali; če pa bi kdo želel zvedeti kaj še o ostalih stvareh, ki jih ve povedati Miran Lesjak, naj se udeleži kakšne od tovrstnih prireditev.

Igor Kavčič

Dan šmarnic na Slajki

Hotavljje, 25. maja - Marljivi delavci turističnega društva Slajka s Hotavlj v Poljanski dolini pripravljajo že 17. tradicionalni dan šmarnic na Slajki. Na njem bodo med drugim volili mis šmarnic, zato še posebej vabijo vsa »fest« dekleta.

Prireditev bo v nedeljo, 28. maja, ob 13. uri na Slajki pri turističnem domu. Dom je 850 metrov visoko ob loški planinski poti, do tja je mogoče tudi z osebnimi avtomobili. Za dobro razpoloženje bo skrbel ansambel Blegoš.

Izlet na Stegovnik

Sekcija za planinske izlete in pohode pri kranjskem društvu upokojencev vabi vse, ki ljubijo naravo in planine, da se v četrtek, 1. junija, udeležijo planinskega izleta na Stegovnik. Izletniki se dobijo ob 6. uri zjutraj na avtobusni postaji v Kranju, od koder se bodo odpeljali do gostilne Kanonir na Jesenicah, nato pa hodili 5 do 6 ur na Stegovnik. Oprema naj bo pomladanska.

Plesi zdaj v Čirčah

Kranj, 24. maja - Znano je, da so bili mladinski plesi v Stražišču zelo priljubljeni. A ker so v Stražišču plesno sezono z majem zaključili, so mladi sami iskali nove možnosti. Razumevanje so našli pri krajevni skupnosti Čirče in v soboto, 27. maja, bo tako v lepem novem domu v Čirčah prvi ples z glasbo iz studia Sammv.

Dober dan, mladost!

D. Ž. Foto: G. Šinik

GLASOVA ANKETA

So se borili za takšen danes?

Škofja Loka, 24. maja - Za danes je občinski komite zveze komunistov povabil 23 prvoborcev, nosilcev spomenice iz narodnoosvobodilnega boja. Odzvalo se jih je devet. Pripravili so jim pestro dopoldne. Najprej jim je predsednica občinskega izvršnega sveta Ida Filipič-Pečelin spregovorila o dosedanjem in možnem razvoju drobnega gospodarstva, zatem so bili gostje Franca Šiferja, vodilnega moža loškega obrtnega združenja, po prenovljeni klobučarski tovarni na Spodnjem trgu pa jih je popeljal direktor Seširja Miro Pinterič.

V bežnem utrinku med ogledom tovarne smo borce (iz leta 1941) za našo svobodo in boljše življenje vprašali, kako gledajo na sedanje razmere v Jugoslaviji. So se borili za takšen danes?

Niko Kavčič: »Z veliko mero discipline, znanostjo, poguma smo uresničevali cilje, zaradi katerih smo vstopili v narodnoosvobodilni boj. Vmes je bilo seveda tudi nekaj romantičnih vizij, ki so se kasneje, po vojni, razblinile. Danes, po 40, 45 letih preteklost že lahko kritično ocenjujemo in objektivno presojava. Moje gledanje je bilo vsekoli zelo liberalno. Menim, da smo po osvoboditvi zagrešili hudo napako, ko smo vsa sredstva proglasili za družbeno last. To je izvirni greh našega sistema; nimamo razčiščenih pojmov, kaj so socialistični proizvodni odnosi, kaj je samoupravni socializem. Danes je očitno, da je to odnose treba spremeniti. Žal še ni prave volje in moči, element oblasti je velika zavora, časa pa ni ravno na pretek; pred vstopom v združeno Evropo bo treba menjati obrazce po evropskih, ne jugoslovanskih merilih.«

Jože Ferjančič: »Borim se, da nam bodo stranke, ki so se pojavile v Sloveniji, izpodkopal vse, za kar smo se borili. Saj nisem proti strankam, sem proti vodjem, ki se prerivajo, nasprotujejo drug drugemu, v resnici jim gre pa samo za oblast.«

Jule Nardoni: »Borci smo »nasrkali« med vojno, po vojni in tudi danes »srkamo«, klonemo pa ne. Vse tisto, za kar smo se borili, se spreminja. Mi imamo zase dovolj, ne zahtevamo drugega kot zdravje. Borili smo se za dobro vseh ljudi, ki pa danes ne živijo dobro. Razočaran sem, zlagobni se, če bi rekel, da nisem.«

Rado Cenčič: »Tudi sam sem razočaran. Mislim sem, da bomo bolje živeli, da se bomo razvili v sodobno, napredno državo, ne pa, da bodo vladale razprtije, da bomo priče birokratskemu vodenju države. Sem za politično konkurenco, saj je partija izpit slabo naredila. Izhod za vse nas vidim v pravni državi z več svobode, demokracije, brez izkoriščanja dobrih podjetij in vlagan denarja »v tri dni«.

H. Jelovčan
Foto: G. Šinik

Bohinjski turistični delavci o novostih in pridobitvah

Da ne spimo, lahko zanikamo z dejanji

Ribčev laz, 24. maja - »Dostikrat je bilo že rečeno in zapisano, da bohinjski turistični delavci spimo kot medvedje, da se v Bohinju nič ne dogaja, da je vse po starem... Mi lahko to zanikamo - ne z besedami, ampak z dejanji, s tem, kar je že bilo narejeno in kar še bo,« je na novinarski konferenci, ki je bila v sredo v hotelu Kompas v Bohinju, dejal Miro Mulej, predsednik bohinjskega pododpora Turistične poslovne skupnosti Bled.

»V Bohinju razvijamo turizem, ki mu v žargonu pravimo apotekarski - s poudarkom na Triglavskem narodnem parku in športni rekreaciji. Izkušnje zadnjih dveh let kažejo, da smo na pravi poti, saj prihaja k nam vse več gostov, ki hočejo planinariti, igrati tenis, loviti ribe, se spuščati s kajaki po jezeru in rekah... Naš cilj je, da bi se z boljšo penzionsko in zunapenzionsko ponudbo prebili v srednji kakovostni in cenovni razred.«

Lokostrelska šola pod Voglom

V bližini hotela Pod Voglom bodo 1. junija odprli lokostrelsko »hunter field prog« s štirinajstimi tarčami. Proga je primerna za učenje, resno vadbo in za pripravo reprezentanc. V hotelu bodo sponžali tudi lokostrelsko opremo in organizirali petdnevne tečaje, ki jih bodo vodili učitelji Slovenske lokostrelske šole.

Novi tajnik bohinjskega turističnega društva Marjan Malej je povedal, da sta se bohinjski turistični društvi združili in da enotni že dosegajo prve uspehe. »Ker je kamp Ukanc v osrednjem delu Triglavskega narodnega parka in ga ne smemo več širiti, smo se odločili za gradnjo podobnega kampa pri gostišču Danica v Bohinjski Bistrici. V njem bo prostora za 200 gostov, odprli pa naj bi ga že 1. julija.

Druga pridobitev je nova poslovalnica turističnega podmladka bohinjske osnovne šole, v kateri bodo turisti lahko dobili najosnovnejše informacije, zamenjali denar in kupili spominke, predvsem tiste, ki jih izdelujejo člani podmladka. Da bo poslovalnica 1. junija odprta, imajo veliko zaslug bohinjske delovne organizacije - Almira, LIP in druge. V Bohinju pa se letos obeta še nekaj novosti in pridobitev. Poklicni organizator športne rekreacije Dušan Blažin se bo s 1. junijem »prelevil« v zasebnika in bo odprl turistično agencijo Alpispot ter manjšo izposojevalnico in trgovino športne opreme. »To bo specializirana agencija, v kateri bomo turistom ponudili predvsem takšne oblike preživljanja dopusta, kot so gorske ture, plezalni vzponi, kaja-

Ohčet na Triglavu

Časopisno podjetje Pavliha bo letos poleg očiščevalne akcije Antenini smetarji na Triglavu poskrbelo tudi za pravo ohčet na vrhu naše najvišje gore. Kot so povedali predstavniki Pavlihe, bosta fantovščina in deklščina na Kredarici, poroka pa v prisotnosti župana jeseniške, toliminske in radovljiške občine. Ohčet, ki bo na Triglavu spet prvič po letu 1940, ko se je tod poročil dr. Miha Potočnik, bo med 16. in 18. avgustom.

kaštvo na divjih vodah, jadranje s padalom, izleti z gorskimi kolesi, turno smučanje...» Ponudbo bo bogatil tudi Alpski klub, ki bo organiziral predvsem tečaje in izlete s kajaki in kanuji, sicer pa tudi teniške in lokostrelske tečaje, šolo deskanja in druge športne aktivnosti.

C. Zaplotnik

Kranj, 24. maja - Da so kranjski športniki res uspešni, so dokazali v tej zimski in letni sezoni. Alpinist Tomo Česen je preplezal v Himalaji stene, ki jih še ni nihče. Alpski smučar Grega Grilec je na letošnjem svetovnem prvenstvu osvojil srebrno kolajno v slalomu, akrobatski smučar Marko Klančar je bil na svetovnem mladinskem prvenstvu bronasti v skokih; kegljač Triglava Boris Benedik je na svetovnem prvenstvu v kegljanju v Celju osvojil dve zlati odličji in eno srebrno, vaterpolisti Triglava pa so se v tej sezoni uvrstili v najvišje jugoslovansko vaterpolsko tekmovanje, v prvo A zvezno ligo. Za vse te uspehe sta v sredo v skupščini občine Kranj vsem prisrčno čestitala predsednik občine Ivan Torkar in predsednik IS Henrik Peternej. Čestitkam sta se pridružila tudi predsednik TKS Kranj Slavko Brinovec in direktor ZTKO Borut Farčnik.

(D. H.)
Foto: G. Šinik

